

Titel: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 5

Citation: "Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 5", i *Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 5*, s. 1. Onlineudgave fra Trykkefrihedens Skrifter: https://tekster.kb.dk/text/tfs-texts-2_005-shoot-d1e611.pdf (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Luxdorphs samling af trykkefrihedens skrifter 1770-1773: Række 2 bind 5

Ophavsret: Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse.

[Læs Public Domain-erklæringen](#)

Nordens
Fryds- og Seyers-Sang
paa
vor allernaadigste Konges
Christian den Syvendes

Fødsels-Dag,

den 29 Januarii 1772,

som en Frugt af

Guds Frelse

den 17de Januarii i Aar. Med

allerunderdanigst Ønske og Lykønskning

Kongens, Kongehusets og alt Landets Vel.

Under Melodie:

Enhver, som bærer Navn af Dansk og Norsk.

Kjøbenhavn.

Trykt hos Morten Hallager boende i store Fiolstræde

2

3

I. Kong Christian den Syvende!

Som har Ære Af at være

Fader for Undersaatterne.

En Frydesang hver Dansk og Norsk istem! Hele Norden Frelst er vorden!

Herrens Gierninger ey forglem. Guds frygt, Dyd og ædelt Mod Her blev trædet under Fod.

Men den Velfærds Strikke Kiendte Kongen ikke;

Thi Hans Tanke er kun god. Deres Øyne, Han faae med,

Var mod Hans og hver Mands Fred. Han ey vidste andet.

End i hele Landet Blomstrede Lyksalighed.

4

2. Vor Konge staaer udi Guds Varetægt! Herrens Domme Saaes at komme

Med sin Hævn for den Afgrunds Slægt. Med Kongen Gud fornyet har sin Pagt,

Lod Ham vide,

Han i Tide

Maatte bruge sin Enemagt.

Gud oplod Ham Øynene,

At Han selv kom til at see.

Strax Han Feylen kiendte,

Og af Vrede brændte Imod de Uværdige.

Mod Hans Liv var lagt en Plan, Hvis Udførsel ey gik an;

Thi man kom forinden Dermed under Vinden. Saadant Herren frelse kan.

5

3.

En Konges Hastighed er Dødens Bud. Men Hans Grumhed Over Dumhed,

Som beskiemmer, bør øses ud,

Selv Kongers Konge være Priis for det,

At Uhyret Han saae styret,

Som stod reyst i Hans Cabinet. Navnet raadne af den Mand,

Som mod Kongen og vor Land Torde tænke ilde,

Og forvovent vilde Huse Nordens Sørge-Stand! Han kun meente Ondskab got,

Derfor Skiendsel, Skam og Spot Med hans Navns Vanære Skal hans Løn nu være,

Som enhvers af hans Complot.

6

4. Velsignet være Enkedronningen! Som Gud brugte Til at tugte

Dem, der spandt Ødeleggelsen.

Velsignet være og Prints Friderik! Norden nævner Ham vor Hævner I Frigørelsens Øyeblik.

Alle Afguds Høyene Ere hos os sløiffede,

Og de sande Fromme Atter sammenkomme Til en reen Gudsdyrkelse. Glæden spiller hos enhver,

Som sin Konge haver kier; Den sit Hurra raaber. Bedre Tider haaber,

Og sit Tempel bygger her.

7

5.

Hvad Ret og Got for Herrens Øyne er,

Kongen gjøre!

Dertil høre

De Retskafnes Raadførelser!

Han og Hans Folk er i sin Frihed sat. Uden Lænker Vi nu tænker

Paa Guds Hielp i vor Frelses Nat. Alles Andagt brændende Stige til den Høyeste,

At Gud vil ledsage Kongen alle Dage,

Og Ham meer forherlige!

Kongens Fest og Fødselsdag

Skal fornye hvers Velbehag.

Gid ved Hans Regiering Hver see sin Haandtering Fremme fælleds Velfærds Sag!

8

6. Lad, hele Nord! Din Fryds - og Seyerssang Daglig stemmes! Og ey glemmes,

Gud har frelst Dig fra Undergang. Velkommen atter til Din Rolighed!

Vær fornøyet!

Bliv ophøyet

Under Christians Magt i Fred! Kom ihu, hvad Du har seet. Dette er af Herren skeet!

Ønsk, at Ondskabs Slaver Aldrig Adgang haver Til vor Konges Majestet! Kongen leve længe vel!

Gud bevare hver Mands Siel, Nogen Tid at tænke Hvad der kunde krænke Hans og hele Landets Held!

1

Glade Tanker

paa

Kong

**Christian den Syvendes glædelige Geburts-Dag
1772.**

**Under den Melodie: For Kongen af Preussen vi &
C.**

Kiøbenhavn,

trykt hos L. R. Svare. 1772.

2

3

I. Vers.

Oplivede Dannemark!

Din Salvede, din Monark Er Kongernes Konges den elskede Ven. Forræderne viger bort,

Som Livet vil gjøre kort!

Og Døden Dem lønne igien.

-den dem lønne igien. Komplotter og Liguier skilles ad,

Og jages af vores Kongel. Stad.

Oplivede Dannemark! Din Salvede, din Monark Er Kongernes Konges den elskede Ven,

-skede Ven.

4

2. Vers.

Hver Borger af Danske Blod Sig fryder i Sind og Mod.

Og synger sit Vivar paa Glædernes Dag. Forræderne sukker ved At spore vor Glædes Fied Udi vor retfærdige Sag, vor retfærdige Sag.

Pokalerne klinge skal i Dag,

At vise vor Glæde og Behag.

Hver Borger af Danske Blod Sig fryder i Sind og Mod,

Og synger sit Vivar paa Glædernes Dag,

-dernes Dag.

3. Vers.

Nu sporer vi Roe og Fred Steden for, hvad man veed,

Man tænkte at smede i denne vor Stad. Det lumske Forræderie Blev ikke fordulgt og frie

Men Struensee og hans Komplot

Blev ved Vingebeen sat. Nu kan vi enhver udraabe med Lyst:

Vor Konge, vort Rige i Dag er vor Trøst. Nu sporer vi Roe og Fred Istedden for, hvad man veed,

Man tænkte at smede i denne vor Stad,

-ne vor Stad.

5

4. Vers.

Vor nordiske Kongestoel De Danskes og Norskes Poel Florere saa længe Lykke er til.

Vor vigtige Christian,

Den nye Regierings Plan,

O Himmel! velsigne du vil,

-signe du vil.

Lad Norge og Dannemark blive et Speil For alle, som hidser Oprigtigheds Seil!

Vor nordisk Kongestoel De Danskes og Norskes Poel, Florere saa længe Lykke er til,

-ke er til.

5. Vers.

Gid Handelen blive frie Fra alle Slags Slaverie,

Og blive et Maal for de fremmede Folk! Hvers Held sig formere,

Hver Stand nu florere,

Hver Mund blive Hiertets Tolk,

-ve Hiertets Tolk?

Man handle bestandig om Rigernes Vel! Man tale bestandig om Landenes Held.

Gid Handelen blive frie Fra alle Slags Slaverie,

Og blive et Maal for de fremmede Folk.

-mede Folk.

6

6. Vers.

Hver Arbeids- og Haandverksmand Forfremme sin Levestand,

I Aar og i mange paafølgende Aar! Gid Penge florere Blant dem og blant flere!

Til hver Mand sit billige Ønske opnaaer,

-ske opnaaer.

Saa vil vi forglemme vor forrige Sorg,

Og Alting forvente fra Christiansborg.

Hver Arbeids- og Haandverksmand Forfremme sin Levestand,

I Aar og i mange paafølgende Aar,

-gende Aar.

7. Vers.

Den brave Soldaterstand Fra øverst til nederst Mand,

Florere i alt hvad de sig tager for.

Hver bruge sin Kaarde, Flint,

Med Lykke og brav gesvindt,

Naar Fiendernes Ondskab groer,

-dernes Ondskab groer.

Hver Krigsmand erindre den glædelige Dag, Hvor vi vores Konge kan see med Behag. Den brave Soldaterstand,

Fra øverst til nederst Mand,

Florere i alt hvad den sig tager for,

-tager for.

7

8. Vers.

Gid Himlen bevare Monarken fra Fare!

Fremdeles os Himmelen naadig vær! Al Held og al Lykke Vort Rige besmykke,

Velsignelsen daglig være os nær,

-re os nær.

Vor dyrebar Christian dagligen vær En Fader og Forsvar for alle især.

Gid Himlen bevare Monarken fra Fare!

Fremdeles os Himmelen naadig vær,

-naadig vær.

9. Vers.

Dronning Juliane Velsignelsers Fane

Bedække, beskierme i mange Aar. Velsigne vor Friderik!

Som mellem vor Jammer gik,

Da Fienderne over os staaer,

-ver os staaer.

Giv Roelighed udi Stænderne!

Fra Uheld bevare Rigerne.

Dronning Juliane Velsignelsens Fane Bedække, beskierme i mange Aar,

-mange Aar.

8

Sidste Vers.

Vi Himlen skal yde I Tide, Utide

Vor Lovsang og Bønner for vores Monark.

Lev dyrebar Konge!

Saa synger hver Tunge,

Hver Undersaat i Dannemark,

-i Dannemark.

Vær, Kongernes Konge! fremdeles vor Skiold Mod Rænker og Finter og Ondskab og Vold. Vi Himlen skal yde I Tide, Utide

Vor Lovsang og Bønner for vores Monark,

-res Monark.

1

**Tanker at synge til Kongens høje Fødselsdag
den 29 Januarii 1772.
af
troe Undersaatte.**

Melodien kan være:

Min Philander Tiden minder.

Kiøbenhavn,

trykt med Godiches Skrifter.

2
3

Psal. 121, 2. Min Hielp kommer fra Herren som gjorde Himmelen og Jorden.

Kongens Hielp fra Herren kommer. Lovet være Herrens store Navn!

Ondskabs Straffer, Lasters Dommer Saae mishandlet Nordens Tvillings Gavn. Frekthed sig i Vellyst føelte,
Hovmod fnøs, Afgrunden brøelte,

Borger Sværd mod Borger hvæssede.

Alle Stander Svien føelte Af sin visse Ødeleggelse.

Jorden lukte for Afgrøden;

Angester og Skrek og Døden Reyste Spøgelser imod hver Mand;

Men, saa hialp Guds Haand af Nøden, Og befriede vort arme Land.

4

Psal. 119, 137. Herre! Du er retfærdig, og dine Domme ere Ret. O vor Gud! Du er retfærdig; Alle dine Domme ere Ret. Du er ævig Ære værdig For Din Fred om Kongens Majestet. Mørkets Yngel, Falskheds Skare, Frek opstillede en Snare For vort Kongehuses Rolighed; Men du frelste af den Fare Og fra Thronen stødte dennem ned. Skiendsels Brande nu bør ryge For den Helveds Æresyge Som stod reyst til sin Forstyrrelse. Herren vidste at ydmyge Den, som sig mod ham ophævede.

5

Ordspr. 20, 26.

En viis Konge adspredde de Ugudelige og lader føre Hiulet over dem.

Gud, som Kongers Hierte leder Ligesom Vandbække i hans Haand,

Ved vor Konges Magt adspredde Ondskabs Flok, og løser Frekheds Baand. Denne Sag, som Herren gjorde,
Skal vor Konges Viisdom vorde Til udødelig Afmindelse.

Der sig sammenrotte torde

Mod hans Magt, hans Magt nedstyrkede.

Snart vi ville faae at høre,

At han lader Hiulet føre Over dem; det de har vel fortient.

Og Retfærdighed vil gjøre

Deres Skam og Skiendsel ret bekiendt.

6

Ordspr. 21, 18.

En Ugudelig skal blive Ransoning for den Retfærdige; og den Trædske for den Oprigtige.

Hver som sig har solgt til Laster. Og befindes saa ugudelig At han Grav til andre kaster Og omgaaes med Løgn og idel Svig; Han sin Ondskab maae tilskrive, At han skal Ransoning give For den Fromme, som han ønske død. Denne skal udfriet blive, Og den anden komme udi Nød

Hvad har det den Onde gavnnet,

Han af Trædskhed laante Navnet Og af Storhed sin Anseelse?

Al hans Styrke blev dog savnet.

Offer nok for den Oprigtige.

7

Ordspr. 10, 25.

Ligesom en Hvirvelvind farer over, saa er en Ugudelig ikke mere.

Hvor er nu din Høyheds Ære Du som syntes, men dog intet var? Haanhed skal dit Minde bære.

For ugudelig du været har.

Som et Veyrlys vi dig kiendte:

En uægte Ild kun brandte I de Straaler, som du fra dig gav.

Alt dit Blus sig hastig endte.

Falskhed grov ved dig sin egen Grav. Hvirvelvinden farer over.

Hævnen vaager, naar du sover.

Magt og Glands du dig berøvet seer. Stamp mod Brodden, Trods, du vover! En Ugudelig er ikke meer.

8

I. Kong. 2, 33. David og hans Sæd, og hans Huus, og hans Throne, skal have Fred af Herren til ævig Tid. Vores David og Hans Throne Er forjettet Fred til ævig Tid. Frekthed! slig, hvad skal forsone, At du gik imod hans Magt i Strid? Dette Herrens Almagts Gierde Det afholder alle Sværde, De til Kongen ey indtrænge kan. Seer, hvad Konger ere værde, Naar de har Guds Fred, som Christian. Kongens Huus og Kongens Stamme Gud i Varetægt annamme

Efterdags som stedse hidindtil! De skal alle staae til Stamme, Som med List og Bold det skade vil.

9

2 Cam. 7, 29. Du Herre har talet det; og med din Velsignelse skal din Tieners Huus velsignes til ævig Tid. Herren selv det Ord har talet, At vor Konges Huus skal ævig staae. Han vort Haab har tidt husvalet, Naar vi det i nogen Fare faae. Gud, din Tiener, Kongen, være For Velsignelse og Ære, Maalet fra din rige Naades Haand! Offere hans Folk skal bære Dig derfor af en oprigtig Aand. Din Velsignelse det gjorde, At vi ikke skulde vorde Deres Rov, der vilde sluge os. De ey Kongen røre torde; Thi hvor Kongen var, der var du hos.

10

Sam. 7, 18.

Hvo er jeg, Herre? og hvad er mit Huus, at Du har ført mig hidindtil?

Naar vort Andagts Offer ryger For Guds Frelse, disse Dage seet; Kongen sig for Gud ydmyger.

Og erkiender selv, hvad Ham er skeet. Han sig Kongelig fraskiller.

Og sig frem i Templen stiller,

Hvor Gud særlig er nærværende,

Der Han, mellem Rigets Piller, Ofrer Tak til Gud den Høyeste Hvad er jeg? O Gud! han siger:

at du mig for mine Riger Har bevaret naadig hidindtil!

Men din Trofasthed ey sviger;
Du mig og fremdeles vogte vil.

11

I Krøn. 22, 19.

Giver nu Eders Hierte og Eders Siel, til at søge Herren Eders Gud.

O opmuntrer nu hverandre,

Alle frelste glade Borgere!

Ind i Templerne at vandre;

Der at ofre Gud Taksigelse.

Ja hengiver Eders Hierte Til den Gud, som I nu lærte Her paa nye igien at kiende grandt.

Han, som standsed eders Smerte,

Og hialp til I Fienden overvandt.

Lad Oprigtighed ledsage Eder hen, den Lyst at smage,

Som han til sit Folk vil dele ud.

Viser Troskab alle Dage;

Til at søge Herren Eders Gud.

12

Psalm 145, 20.

Herren bevarer alle dem, som elske ham, men Han ødelegger alle de Ugudelige.

Naar da Eders Hierter fyldes Af den store Skabers Kierlighed,

Og I aldrig kan beskyldes For at tage Deel i Ondskab med;

Da vil Herren vist bevare Kongen og hver Mand fra Fare,

Som retskaffen troe vil vise sig.

Derimod han ey vil spare Hver, som leve tør ugudelig.

Kongens Fødsels-Dag allene Denne Gang enhver kan tiene Paa den Sandhed til et stort Beviis.

Dem, som Gud det trolig mene.

Han bevarer selv, sit Navn til Priis.

13

Esaïæ 2, 17.

Menneskets Høyhed skal nedbøyes, og Mændenes Høyhed skal fornedres; og Herren skal allene være høy paa den samme Dag.

Fredsforstyrren, som tænkte,

Sig at vise stor paa denne Dag,

Og nye Glands i Tanker skienkte Er fornedret, bøyet, blevet svag.

Han med samt den frekke Skare,

Som her sammensvorne vare.

Har sin hele Magt og Høyhed tabt;

Og al Verden skal erfare.

Han er ene høy, som alt har skabt.

Deres Magt saa dybt nedbøyet Denne Dag har meer ophøyet.

End den nogensinde forhen var.

Hele Norden er fornøyet I den Glæde, vi ved Kongen har.

14

1 Cam. 19, 24. Kongen leve! Kongen leve og regiere Høystlyksalig udi mange Aar! Glædens Straaler Gud formere, Som i Dag fra Nordens Soel udgaaer! Ingen Mørkheds Skye opstige Mere fra Afgrundens Rige At formørke Kongens Majestet! Alle fra hans Aasyn vige, Som ey tænker ædelt, handler ret! Hele Folket, Høye, Lave Ham tilbeder Viisdoms Gave Til den høyeste Fuldkommenhed! Alles Ønsker han skal have Vel at leve! og regiere os i Fred!

15

Esthers Bog.

Dronning Esther frelser sit og Folkets Liv, ved sin Indgang til Kongen, og Forestilling for ham.

Leve Dronning Juliane!

Hun en Esther blev for Dannemark.

Hun næst Gud hialp til at bane Freds og Livets Vey for vor Monark Aldrig Esther elsktes mere Af sit Folk, end vi Dig ere Store Dronning! alle givne hen,

For Du vilde Middel være Til at vi vor Konge fik igjen.

Alle vore Hierter brænder Af den Ild, som Troskab tænder,

Dig at ligne, tekkes allesteds!

Hver sit Suk for Dig opsender:

Lev velsignet! Lev med Kongen vel tilfreds!

16

Vivat Printz Friderich! og det Kongelige Huus!

Arve-printzen, Kongens Broder! Være altid Hans og Folkets Ven!

Han blev Midlet med Hans Moder, Vi fik Kongen fri at see igjen.

Stor blant store Kongers Sønner Han optage Folkets Bønner Til Velsignelse heroven fra!

Evig Viisdom Hans Belønner Være selv med meget meer endda! Dannerkongens Huus lad være Kongers Konge! Maal for Ære, Som Din høyre Haand vil dele ud! Lad din Vagt om det os lære,

At vi ere dine, du vor Gud!

1

Følelser paa Kong Christian den Syvendes Fødselsfest

den 29de Januarii 1772.

**Kiøbenhavn, trykt og findes tilkiøbs hos Johan
Rudolph Thiele, boende i store
Helliggeiststræde.**

2
3

Disse Tanker

indvies

for vor store Monark,

Kong Christian den Syvende,

alles største Glæde, Underkuedes Hielp,

og Forgrædtes Trøst.

4

For vor ulignelige

Dronning Juliane Marie,

vor store Konges Moder, Religionens Dyrkerinde, og Christians viise Raadgiverinde.

Dannemarks dyre Klenodie, Englenes udtrykte Billede, Kongens Broder og Ven.

Allerunderdanigst

af

Josias Leopold Bynch.

5

Fryd rører nu mit Bryst! Udydens Luftsyn svandt,

Som nyelig truede med Mord, og Pest, og Torden, Som skiulte Dydens Skin, og blev til skræk for Jorden, Som stakket Tilstugtsted i Nordens Skyer fandt.

6

Hver Dydig bange blev, og fløi fra Tronen væk, Min Finger spille ei paa Smigreriets Strenge,

Min Harpes Toner sig da torde ikke menge Med Falskheds dorske Klang, som gjør kun Daaren frek.

Jeg hørte, saae og taug, og svarte med et Suk; Naar den fortrængte. Dyd fortrolig til mig sagde.

At Ondskab al sit Krut i lumske Miner lagde Til Værn for Meeneeds Trop, og Skræk for Kongens Flok.

7

Mit Blod det kogte tit, naar jeg slog Tillid til Det fæle Rygte, som bestormte alles Huse;

Hver Borger raabte da: Vi Kongens Fiender knuse!

Her i vort Bryst er Mod paa blodigt Sørgespil.

Et Skin kom ned fra Gud, ved det blev Kongen vaer Den onde Engleskok, som luurte om Hans Trone,
Ja tvende Engle, som bar Jesu Æres Krone, Oplyste Christian om hvad der i Gæring var.

8

Vor ømme Christian vil ei Ont om Venner troe, Hans sysselsatte Siæl kan ingen Misliid krænke,
(En Dydig tænker knap paa Ondskabs dumme Rænke), Saa var vor Konges Sind, som følte Dydens Roe.

Vor Juliane selv med majestætisk Mod Indledte Kongen i Hans Fienders Labyrinth. Ved Dydens Fakkell Hun opdagte disses Finter; Saa skinte Solen der. Hvor Mørket nylig stod:

9

En majesketisk Røst giir Vægt til ømme Ord, Et ædelt Ansigt best med Eftertryk kan tale,
Ja Sandhed maa sit Blus i ædle Miner male, Ved Dydens Følelse blev Talerinden stor.

Tak store Dronning! — Tak! — at Millioner lee, At Blodet ei forløb os, som vor Konge elske; At Hevnens Tordenpiil kan ramme de Rebelske, Ja at Religion ei blev Bespottelse.

10

At Nordens gamle Slot ei blev af Blod bestænkt, At Kongen til vor Fryd Sit endte Aar oplever,
At Kongens Kierlighed til os Hans Hierte hæver, At det fik Omslag, som Forræderne har tænkt.

Ja milde Friderik! — vor Julianes Det fyrig ruller om med Dyd i Dine Aarer,

Din kronte Broders Suk Dit ømme Hierte saarer, Dit seer Forræderne vil rokke Tronens Fod.

11

Vor Konge neppe veed for Mistillid og Skræk, I hvem Hans Støtte er; — men mon ei Kongens Broder Beherskes af den Dyd, man hos en Ven formoder?

Jo! - han er indsigtfuld og from i al Sin lid!

Hav Tak, o Friderik! at Du den Klippe var, Hvor paa vor Konge sig i disse Farer Hvilte,

Du var Hans venstre Haand, da Farer mod os ilte, Dit Øie saae, som Hans, Du med Ham Byrden bar.

12

Ved Julianes Vink blev Du vor Fredrik stor.

Og størst i denne Sag; thi Landets ømme Fader Ved snelle Raad og Daad fik frelset Myriader Fra Frekheds glubske Haand, som greb om Rigets Roer.

Ja Fleres vaagne Troe var Aarsag, at vi see Vor viiseste Monark med Glæde paa Sin Trone,

Og at Han bær i Roe Sin Oldefaders Krone, Trods! — Trods! Forræderne! — Trods al Formastelse!

13

Om Syndens Træl slap løs, og Lænken sønderbrød; Om han fik Raaderum, og kiek mod Himlen fnyste; Om han huseerte grumt, saa hver paa Jorden gyste, Om han Blodigle var hver Gang hans Vellyst bød.

Om han forlokkede det unge Hierteblod,

Som ubesmittet var, og kunne bleven dydig;

Om han var Folkes Lov, endogsaa Guds ulydig, Mon Gud er da for svag at knuse Trællens Mod?

14

Om en formastet Haand vil brække Rigets Spiir; Om ublue Tyrannie tør Fredens Roe forvirre;

Om Vold og Overmod tør alles Suk opirre; Mon den ildsprudne Hevn tillige hemmet bliir?

Nei — Gud er naadig, viis; hans Øie vaagen er, Endskiønt Forræderne af Synd faldt Hen i Dvale, Skiønt de ei hørte det, som Truslens Tordner tale, Blev de dog ved Guds Vink stødt hen i Fængseler.

15

Glæd Dig, Kong Christian! vor Gud Din Frelser blev, Forstilte Venner Dig ved Venskabs Glans fortrylte, Hver Slange blottet blev, som Maskerne omhylte.

Gud Dine Fiender selv bort fra Din Trone rev.

Nu kan Din Fødselsfest oplive Nordens Flok, Gud har udmærket den blant Tidens gyldne Dage, Dit Spiir kan Du igien til Lehns af Himlen tage, Og Dine kielne Børn er fyldt med disse Suk:

16

Vor Konge eenevolds vort Hierte eie bør! Gud selv udruste Ham med alle store Gaver, Som Kongen ønsker sig, og som dog Himlen haver! Gud Morderengle fra Hans Riges Strækning før!

Gud krone selv Hans Liv med Sundhed og

med Lyst!

Ja giv Ham Viisdom at oprette Rigets Sager: Gud tal til Ham for os, naar vi vor Nød

andrager!

Han længe — længe bliv Sit elskte Nordens Trøst!

1

**Den Kongelige Liv-Vagts Lykønskning til Kongen
paa
Hans
Fødsels-Dag
den 29 Jan. 1772.**

Paa familiges Vegne

allerunderdanigst

indsendt

fra

HASLAKER, Nordmand

Kjøbenhavn, 1772.

Trykt hos L. N. Svare.

2

3

Med Glæde drog jeg ned fra Norges stolte Fielde, Da Fader mig det bød, saae jeg det skulde gielde;
Jeg kom, og strax jeg blev til Liv-Vagt taget ud, Jeg svor for Fader min, jeg holde vil Hans Bud.

Jeg exarceret blev med Kamerater glade

Paa Faders Huus og Slot har ofte gjort Parade,

Indtil der endelig blev sendt os dette Bud: Vi var aftakkede; Vi havde nu tient ud.

4

Det var et Torden-Slag for vores Siel og Øre

Da uformodentlig vi dette fik at høre.

Hvormangen bli'r ei glad? kan han sin Afskeed faae, Men vi dog ei med den fornøyet kunde gaae.

En Deel sin Frihed fik, og frie Forlov at reise Til Norske Klippers Top, som høit mod Skyen kneise. Jeg vankede omkring, dog blev i Kiøbenhavn.

Endnu jeg søgte ei min rette Fødestavn.

5

Vi reent nedfaldne var, det var snart udeblevet

Med en Deel udaf os, som siden har omdrevet Heel vankelmodige, men Bladet vendtes om Til fælles Glæde?
Bud fra vores Fader kom:

Vi skulde nu igien, i forrig Plads indtræde,

Et Bud så frydefuldt, et Bud fuldt udaf Glæde,

Hver hoppede, hver sprang, hver raabte: nu igien

Vi os beskyttet seer med Hielp fra Himmelen.

6

Kom norske Gutter ned, som hist drog op, og rider Det seer got ud igien; nu har vi andre Tider.

Og kommer I ei ned, enhver af jer især,

Jeg sværger paa god norsk: Jeg selv skal hente jer.

Hvor gjerne ønske jeg, at I nu var hernere!

I kunde fryde jer med mig og andre flere,

I skulde da igien vor kiere Fader see,

Som eder var forhen en stor Fornøjelse.

7

I Dag en Glædes Dag fremskinner just paa Jorden, En Dag, saa frydefuld for Dannemark og Norden;

En Dag, da Fader gaaer nu ind i et nye Aar, En Dag! lykkelig Dag! som os alt Gode spaaer.

Først takker vi: for vi maae vores Fader skue,

Af Kierlighed til Ham vort Hierte staaer i Lue. Vi alle som een Mand, for Kongen, Landet staaer, Saa længe
Blodet i vor Norske Aarer gaaer.

8

Kom nu høistærede og kiekke Officerer!

Kom! Høye, Lave, som os alle commanderer.

Kom! Alle I med mig, skal til vor Fader gaae. Paa denne Glædes Dag vi Ham lykønske maae.

Paa Fronten mit Gevæhr jeg skal saa hurtig svinge,

Det pibe skal igien, det skal i Luften klinge.

Paa Fløyen et Signal, Pas paa! naar jeg gi'r an,

I alle raabe skal: Vivat Kong Christian!

1

**Armod's Frydesang i Anledning af 17de Januarii
1772. indleveret paa KONG Christian den VIldes
Fødsels Fest
den 29 ibidem
allerunderdanigst
af**

Poetinden

Christine Marie Møller

paa Cronborg-Amt i Bilstrup.

Kiøbenhavn

trykt hos Paul Hermann Höecke 1772.

2

En Hiertelig Taksigelse,

For Christian den Syvende, Opstemt i tvende Sange Af den, som mange Gange Har næsten været Død Af
Hunger, Sorg og Nød: Dictered af en Qvinde,

I Kolsbek er at finde,

Strax ved det flyvend' Sand, Med Børn og med Mand.

Den første Melodi Det største Glædes-Fli: Den anden frydefuld Chrysellis du mit Guld

3

I. Den Glæde som i Dag Os Himlen selv har undet, Enhver vel haver fundet,

Vor Konges Fødsels-Fæst,

Hvor du Lyksalig est.

Ja! Verden mig har tumlet,

Jeg har i Støvet mumlet,

Nu ey kan sige frie Den Glæde jeg er i;

Thi jeg kan ikke sige ud,

Kong Christian vor Jordisk Gud, Hvordan Din Fødsels-Dag Er alles Velbehag;

Hertil jeg selv kan svare:

Jeg ikke kunde spare

4

Mig, Mand med Børn Nie, Om vi kan tiene Dig.

Ja og den Stummes Tunge,

Er færdig at udsiunge,

O! Gud skee evig Lov,

Vi bleve ey til Rov.

2 Op glædes alle nu,

Som Mund og Mæle haver, For Herrens store Gaver Og Faderlig Omhue:

Op glædes alle nu!

Den Høyeste vi ærer,

Som alting vel regierer,

Enhver vel kunde see,

Hvad Syttende mon skee, Det af Gud selv var stiftet, Ulykken blev omskiftet Til Lykkens Seyer-Krantz,

Vor Graad blev til en Dantz.

5

3.

Tænk! hvor ulykkelig Vi alle havde været;

Men Garnet blev afskiæret,

Den Jæger fangen blev,

Ulykken fra os drev:

Hvad Tak skal vi Gud yde,

Som lod os Kongen nyde Strax i ynskværdig Stand! Som nær var Dødsens Mand, At hver nu Haab kan gjøre sig, Gud af sin Naade underlig Hans Aar forlænge saa,

Vi Haab os gjøre maae.

4 At Gud vor David vil Det Skudsmaal selv forunde,

Jeg her nu haver fundet En Mand efter mit Sind,

Som mig har taget ind:

6

Jeg skal igien Hans Throne Med Miskundheder krone At alle frydes skal;

Thi jeg hans Dages Tal

Vil alle Undersaatterne Til Trøst og Nytte lade see, Hvis Suk og Bøn har sig Ret trænget ind til mig.

5. O! Gud, som ogsaa mig Og mines Suk lod høre,

Du vil og dette giøre At Kongen naadelig Vil Hielp tilsende mig;

Thi jeg maae daglig finde Med mine Huusgesinde,

Hvad Fattigdommen har I Følge aabenbar,

Naar jeg IX Børn og min Mand Ey noget har for Mund og Tand, O! Gud da hielpe mig!

Mit Haab det er til Dig.

7

6.

Gud giv Kong Christian Lyksalig Regimente!

O! lad Ham altid hænde Alt hvad en Konge kan Tilønske Folk og Land.

Lad alle Potentater see Kong Christian den Syvende Bør have øverst Sted Blant ald Lyksalighed.

Vor Moder og Hans Broder

huld,

Hver Undersaat saa fryde-fuld Med et andægtig Skrig Hav Tak for Seyer-riig. I. Nu da i Jesu føde Navn
Begynder atter saa, Nyt-Aar kan vi forstaae, Tag Jesum Christum nu i Favn,

8

Tak for din Fødselse! Du milde Frelser, Som her kom Fattig, From, Lagdes i en Krybbe ned; Dog ved Dig
Frelser riig

Søger vi alle Salighed. Ja! Satan nu maae see Med hans Tilhængere! Vi Seyer haver vist

Ved Jesum Christ. Naar vi kuns træder frie Paa Himlens trange Stie, Mord og Forræderie Skal ey gaae frie.

2.

Gud giv at alting lykkes maae I det begyndte Aar Frie os fra Sorgens Saar. O! lad os Brød og Klæder faae

9

Med hvad vi trænge til, Du os forunde vil.

Herre sød,

Fra ald Nød Skaan du os Faderlig,

Saa vi kan I vor Stand Gladeligen prise Dig;

Fordi Du med Omhue Opholder os endnu Baade til Liv og Siæl, Os under Vel.

Naar vi kuns træder frie,

Paa Himlens trange Stie; Mord og Forræderie Skal ey gaae frie.

3.

Gud! give Fred i Rigerne,

At vi i stille Roe Kan i vor Vaaning boe, Og nyde den Velsignelse

10

Som Gud vil unde os Foruden Fiendens Trods. Det er seet Hvad er skeet Andre Stæder ynkelig,

De har ey Vidst den Vey Hvor de kunde berge sig;

Men udaf Fiendens Magt Er bleven til Foragt.

Fri os O! Herre sød Fra saadan Nød.

Naar vi kuns træde frie Paa Himlens trange Stie, Mord og Forræderie Skal ey gaae frie.

4.

O! Gud velsigne Jordens Frugt, At Korn og Kiærne maae Sin rette Fremgang faae,

At vi kan see Du ey tillukt,

11

Haver din runde Haand For Qvinde eller Mand; Men af Dig Rigelig

Bondens Sveed velsignes kan. Alting maae Fremgang faae Baade udaf Land og Vand Velsigne alle Mand, Geistlig og Verdslig Stand. I ald vor Leve-Tid Gud vær os blid.

Naar vi kuns træder frie Paa Himlens trange Stie,

Mord og Forræderie Skal ey gaae frie.

12

Da giv Taalmodighed Udi vor Piine-Sted,

Giv os saa At forstaae

Det skeer til vor Salighed.

Det er vist Ved Jesum Christ Vi skal naae vort Øyemeed Fra smitsom Syg' og Pest Du selv O! Herre best, Dyr Tid og Ildebrand Afvende kan Naar vi kun træder frie Paa Himlens trange Stie, Mord og Forræderie Skal ey gaae frie.

6. Tag Kongens Hierte i Din Haand Lad Hans Regiering saa Lyksalig Fremgang faae. O! Gud da med din gode Aand.

13

Regiere Kongens Raad, At Deres Anslags Daad Tiene kan Hver en Mand, Høye, Lave, Stor' og Smaa, Som der vel I sin Siæl Herrens Veye vil forstaae. Den gandske Konge-Slægt Hav i din Varetægt.

Lad alle Fiender see Sin Græmmelse.

Naar vi kuns træder frie Paa Himlens trange Stie?

Mord og Foræderie Skal ey gaae frie. 7.

O! Gud da ikke mig forgiæt,

Som udi ringe Stand Med mine Børn og Mand I usel Fattigdom er sæt,

14

Og daglig fattes maae For mig og mine Smaa Opholds-Brød,

Men af Nød Færdig er at undergaae;

Thi det er Med Besvær At vi kan til Livet faae.

O! Gud for Sorg og Nød Giv os dog engang Brød!

At jeg med Børn og Mand Gud priise kan.

Naar vi kuns træder frie Paa Himlens trange Stie,

Mord og Forræderie Skal ey gaae frie.

8.

X Børn Gud os givet har, Hvoraf der et er død De IX er u-opfød,

Det XIte endnu ey har

15

Seet Dagens klare Lys,

Tænk hvor mit Blod det gys. Vi kan ey Paa den Vey Vores Børn føre an,

Som der saa At forstaae

Til deres Fremgang blive kan.

Min Gud Du hielpe Mig,

At jeg maae idelig Med got Exempel gaae For mine Smaa.

Gid de opvoxte maae I Dydens Vey at gaae!

Ach! havde vi kuns Brød,

Da var ey Nød.

16

Votum.

Lykkens Soel,

Kongens Stoel Straale om:

Lad Dem faae,

Som ey fast staae,

Deres Dom! Dronningen vor Moder,

Med Printzen, Kongens Broder, Gud giv Dem Liv og Helse! Thi De var vores Frelse. Vor Rautzow til med flere Bestandig lad florere!

1

**Amagernes
Fryde-Sang,
paa
Fastelavns Mandag
den 2den Martii 1772.**

efter hvilken, de havde den Maade at danse

i Kongens Forgemak.

Kiøbenhavn, 1772.

Trykt og findes tilkiøbs hos Job. Rud. Thiele, boende i store Helliggieststrædet.

2
3

1. Op alle paa Amager Land, Baade Qvinde og Mand, Hver Piige og Dreng,

Skal dandse i Hobe og Fleng.

2. Vor Konge os naadigst vil see,

Og os derved betee,

En Naade saa stor Som vi ikke nød udi Fior.

3.

Vor Helligdags Klædning vi maae Nu alle tage paa.

Hver Hob og hver Flok,

Ej Glæden udviise kan nok.

4

4.

Vi denne Dag optegne maae, Ævig Mindet bør staae,

At Efterslægt kan, See Naaden mod Amager Land, 5.

Sligt aldrig er hændet os før, Derfor vi det og bør,

Andtegne paa Prendt At Naaden til os og er vendt.

6.

Hver svinger sin Mage med Fryd Efter Violens Lyd,

Vor Konge han er

Nu saa naadig, og paa os seer.

7.

Vores Glæder os førte først ind,

Til Slotspladsen hen Vi dandsede der.

Men Folkene kom os for nær.

5

8

Vi kunde ey svinge vor Krop Paa Ægenes Top.

Vi prøved' vor Kunst,

Men Rummet det gjorde omsonst.

9.

Alle hidsig stiimlede til,

Enhver gjerne see vil.

De trængede saa At Dandsen ej got kunde gaae.

10.

Vor Konge saa naadig da var, Han kalled' os har,

Udi et Gemak.

Paa Æg vi en Dands da afstak.

11. Der havde vi langt bedre Rum Der ingen indkom,

Som hindrede os

Kun Herrer og Damer var hos.

6

12.

Den Naade som Kongen han gav Til dette vor Lav,

Vi glemme ej kand, —

Mens Folk er paa Amager Land.

13.

Vor Konge os naadig ansaae — Hvor Dansen kunde gaae,

Vi Ham behagede,

Sin Naade Han loed os betee.

14.

Om Struense havde haft Magt — Han da vist havde lagt Sig i Vejen for os;—

Men Kongen Han selv var derhos

15.

Hiin Dronning Elisabeth var From, ejegoed og rar —

Hun selv skyndede paa,—

At Landet af os dyrkes maae.

7

16.

Vi siden har gjort Kiøbenhavn,

Den største Nytte og Gavn.—

Med Melk, Fløde og Smør; Thi sligt maatte de savne før.

17.

Siden Danmarks Konger os har

(Som Landet nyttig var,)

I naade stedse holt Som Byen stoer Nytte har voldt

18.

Men Dobbelt vor Christian nu

Jo bør kommes ihu; —

Thi Han os det tilloed — Som Struense havde staaet imod.

19.

Signe Gud Ham i Himmelen.

Han er Danmarks Ven,

Gud styre Ham i Raad, —

Og give Lykke til Hans Daad.

8

20. Vor Enke-Dronning Gud og vil Selv have Øje til! —

Vores Printz Friderich Sætte paa Dydens Vej og Skik. 21.

Fra Struense Gud os bevar,

Som Landet skader har Vor Konge Styrke giv,

Med Lyst og med Raad Ham

opliv.

22.

Naar heele Landet liver vel,

Saa glædes og hver Siel,

Saa blomstre vor Land

Saa glædes hver Qvinde og

Mand.

1

**Bønder-Pigernes og Karlernes Fryde-Sang, over
Deres Haab i en Frydefuld Sommer, under
Den oplivede, haabefulde og naadige
Kong**

**Christian den Syvende. Under den bekiendte
Bonde-Melodie: Hop! hop! hey! min søde Siel!
Jeg her leve skal din Træl & c. Opsat paa alle
Deres Vegne af Skoleholderen i Brøndbye.
Kiøbenhavn 1772, trykt hos A. F. Stein.**

2

Deus nobis hæc otia fecit Virgilius.

3

1. Vers. Hop! Hop alle i en Dands,

Sving med Lyst den lange Svands!

Hver en Karl tar nu sin Pige, Svinger Hende lystig om!

Piger! Karle! skynd Jer! kom!

Efter Klang at Gige!

2. Vers.

Vi bør danse lystelig,

Derhos synge gladelig;

Vi paa Stadens Fryd bør svare: Gud, vor Konge, god og mild,

Fra hans Fiende, grum og vild Naadig vilde spare!

3. Vers.

Den i Vinter hostede,

Af det Kongen glædede,

Yndigst Frugt med glade Hierter. Den paa eengang Lindring fik For det dødelige Stik,

Som os voldte Smerter.

4. Vers.

Vi vel den Gang ogsaa nød,

Denne Lindring god og sød.

Men den haarde Vinter trængte. Vi end sukkede udi Dette haarde Slaverie,

Hvori de os slængte.

4

5. Vers.

Men nu bliv vi løsed ud,

Lovet være Himlens Gud:

Alting fryder sig ved Sommer Naar vi flittig pløyer, saær,

Vi ved Høsten da vist staaer,

Hvad vor Lade rommer!

6. Vers.

Gud, han kraftig med os er,

Han vor Konge være nær,

Og Ham Got i Sinde give! Naar vor Gud, han er os bliid, Lever vi dog vel den Tiid At det Got kand blive!

7. Vers.

Kongen, Han vist elsker os,

Og Prinds Friderich derhos,

Samt vor Moder Juliane! De til vores sande Vel,

Udi Deres høye Siel

Dufter Vey at bane!

8. Vers.

I vor Ansigts vaade Sveed Naae vi vor Lyksalighed,

Og derved Kiøbstæden baade; Men sligt gjør vi med stor Lyst Naar vor Konge i vor Bryst, Giver os sin Naade.

5

9. Vers.

Denne søde Sommer-Dag,

Som er alles Velbehag

Og som kand hver Siel oplive; Os det allerbeste Haab,

Om et Ja paa vores Raab,

Fra vor Gud kand give.

10. Vers.

Nu vi næsten pløyet har.

Og skal saae vor Sæd saa rar,

Vi vor Haab i Jorden graver; Men vi har til Gud den Liid,

At han om en føye Tiid,

Gir os rige Gaver.

11. Vers.

Tvende Rigers store Fryd,

Ved en dobbelt Glæde-Lyd,

Sæden kand af Jorden lokke!

Først vi Kongens Throne seer Fastere, jo meer og meer,

Som før syntes rokke!

12. Vers.

Dernæst Kongens høye Liv,

Frelst fra lumskest' Morder-Kniv,

Hvo vel Gud kand nok fuldtakke? Solen den igien oprandt,

Da vi i et Mørke fandt,

Den ad Aften lakke!

6

13. Vers.

Den sin Straale kaster ned Giennem Jorden til vor Sæd,

Hvorved den sig synes fryde. Ja! dens dyrebare Kraft Giver Sæden dobbelt Saft,

Til sig frem at skyde.

14. Vers.

Mens vor Sæd den voxer til Vi i Haab os glæde vil,
Ved vor dyrebare Konge! Haabefuld i Haabets Tiid,
Sætter vi til Ham vor Liid,
Gamle Folk med Unge.

15. Vers. Han os nyelig givet er,

Da vi vare meget nær
Ved, vor Fader rent at miste. Blot den Tanke Skrække kand Hver en ærlig Dannemand,
Slig en Sorg at friste!

16. Vers.

Vores Pandt fornyet blev,
Hvorved Himlen sig forskrev,
Imod os sin Gunst at Viise. Renten, som vi yde bør,
Af sligt Pandt, indtil vi dør,
Er vor Gud at priise.

7

17. Vers.

Frydefuld vi derfor nu,
Med eenstemmig Sind og Hue
Vil en Glæde-Sang istemme. Først vi ønsker: Himmelen, Christian! vores dyre Ven,
Og vor Faêr, ey glemme!!!

18. Vers.

Sundhed først ham naadig giv,
Og med den, forlæng Hans Liv,
Lad hans Dage mange blive! Sildig Slægt endnu lad see Christian den Syvende,
Sig, vor Konge skrive!!!

19. Vers.

Lad ey Thronen vakle meer,
Du som Alting veed og seer.
Gjør Forrædere til Skamme! Du os nyelig viiste jo Da din Naade til os loe,
At du dem kand ramme!

20. Vers.

Naadig lad Ham Zepteret Bøye ned til os, og det Nøye see, som os kan gavne! Sand Fornøjelse og Fryd, Du
al Godheds Kilde! byd Aldrig ham at favne!!!

8

21. Vers. Kast og Naade - Straaler ned Til Den, som i Moders Sted,

Os nu lovet har at være.

At din Haand med Hende var,

Du jo kraftig viiset har,

Da Hun vandt med Ære!

22. Vers.

Tvende Rigers store Haab,

Viis paa Dydens rette Lob,

Hold Ham langt fra Lasters Veye! Arve-Prindsen Friderich!

Som vor Hierte vandt og fik,

Lad Ham alt Godt eye!

23. Vers.

Styrk enhver udi sit Kald!

Lav dem nøyes med der Val,

Som bestemte deres Skiebne! Rige føle Armes Nød!

Fattige mod Modgange Stød Sig taalmodig væbne!

24. Vers.

Du som første Adam bød I sin Sveed at æde Brød,

Giv til Arbeyd Lyst og Styrke! Giv os din Velsignelse!

Mild og naadig til os see, Naar vi Jorden dyrke!!!

1

Christelige Følelser
udi hellige Sange
paa disse alvorlige Tider; i sær paa begge
Grævernes Siele-Forfatning.
Samt nogle
oversatte Psalmer af

og

Dronning Caroline Mathildes

Psalme;

ved

Morten Hammer

PASTOR HELSINGE & VALBYE.

Kiøbenhavn, 1772. Trykt udi det Kongel. Universit. Bogtrykkerie hos A. H. Godiches Efterleverske ved Frid. Christ. Godiche.

2

Soepe mihi dubiam traxit sententia mentem, Curarent Superi terras? an nullus inesset Rector, & incerto fluerent mortalia casu?

Tolluntur in altum, ut lapsu graviore ruant. Claudianus & Assaph 73 Psalm. David.

Min Foed snublede tidt, og jeg leed Sting i mit Hierte, Ved den Tankernes Tvivl: holdt Gud Roret i Haand? Eller og alleting her, paa Slump uviis sig regierte? Tøylene gavst du dem Gud! for dem at legge i Baand,

3

Til Deres Excellence Høyvelbaarne Herr Geheime Conferents-Raad & c. Friderich Carl von Gram.

4

Sunt Mæcenates, ubi sunt Flacci, atqve Marones?

vel

Do Mæcenates, Date Flaccos atqve Marones!

5

Naadigste Herre!

Mere forsigtigen end egensindigen besluttede jeg: Ingen af de Store at tilegne disse Blade, men blot een af de faa Gode; for maaskee derved at befrie mine Sange fra alt Skin af Mistanke; og derhos, ved at foresette dem et godt Navn, forud anprise dem paa det beste.

Dog da jeg, med Diogenes Løgte smaalig leedende, antreffer een af de Beste just blant de Største; saa fortørnes ey, naadigste Herre! at jeg erkienetlig glædes til denne maaskee eeneste, skiønt derhos ringeste, Anledning: offentlig at bevidne Deres Excellence, ey blot min og min gamle Provstes, men og min hele Stands, oprigtigste Taknemmelighed, at

De, naadigste Herre! aldrig have afvexlet

med Tiderne; men ubekymret om Roes eller Dadel, altid have viist Sig nærmeste Arving til Deres værdigste Hr. Faders

sieldne Character: ey at troe Deres Rang forhaanet ved at kaldes og være Geistlighedens Ven, Talsmand og Beskiermere.

Saa haabes og bedes dernest underdanigst:

Deres Excellence naadigst, efter Deres

blide Sædvane samt viise og ædle Tænkemaade,

6

ville holde mig min Særhed tilgode: at jeg just ey holder for min Pligt, at spotte Elendighed, og bande Statsfangerne blot fordi de fleste gjøre saa; men heller at bede for disse Ulyksalige, der ere det dobbelt, jo mere de have brudt til at være det, hvorved retfærdigviis alt Glimt af Haab og Gnist af Trøst er dem i Tiden berøvet.

Grunden til udtrykte Følelser i Grævernes Sange kan ey være uden det altid skuffelige Rygte, som derhos taaler alt for mange Modificationer inden det naaer min lykkelige Afkrog; saa retfærdiggjøres, eller dog undskyldes, derved de brugte Udtryk i sær i Græv Brandts Sang, som tilvisse stødte mig selv, men ere uforandrede Ord af ham; De paa Grund: af fast hele Hoved-Stadens Vidnesbyrd ere lagte i Munden. — Gud give! denne min Ungdoms Ven eller Patron (som jeg i hans forhøyeede Værdighed ey har tordet opvarte, af Frygt ey at kunne tilbageholde mine Medynks-Taare) give Gud! han nu maatte finde sig stødt, ved mueligt at beskue sig selv i dette hans eget Spejl! thi da naaes desfør min dobbelte Hensigt: at redde Guds Ære og Synderens Siel. — Ja da skulle og,

min naadigste Herre! hverken bebreide mig, eller Spotteren, denne hans haarde Psalme.

Endnu med et Ord vorde mig tilladt: at opholde

Deres Excellences Taalmodighed! -

Strax fra Begyndelsen overlod jeg mig til mit fyldte Hiertes Følelser, saa vare forlængst disse Sange færdige til Trykken; dog af Ærefrygt for-

7

den retskafneste Herre, hvis høye

Navn jeg vovede at sette som Skierm for disse Blade, som og i Betragtning af Dronningens Psalme, ere de tilbageholdte indtil nu, de med større Ret kunne taale Lyset.

For deres Skyld, som den Idée af Stats-Psalmer maatte støde, finder Tillegget af Originaler og Oversættelser Sted; yndes samme, da henligge flere af Klopstocks aanderige og Gellerts lærerige Psalmer, som have bekjendte Melodier, færdig oversatte, samt endeel til egen Andagt forfærdigede gudelige Sange; Hvilke, naar et Guds Barn det ønsker, og en Forlegger (mod nogle Exemplariers Afgivelse at uddeele frit i mine Sogne) vil bestride Omkostningerne, snart skulle være følगतige; da Extra-Paabud forbyder Præsten: selv tiere at være Forlegger.

Jeg anbefaler mig naadigste Herres vedholdende dyre Gunst, og henlever med dybeste Ærefrygt

Deres Excellences Helsinge Præstegaard den 30 Mart, 1772. underdanigste Tiener M. Hammer.

8

On such a Theme, 'tis impious to be calm; Passion is Reason, Transport Temper, here. Youngs Nighth the fourth.

9

Lof-Psalme paa den 17de Januarii Mel. I Jesu Navn, Skal al vor & c.

1. Forborgne Gud!

Din Vey i Dybet er.

Hvo grunder ud Dit Raads Beslutninger,

Og din Viisdoms Førelser?

Du Davids Søn!

Hiin fromme Qvindes Bøn Ey blot besvarte ey;

Men gikst end og din Vey, Skiønt hun beste Talsmand har, Gavst du dog saa haarde Svar, Til nok Troen prøvet var.

10

2. Saa est Gud! Du, I Dag, som og i Gaar, Selvsamme nu,

Du varst fra Fordums Aar; Den, vor Viisdom langt fra naaer. Hvor hade vi!

For nys bestedte i En rædsom Farers Hær:

Gud! os en Hielper vær! Dog, jo meer vi raabte, see!

Kun desmeer forfærdede Du os, Gud! med Ængstelse.

3.

Men, skiulte Gud!

Din Arm du blottede,

Og hialp os ud;

Loedst paa den syttende,

Aarets første Maaned, see:

At, tøver du.

Vi kommes dog ihu;

Naar, sænkt i Afgrund ned,

Vi selv en Redning veed;

Da eet Ord du taler, saa Flux sig Jordan skille maae,

Trygt dit Folk igiennemgaae.

11

4.

Vor Gud! hvad Tak For slig Udfrielse Bør dig? — men ak!

Vi ere Syndere;

Vee os! hvor uværdige! —

Ey hiine blot,

Du satte frem til Spot,

Dig, Gud! fortørnede . . .

Og vi, Vanhellige,

Have længst forskyldt det: om Den os blot forkyndte Dom Virkelig os overkom.

5. Dog, Fader! du,

For din Søns Jesu Blod,

Skaan os endnu!

Sett' ey dit Ansigt mod Os! — ney, Herre! vær os god!

Os Naade giv Til Bedring i vort Liv!

Lad ved vor Synd ey skee:

For nys-afvendte Vee At syv-fold Forbandelse Ramte billigt Rigerne,

Hvis vi os forhærdede.

12

Bøn-Psalme

i Anledning af

den saa uventede Torden og stærke Lynild, fornummet mod Aften til henved Midnat udi Egnen af Helsinge paa Cronborg Amt

den 29de Febr. 1772.

Mel. Hvo ikkun lader Herren raade.

1.

Hvo kan Guds Herlighed besynge?

Ey Engle. — Stamm', min Siel! dog frit Om ham, der gaaer paa Veyrets Vinge,

Hvis Torden-Røst basuner vidt;

Det Almagts-Sprog af Herrens Mund!

Det Gien-Skin ved Guds Øyes Bluun!

2.

Vi høre tidt, men sielden sandse

Med Peder tilvandt Hane-Gael;

Men uvant Skræk kan Saulum standse ..

Saa føeltes, Gud! det Torden-Skral; Vel neppe hørt, som nu, om Vaar; Just derfor giennem Hiertet slaar.

3.

Jeg veed og: Hvad Fornuft tør lære Om Lynets Udspring, Tordens Art;

Men veed dog: Gud, Naturens Herre,

Selv ordner Vey for Lynilds Fart;

Han brøler med sin vældig Røst

Til Frekkes Skrek, men Frommes Trøst.

13

4. Saa lad mig, Fader! meer ey grue For Lynet, end for rædsom Soel! I begge giv mig: Dig at skue,

Ja i Hvert Lys fra Poel til Poel! Den stumme Nat ey mindre vær Mig din Herold, end Tordener! 5. Saa har det stærke Knall ey Fare, Flamm' Ild fra Lysets Throne ud! Jeg veed: hvor trygt mig skal bevare, Han kan og vil, min Gud er Gud. Den Trøst, den er mig Trøst for ham; Det Blik, var som et Glimt af ham.

6.

Her hellig Rædsel paa mig falder,

Gud er mig nær, den Helligste! — Hør! hvor han atter paa mig kalder;

Jeg Adams Synde-Søn Barn! — o vee! —

Hvor tør jeg møde! hvor flye hen? Hist vinker mig Forsoneren.

7. Det Jesu Kors! — did jeg mig skynder,

Og favner det i Bøn og Boed;

Tref Lynild! nu mig frelste Synder!

Jeg stærk ved Troe har freidigt Moed. Hvad skader mig et Torden-Stød?

Det ender snart min Synd og Nød.

14

8. Saa giennemtordne tidt mit Hierte;

Min Gud! bryd selv min Dorskhed af! Og, hvis jeg syndig Lyst begierte,

Da lad det lyne fra min Graf! Men ængstes jeg for Torden, da Viis mig at flye til Golgatha! 9.

Du, som for Fiender bad, jeg beder

For Syndere; — mærk paa min Bøn For dem, dem nu din Arm bortspreder

I denne Hevnens Tiid. — Guds Søn! Din Vredes Torden nedslog dem,

Lad denne Torden reise dem!

Lad Lynets blide Straaler trænge

I Fængslet: at de, Gud! dig see! (Den, de med Spot beloe saa længe;) For hist de see dig, Dommere.
Omvend' de haarde Syndere! Straf dem, vær saa dog Frelsere!

15

Græd Struensees Følelser

udi

Citadellet Friderichshavn.

Mel. I Jesu Navn, Skal & c.

1.

Der er en Gud . . .

O gid: der ingen var!

Hvor seer det ud,

I Fald jeg Uret har I mit Haab, og Gud dog var?

Ney, Jeg vil troe Som før midt i min Roe:

At Talen er en Gnist,

Og ingen Tilstand hist; Himmel ey, ey Helvede,

Og ey Kiøds Opstandelse;

Siel kun Støv, alt Hendelse.

2.

Dog, var ey Gud,

Hvi indjog mig slig Frygt,

Hiint Torden-Bud,

Nys da jeg sov saa trygt.

Og i Drømme havde bygt Mit Luft-Slot op Til Ærens Svingle-Top?

Var det vel skuffet Haab?

Og Alles Skiendsels Raab?

Var det disse Lænker, som Spaae mig Vredens Hævne-Dom, Hvorved mig min Frygt paakom?

16

3. Ney, sandelig,

Alt sligt for usselt er:

At knuse mig Med disse Følelser Udaf Helved-Angester.

Alt før min Lyst Tidt harmede mit Bryst. De høyt nu spotte, see! Nys dybt sig bukkede. Deres Dom lidt agtes her, Vellysts-Tab og langt fra er Grund til mine Redsel.

4.

Og Død som Død,
Mon den mig stort fortrød,
Der værste Nød (Min Bruse-Fryd) afbrød Ved eet haart dog Naade-Stød?
Ey Straffen, ney
Spot, Fængsel, Døds-Dom, ey Saa kunne ryste mig,
Var Sielen dødelig;
O! hvor loe jeg til alt sligt,
Var Religion kun Digt,
Da blev Trods og Frekthed Pligt.

17

5.

Dog, det i mig,
Som blant Adspredelser Ey tænkte sig,
Men nu, jeg eene er, Styrkes ved Forsmædelser; For laae som død I Lasters bløde Skiød; Men nu, mit usle Støv Henviiser som et Løv, I mit Fald just reiser sig; Det vist overlever mig.
Siel! Du est udødelig.

6.

Men, lever du,
Naar snart din utroe Ven,
(Mit Legem) nu I Døden segner hen,
Siel! og bliver da igjen?
Hvor da? ach hvor!
Naar du ey hos mig boer? . . .
O, Skrek! — Der er en Gud! — Fra ham den Piil foer ud,
Som saa dybt mig saarede,
Eene den Almægtige Saa min Siel forfærdede.

18

7.

Der er en Gud!
Han, den Fuldkomneste,
Hvis Viisdoms Bud Giør dem lyksalige,
Som er sand-Gudfrygtige;
Men Spottere,
Mod dem den Helligste Ey ligegyldig er,

Han hvasset har sit Sverd. Slummer skønt Langmodighed, Vaagner dog Retfærdighed, Himmel er, ja Helved' med.

8.

Fortvivlet Siel!

Tag nu din Trøste-Stav!

Søg' grandt og vel.

Siig: Hvor blev Støtten af? Ak den sank i bondløs Grav.

Nu staaer du der,

Ey Glimt af Redning seer. Bag dig en Lasters Skok, For dig en Dievle-Flok. — O, det Helvede alt her!

Vidner om et værre der,

Som derhos jo ævigt er?

19

9.

Forgiæves Trøst!

Det Haab: at døe som Fæe.

Forbandet Lyst!

Trods vildt, dog mætsomt Kræe,

Søle sig i Lysterne. —

Tidt træt, ey mæt,

Henrasede jeg ret I Lasters vilde Larm;

Ja, som med oprakt Arm,

Himlens Gud bestormede;

Luurte paa Retfærdige,

Og med Troen spottede.

10.

Min Konge! — Skrek! —

Hans Dronning! — Vee, o Vee! — Min Fader! — af! —

To Riger ranede! — —

Er der andet Helvede? . . .

Jo, var ey eet,

For mig nu skabes det . . . Skyvl mig da, Helved'! blot For Gud! — saa alt er godt . . . Tier, Herrens Tienere!

Nævn ey den Korsfæstede,

Ham jeg traad' med Fødderne.

20

11.

Hvad! — spotte I? —

"Guds Søn er naaderig."

Siig! blev jeg frie,

Hvo da fordømmelig? —

Peder her ey passer sig . . .

Men Røveren

Dog døde Jesu Ven! . . .

O Navn! jeg før beloe.

Ak! torde jeg nu troe Jesu! paa dit Jesu Navn!

O, da fandt til Ævig Gavn,

Min skibbrudne Siel en Havn.

12.

Min zittrend' Haand (Af Frygt, men og af Lyst,)

Styrk med din Aand,

Forsoner! — Virk selv Trøst I mit Synd-beklemte Bryst! —

Forøg min Troe,

Riv mig af Satans Kloe!

Jeg glad vil straffes Her,

Lad mig kun skaanes der! —

Var jeg din Fornegtere,

Est du dog min Frelsere,

Amen! — Lof dig, Jesu! skee! —

21

Græv Brandts Sang

i Castellet.

Mel. Nu velan vær frisk til Mode & c.

1.

Frisk, min Siel! lad Moed ey falde! Nu om Æren gielder det;

Man mig Philosoph vil kalde,

Tager jeg mig Døden let.

Lænker nu for Ordener Jeg som Viis da eens anseer;

Til Castell fra Slottet age . . .

Al Forandring bør behage.

Mens, det vist mit Hovet gicelder;

Vel! — Jeg aldrig var tilfreds Selv dermed, naar Dom man fælder, Skal det vcere flux tilreds.

Jeg skal vise: det jeg er Virkelig en Cavalleer,

Der sig ikke lod genere.

Baal og Bal mig eet skal være,

B g

g. Flink

22

3. Flink jeg gjorde som jeg ville;

Nu er endt mit Skue-Spil Frit de nu med mig kan spille, Dem nu falder Touren til. Jeg som Agak pynter mig.
Møder nok saa lystelig;

Stolt skal Dødens Skrek fordrive Og den anden Morus blive. 4.

Dog — nu er jeg atter eene. —

Siel! drag Luft! — bank Hierte! frit. Dag og Vidner ey formeene

Mig, som loe, at græde lidt.

Usle Helt! hvi skielver du?

Mørke Nat! o skyvl mig nu!

Eene Trøst! mig at forstille,

Rullen vel til Ende spille.

5. Naadens Gud! — med-ynksom høre Vi sligt uhørt Raserie.

Bede: Du selv Daaren gjøre Fra slig Stoltheds lænke frie!

Lær ham: Frekheds Spotte-Vid Volder ævigt Siele-bid.

Troe, ey Trods, Dødsfrygt fordrive! Omvendt lad ham salig blive.

23

Tillæg af Forsøg til Originaler

samt

Oversættelser

af

Klopstocks og Gellerts

gudelige Sange,

tilligemed

Dronning Caroline Mathildes

Psalme.

24

— Phoeben alieno jusserat igne Impleri, solemqve suo —

CLAUDIANUS.

Anført af YOUNG i Hans Brev til RICHARDSON om Originaler og Oversættelser hvor disse kun tilstaaes secondary altars, men hine den første Rang, om de end ikke vare saa gode. Mig giælder det eet: som Oversætter, Efterligner eller Original-Digter at vorde anseet; kan jeg kun anvende min poetiske Geist (eller Lyst, om man saa vil have det, thi Lysten kan selv ey Kienderen nægte mig) og samme ønsker jeg blot at anvende til Religionens Ære; da jeg forresten underskriver med den fromme GELLERT: heller at ville have digtet en god Psalme, end alle de Oder af Pindar og Horats, hvor skønne de end ere.

25

Morgen-Psalme

af

HAMMER.

Mel. O kiere Siel! frygt aldrig meer & c.

1.

Jeg vaagner til saa travl en Dag, Saa Gud see Lof for Nattens Mag!

Ved Søvn jeg fik nye Styrke; Jeg sov, da sov min Kummer og;

Jeg sov, du, Herre! vaagte dog; Du vaager end vil virke Kraft dig i Dag at dyrke.

2. Saa gruer jeg for Møye ey;

Pligt kan ey være Byrde; ney,

Kun Lediggang gjør Plager; Best dampes Sorg, naar iiles hen Til Fliid; men Ørkesløshed, den Os Hiulene aftager;

Da tungt man Vognen drager.

3. Jeg undflyer Kummer, flyver hen Til Arbeid', Livets beste Ven,

Mit Embed' fra mig skiøtter; Naar sidste Pligt saa fyldt jeg har, Og her just ey unyttig var,

Mig Gud da vist hiemflytter, Fra Kedars Græde-Hytter.

26

4.

Dog ey hvert Arbeid' nytte kan;

Det meeste Spaaner er til Brand,

Meer Vægt til Syndens Byrde;

Saa luttre, Gud! min Dages Fliid!

Og hindre: Jeg ved syndig lid Ey denne Dag skal myrde,

Mit Regnskab svart bebyrde. 5.

Som Christen, lad mig legge Vind:

At trænge selv med andre ind I Jesu Naade-Rige!

Som Menneske, velsigne saa Mit Ansigts Sveed: at jeg dig maa, Foruden at besvige,

For eget Brød Tak sige!

6.

Gid Giærrighed, stolt Ære-Lyst,

Sig ey indsnige i mit Bryst!

Min egen Sag ey blande Sig med Guds Sag! — men gielder det, O Gud! din Ære, giv: ey let Mig Frygt skal overmande!

Lad mig som Klippen stande!

7. Som Hosbond, Fader, Gud! mig giv:

At nytte Mine i mit Liv!

Dog ey blot mine Egne;

Men giv jeg, som min Fiendes Ven,
Og tiener ham! ja hver og een,
Meest dog paa Sielens vegne!
Indtil jeg død skal blegne.

27

8.

Og indtil denne glade Stund,
Gid: Ingen Utaal af min Mund Og Knur sig lader høre!
Men, naar jeg seer min Sorg flux endt, Og Dødens Bue mod mig spendt,
Fryds-Raab lad mig fremføre!
Alt her mit Suk ophøre!

9.

Da, lad mig døe i Jesu Troe!
Saa faaer jeg Liise for Uroe,
Hist Løn for Livets Plage.
Og i det søde Haab: at døe,
Jeg seiler glad paa Modgangs Søe,
Min Striids- og Kummings-Dage; Skal dog (nest Gud) ey klage.
H....R.

28

Oversættelse

af

Gellerts Selvprøvelse om Aftenen:

Der Tag ist wieder hin, und diesen Theil des Lebens, & c.

Mel. O Gud! du fromme Gud! eller: Jeg slipper Jesum ey & c.

1.

En Dag veeg atter bort, dog denne Deel af Livet, Er den ey spildt for mig? har jeg den viist hengivet? Har jeg vel ret lagt Vind paa Helliggiørelse? Mon jeg kun mig, men ey min Pligt, henlevede?

2.

Var det i Herrens Frygt jeg denne Tak begyndte? Mon jeg, med Tak og Bøn og hellig Iver, skyndte: Mig, som Guds Skabning, reent at ofre Dyden hen. From, tugtig, maadelig, henleve som Guds Ven? 3.

Og mon jeg i det Kald, Gud Herren mig anviiste, Ved Nidkierhed og Fliid ham denne Herre priiste; Mig, andre, nyttig var; og al min Tids Attraae, Var den: at tækkes Gud, ey Verdens Biefald faae? 4.

Hvordan mon denne Dag jeg vel mig selv regierte? Har tidt en Tanke, vendt mod Himlen, rørt mit Hierte? Og, glædtes jeg til Gud, der merker paa vort Skrig? Og har i Troe paa ham mit Hierte styrket sig?

5. Kom jeg, ved Livets Lyst og jordisk Hæld at nyde, Almagts Gud ihu, der eene alt kan byde?

Tilbad jeg ham i Støv? og følte: han er god? Toeg jeg al Fryd med Tak, al Nød med Taal imod?

29

6.

Og hvordan nød min Siel den Roe, ømt Venskab skienker? Hvor smagte Omgangs Fryd? blev talt just som man

tænker?

Var selv min Alvor mild? uskyldig-glad min Skiemt? Og taeltes ey et Ord, som gjør mig nu beklemmt?

7.

Har jeg omhyggelig forpligtet alle mine?

Mit Monster stille lært: dem frem i Dyd at trine? Var ey til Medynks Pligt mit Hierte for beqvemt? Hvad Hæld, som andre traf, var det mig angenemt?

8.

Blev ey et Feiltrin gjort i Dag, for det fortrødes? Og hver ulovlig Lyst, mon den af mig bestreedes? Ja, hvis Gud denne Nat nu skulle fordre det, Er jeg: at staae for ham, strax villig og beredt? 9.

Gud! du veed alt, saa kan jeg intet dig fordølge; Jeg føler: daglig Feil og Brøst mig stedse følge. Forlad for Christi Skyld mig hver Forbrydelse!

Forlad! Gak ey i Dom med mig din Tienere! Uværdige!

10.

Ja du forlader hver, dem deres Synder krænke. Du elsker Miskundhed, vil mig og Naade skienke. Du kierlig og i Nat skalt vaage over mig.

Mit Liv henleves dig! dør jeg, saa dør jeg dig.

af G.....t.

30

Oversettelse

af

Klopstocks Lof-Psalme:

Für ewig ist der Herr mein Theil & c.

Mel. Vor Gud han er saa fast en Borg & c.

1.

For ævig Herren er min Deel,

Mig leede vil og trøste;

Min Gud er Gud! mit Lys og Hæld; Og jeg er hans Forløste.

Jeg forkastes ey For Guds Dom, o ney, Du qvæger mig forud Med en Forsmag, min Gud! Af Saligheders Glæde. 2.

Fra Verden langt, og kun med dig, Du Altings-Udspring! eene; Hvor blev strax Hiertet skildt ved dig Fra al dets Sorg og Pine! Den, som skabte alt;

Han, som være skal;

Hialp mig, og var min Gud; Almægtig hialp mig ud,

Og sin Fred Herren gav mig.

31

3. Jeg, jeg var fuld af Troe, (Gud gjør:

Sig Troens Lys ey slukke!) Udfrelst fra Nød, den Fromme bør:

Af Væmods-Glæde sukke.

Den, mig liide saae; Hallelujah! —

Ved ham jeg vandt, ved ham, Som min Siels Bøn fornam, Ja mine stumme Sukke.

4.

Naar ret min Siel opløfter sig

Fra Støvet, Gud bønfalder;

Og, stærk i Troe, jeg gladelig

I Bøn ham Fader kalder; Svinger jeg mig op Høyt blant Englers Trop;

Og er hos dig, Gud! der;

Og er ey meere her;

Er alt i Haabet salig.

5.

Alsteds-Nærværende! du mig,

Mig Støv, endog omgiver;

Du skuer mig, jeg føler dig,

See skal dig hist og leve.

Hist, og her, og der,

Est du, Gud! mig nær,

O, Tanke! riig paa Fred,

Og fuld af Salighed,

Med Trøst fra Gud du trøster.

32

6.

Jeg lever dig, jeg døer og dig,

Dog ey af egen Styrke;

Er jeg, Gud! din, du naadelig,

Det selv har maattet virke.

Ja, jeg lever dig,

Og, jeg døer og dig;

Ja, Fader! din jeg er,

Her, og hist ævig der,

For stedse din Forløste.

K.....k.

Vers for og efter Prædiken

af HAMMER.

Mel. Søde Jesu vi er her & c.

Vers for Prædiken:

Himmel hør! giv agt du Jord!

Himlens Gud med Støvet taler.

Det er ey Guds Tieners Ord,

Herren os ved ham befaler.

Hielp os agte, hvad du byder,

Fader, Gud! hielp vi dig lyder!

Vers efter Prædiken:

Nu er hørt dit Ord, vor Gud!

Paa vor Stie det Lys os være!

Det var ey Menneskens Bud.

Hellig, vældig, Jesu Lære;

Eene den i Død kan trøste.

Gid den og vort Liv forlyste!

33

Communion-Psalme

af HAMMER.

Mel. Nu bør ey Synden meere & c.

Dybt lad min Siel sig sænke I Naadens Afgrund ned, Forsoner! at betænke

Din store Kierlighed.

Ja, stor mod Synderen Den er! vel Synd du hader.

Dog du mig den forlader;

Tak, Jesu, Siele-Ven!

2.

Du, Gud! du lodst dig føde,

Til Løn varst du forhadet; Som Menneske, du døde

Af dig, selv Gud, forladt! Min Jesu! døende Du Nadveren har stiftet;

Er jeg af Synd forgiftet,

Her er Helbredelse. 3. Hvor Sielen frelst sig fryder! At den dig, Jesu! fandt. Livsalig Trøst den nyder I din Forsonings Pandt; Nys dømt ved Lovens Bud: Til uden Haab at græde; Nu græder jeg for Glæde, Ved dig forligt med Gud.

34

4. Selv Engle Lof udbryde:

At jeg dig hører til.

Jeg ævig mig vil fryde

I dig — hvor jeg det vil! — Kun styrk' min svage Troe! Som udstrakt Haand, der zitrer, Saa bange Lyst den

yttre.

Dæmp Tvivl! giv trøstig Roe! 5.

Jeg, stærk ved Troe, dig favner, Og Himlen aaben seer.

Ey Verdens Vel mig gavner,

I dig jeg eyer meer End alle Verdener;

Til dig min Siel kun tragter.

Og Verden! dig foragter;

Jeg har kun Jesum kier.

6. Fremdeles, Frelser! være

Min Lod, mit Liv, min Lyst! Mig Rette-Snoer din Lære!

Din Død mod Død mig Trøst! Din Værdskyld alt mit Haab! Selv . . . hvor jeg er uværdig! Giør, Jesu! giør mig værdig At døe dig! Hør mit Raab!

35

Nye-Aars Psalme

af GELLERT:

Er rust der Sonn, und schafft den Mond & c.

Mel. Guds Søn er kommen af Himmelen ned & c.

Gud vinker Soel og Maane frem, Afpasser Aarets Tider,

Os rolig-giør, selv efter dem

Nye Aargang vexle byder.

Aar, Nat og Dag, han cirkler ud; Kom! lad os Herlighedens Gud Tilbede, love, takke!

2.

Gud! du som er, og du som var,

Af tak-fuldt Hierte være Dig, for det nu forgangne Aar,

Tilbedelse og Ære!

For Lykke, Velfærdt, Liv og Lyst,

For Fred og Roe, Hielp, Raad og Trøst, For alt, vi Tak dig skylde, 3.

Velsign og, Herre! dette Aar,

Du os paa nye har givet!

Giv Kraft! fra dig vi Kraften faaer:

Dig at henleve Livet.

Ved dig, vor Hielp! det lykkes best, Du vogter os, naar vi kun meest Dit Rige eftertragte.

36

4.

Gid! jeg mig, om dig synes vel,

Ved Livets Lyst maa fryde!

Men skader Fryd og Lyst min Siel, Send Kors! lad mig kun lide!

Skizæk Hiertet Taal! berolige

Mig: At jeg ey for Drøvelse

Skal Lykkens Flok misunde.

5. Beskiern', Gud! med din mægtig Arm I Aar dit Folk! sær, Fader!

Du over Trængte dig forbarm',

Dem Verden slet forlader.

Til hver god Gierning giv din Fred!

Med sunde Raad, sand Salighed, Nedlad dig paa vor Fyrste!

6.

Gid: Viisdom og Retfærdighed Hans Konge-Stoel stadfeste!

Lad Dyd, Guds frygt med Nøysomhed I Landet boe til Beste!

At Troe og Kierlighed vort Liv

Bepryde! kiere Fader! giv

Ved din Søn Jesum Christum!

G.....t

37

Døds-Psalme

af KLOPSTOCK:

Wie wird mir dann, ach dann! mir seyn & c.

Mel. Af Høyheden oprunden er & c.

1.

Hvad skeer mig da, naar sødelig,

For ret i Gud at glæde mig,

I Herren jeg henstummer?

Af Synden ey besmittet meer,

Udfriet af mit Fængsels Leer,

Udfrelst fra Død, fra Kummer,

O Hæld Dig Siel!

Styrke, trøste,

Dig, Forløste!

Med den Glæde,

Dig, din Gud hist vil berede.

2.

Jeg fryder mig, og frygter dog,

saa mig Elendigheders Aag,

Den Syndsens Straf nedtrykker;

Du, Herre! letter mig mit Aag,

Ved dig mit Hierte styrkes dog,

Troer, opstaaer, veed sig sikker.

Jesus!

Christus!

Gid mit Liv dig!

Og min Død dig Her maa ære!

Hist jeg din Nedarving være!

38

3.

Agt, Siel! da Dødens Redsel ey! Det til Beskuelsen er Vey Igiennem Gravens Mørke.

Den være dig ey gruselig!

Til Helligdommen fører dig Den Vey igiennem Mørke.

Guds Fred, Derved Overvettets Frygten settes,

De Forløste Den usigelig skal trøste.

4.

Gud! jeg ey Timen veed, naar nu Mit Øye brister, og mig, du!

Til dine Døde samler.

Maaskee afbryder Dødens Nat Min ufuldendte Bøn, saa at Min Lof paa Tungen samler.

Fader!

Fader!

I din Haand, du! Tag min Siel nu! Dig til Hænde, Den befales nu i Hænde.

39

5. Maaskee mit Liv det længer naaer;

Jeg mueligt langt fra Maalet staaer,

Hvor Kronen mig skal vinke.

Betrues sildig først med Fald Mit Legems Hytte, og jeg skal Mig underveyes forsinke.

Hør, Gud!

Dit Bud Giv jeg lyder!

Christne Dyder Alle Dage

Mig for Thronen hist ledsage!

6.

Hvad skeer mig da? naar, Gud! jeg dig, For ævig hist at glæde mig,

For Thronen skal tilbede!

Af Synden ubesmattet der,

Hist Himmelens Medarving er,

Mit Støv en meer blant Døde!

Hellig!

Hellig!

Hellig! syng Vi dig, bringe Lof og Ære

Dig, som var, er, og skalt være.

K.....k.

40

Psalme om Hengivenhed

af

HAMMER.

Mel. Naar jeg betænker den Tiid og Stund & c.

1.

O, Gud! den Salighed, det er: Sig dig at overgive!

Og kan da noget findes her,

Der kan os fra dig rive?

Er mueligt vel:

Fornuftig Siel

For Viisdom Tant kan vælge? Og Siele-Roe,

Og salig Troe,

For flygtig Lyst henselge?

2.

Thi hvor i Verden findes dog Sand varig Fred i Livet?

Om Sielen ey sin Tilflugt toeg Til Lyset, os blev givet?

Det Herrens Ord Mig viiser Spoer: Lyksalig her at vorde;

Og salig hist.

Det gav mig Trøst, Kun det mig rolig-giorde.

41

3. Fortvivlet taug Fornuften, ey

Mig Raad og Svar kan give: Om sand bestandig Fryd; o ney,

Den lod mig uvis blive;

Den ikkun veed: Lyksalighed

Er idel Glæders Kiæde;

Men vidste ey:

At viise Vey Til slig uafbrudt Glæde.

4.

Og spørges Sandserne om Raad, Forgiæves de mig raade:

At for at vare altid glad,
Nyd Livets Lyst og Baade!

Jeg prøvde det,

Blev kiæd, ey mæt, Var lykkelig-ælendig;

Bort Vellyst, viig!

Din Løn er Sviig Din Lyst, hvor ubestandig!

5.

Kan Rigdom købe Siele-Fred?

Kan Vellyst Ønsker mætte?

Gav Ære god Samvittighed?

Og kunne saa alt dette,

Mod Sygdoms Nød, Mod visse Død;

Mod Livets Sorger, være Mig sikker Fred?

Ney, Usselhed

Det er, kan hver Dag lære.

42

6.

Kan Viisdom selv beskytte mig Mod Uhæld her i Livet?

Hvad heller Dyd forsikre mig Om Glæden efter Livet?

Ikkun een Brøst,

Strax uden Trøst Fornuften selv fordømmer

Og, Gud! hvor svag! Ey nogen Dag,

Jeg jo min Pligt forsømmer.

7.

Hvad Trøst i Nød i Død gav mig Den stolte Viisdoms Lære:

Gjør hvad du bør! og trøst saa dig, Gud ey partiisk kan være,

Han styre maae Det Heele, saa Kan han paa dig ey agte;

Til Trøst, min Siel! For Verdens Vel Som Offer dig betragte!

8.

Ney Viisdoms Daare! kom og see!

Ved Skriftens Lys lær kiende: Gud, Altings Viise Styrere,

Dig alt til Gavn skal vende. Hengiv dig Gud,

Og vær hans Bud Af gandske Hierte lydig!

Saa skalt du ey Paa Stoltheds Vey Gaae hen forrvivlet-dydig.

43

9. Gud seer alt, hvad jeg har behov,
Vil mig en Fader være;
Saa bliver jeg en Verdens Rov,
Han vil, kan, skal, mig være En Fader bliid;
Og skjønt min Tiid Med Kummer hart omspændes,
Til Tugtelse Skal det mig skee,
Og snart med Fryd den endes.

10.

Saa skee mig, hvad, min Gud! du vil, Din Villie er den beste.
Alt hvad mig hændes, sigter til Min Sieles ævig Beste.
Meer Medgang, da Faldt jeg nok fra Dig Gud, og om du skiulte Dig længere For mig, maaske Jeg da, o Gud
fortvivlte.

11.

Jeg kun ved din Bestyrelse Kan eene roelig være
I Liv og Død, saa lad alt skee,
O Fader! til din Ære.
Min Salighed Lad fremmes ved Dit Forsyns skiulte Veye!
Saa skjøtter jeg Om Verden ey,
Har Himlen alt i Eye.

44

12.

Guds Rige jeg adspørge vil Ved Jesu Kraft og Naade,
Saa veed jeg vist: alt sigter til At tiene mig til Gode.
Naturen, den Selv stræber hen: Guds Rige at tilbringe.
Jeg stræber med,
Og derfor veed:
Det skal mig vist gelinge. 13.
Naar Aanden gav mig det til Pandt:
At Jesus mig forligte Med Gud, saa jeg en Fader fandt I ham, og ey tør frygte.
Jeg veed, den alt Mig give skal,
Som mig sin Søn har givet;
Ey tvivler paa:
Jeg jo skal faae De Smuler her i Livet.

14.

Bort derfor daarligt Ønske! som Tør Herren foreskrive,
At ey med Ønsket Dødens Dom Jeg selv skal underskrive!

Veed jeg maaske: Hvad Fristelse Mig Lykken skulle blive?

Gud bedre veed;

Til Salighed Hvad tiener mig, at give.

45

15. Nu først blev sandt de Viises Sprog:

Ondt kan en Viis ey hændes. Du meen det Ondt, Gud styrer dog: Det mig til Beste vendes.

Har jeg den Trøst Jeg er forløst; Retfærdig maa Gud være;

Saa han mig her Lyksalig gjør,

Hist! skal mig salig gjøre.

16.

Her er jeg, Verden! trods du mig Skal kunde Ondt tilføye.

Jeg Gud-hengiven trodser dig,

Min Gud boer i det Høye.

Her er jeg, Gud! Giv mig: dit Bud Af gandske Hierte lyde!

Hengivenhed,

Lyksalighed,

Lad hos mig eet betyde!

17.

Forfølges, spottes, trænges, jeg For dit Navns Skyld, o Glæde! I Fængsel kast, jeg gruer ey;

Men staaer med Lofsang reede. Jeg Lænkerne Da vil ansee

Som Kierlighedens Seeler,

At drage mig Fra Synd, til dig; Du selv mig Kraft meddeler.

46

18.

Og falder Rigdom i min Lod,

Roes, Høyhed, eller Vælde;

O Jesu! vær mig da saa god:

At jeg mig ey skal hælde

Til brekket Rør!

Men, som jeg bør, Det bruge til din Ære,

Og Næstens Vel!

Mit Liv, min Siel, Dig anbefaler være! 19.

Saa byd mig, Jesu! som du vil, Forleen blot Kraft: at lyde! Nægt eller skiænk mig, hvad du vil, Lad mig den Trøst kun nyde:

At du est min,

Og jeg er din!

Om Himmel, Jord, forsvinder; Nok Salighed,

Din Kierlighed Os ævig sammenbinder.

47

Psalme

tilegnet

Dronning

Caroline Mathilde

paa Cronborg.

den 23de April, 1772.

48

Formodentlig Tanke af

Hendes Majestæt

i Sin Eensomhed.

Skaansels-Plet! udvalgte Støvgran blant alle Tuer paa Jorden! thi mod hvilket Land beviiste vel Gud slig Mægtighed og Trofasthed, som mod sit elskte Dannemark og udkaarne Norge.

Den 2den Christian, 12te Carl, Peter den Store, saavel som den 3die — stærke Beviis paa besynderlig Frelse! — mod disse store Navne forsvinde Slagheg og Uhlfeldt — og jeg taber mig nu ikke meer i Forundring over Græverne Struensee og Brandt i Castellet, og mig selv her paa Cronborg.

49

Psalmen synges under bekjendte Passions-Psalmernes Melodie.

I.

Ingen Høyhed, ingen Ære,

Ingen slig Fuldkommenhed,

Kan der under Solen være:

At sig nogen sikker veed For et Fald, hvis Fod hengleed . . . Vee den, som gjør Himlen vreed! — Gud, hvis Haand Monarker strekker Død i Støv, til dem og rekker.

2.

Da jeg Ung og Uviis tænkte Kun paa Sinds Adspredelse,

Og i Lyster mig nedsænkte;

Gud! Du mig bortveyrede. — Stolt af Kronen Spot jeg drev: Hvo mig Love foreskrev? — Men, du Kongers Konge byder; Himmel, Jord, dit Vink adlyder.

3.

Tak Gud! jeg kom eengang eene Ud fra Bulder, Sverm og Larm, Hvor ey Smigrere formeene Mig: at gribe i min Barm.

Hvor ey giøres Synd til Dyd, Hvor ey Hoffets Bruse-Fryd Døber saa Fornuftens Øre,

Jeg jo Himlens Røst kan høre.

4.

Hvilket fremmet Sprog! den taler:

At al Høyhed Skiændsel er,

Som blot af sin Fødsel praler,

Og fremskinner ey især Ved en høy og ædel Siel;

Men er kronet Synde-Træl. Purpur-Plet mest dadlet bliver, Konge-Dyd kun Ære giver.

50

5.

Gud! i Støv jeg dig tilbeder,

Dybt du mig ydmyge lod.

Jeg ey om Undskyldning leder, Andres Skyld ey min gjør god. Men hver, som medskyldig er: At jeg skyldig sidder her;

Ak! tilgiv dem! blide Fader!

Jeg af Hiertet dem forlader.

6.

Og de, mig nu umildt dømme,

Selv for smaae til mine Feyl, For de sig mod mig derømme,

O! saa see de sig i Speyl!

Vist er Høyhed Dydens Kald; Let forleder dog til Fald;

Frit man troer: at torde synde. Rang, Exempler, tidt tilskynde. 7.

Jordisk Vellyst! Farlig Ære!

Fristefuld som skuffelig,

Glad jeg vil slig Pomb undvære.

Giv mig, Gud! at tækkes dig! Roes hos dig sand Ære gav; Siele-Fred lad fra nu af Mig trods Synde-Fryd behage!

Du fra Støvet Hiertet drage!

8.

Snart jo Livets Drøm ophører

Hvor er nu min Moder? — O! — Gud! hvor trofast du os fører! . . .

Det dog gielder kun at troe Paa den nys Fornegtede,

Dog for mig Korsfæstede;

Jesu Konge! Brudgom kiære!

Hist jeg skal din Dronning være.

1

En Samling

af Sange over

adskillige Materier

som

glemte Forsøg

de skønne og nyttige Videnskaber.

Samlede ved Autor selv.

Kjøbenhavn trykt og findes tilkiøbs hos Paul Herman Höecke. 1772.

2

Indhold.

Første Sang. Tanker i Torden.

Anden Sang. Tanker om Foraaret.

Tredie Sang. Tanker om de moralske Synder. Fierde Sang. Tanker om Tiden.

Femte Sang. Tanker om Dommen.

Siette Sang. Tanker om Døden.

3

Hans Kongelige Høyhed

Arve-Prints

Frideric

tilskrives

i allerdybeste Underdanighed

disse Blade

af

Hans Kongelige Høyheds

underdanige Tiener

Martini Brun étud. en phil.

4

5

Første Sang.

Tanker i Torden.

Mit Bid er vel et Vid; — men mindre, end et Gran;

Dog ikke maalløs! — du! — min Geyst, min

Sangerinde!

Jeg hører Veltalenhed paa Luftens lette Vinge,

Hos Fugle, Planter, Straa, hos Engel, Kræe og Mand.

Jeg vil fortælle hvad almægtig Han formaaer Naar i Orcaners Røer sin Almagt Han udstøder, Naturens
Majestæt i blanke Skyer møder,

Naar Elementerne hist oppe Triller staaer.

Jeg syngte vil en Sang fra Angsters mørke Vraa,

Da Andagt og da Skræk paa Herrens Stemme hørte, Og han den hule Luft med Torden-Bulder rørte,
Saa Skyer maatte strax en rædsom Hvirvel slaae.

En mørk og skrækfuld Nat, da hule Torden-Skrald Vor Klode giennemklang, saa al Naturen bævet,

Jeg mellem Frygt og Haab i Sengen laae og svævet, Og ventet paa min Død ved Enden af hver Knald.

Jeg saae Ismene selv, min ømme Livets Roe,

At deele Taarer ud til Skræk og bittre Sorger;

Hvad Mod en frygtsom Siel af Frygtsomhed selv borger Jeg saae, og begge saae, vi var forknuste Toe.

6

Her Kierlighed var taus, dog rig paa Hierrets Maal, Paa Sukke, Bønner, Graad, Elendigheders Tolke, Som
Siælen eene maae, i Angsters Tid, befolke, Mens Sandser drikke maae Forbauselsernes Skaal.

Som Orm og som Insekt ved denne Almagts Røst,

Vi krympet os i Suk, og badet os i Taarer.

Hvad føler Syndre ey udi de store Farer! -

Vor Sprog blev Suk og Sang, vor Skiul vor kierlig Bryst.

Hist fløy en talrig Hær af Luftens Sangere;

Af deres Element de hastig blev fordrevne,

De svangre Skyer brast, og maatte modløs revne,

Da Svovl og Vind og Vand og Ild sig parrede.

Det lille bange Kree med matte Vinger sank I nærmest Træer ned sit arme Liv at skiule;

Det qvidret sørgelig: hvor finder jeg en Huule,

Et Skiul, en Frelse-Stad for Bulder, Ild og Stank!

Du søde Solo, som af Angster sammensadt Brød af det bange Bryst med zittrend' Tremulanter, Din Sang mig
gav lit Mod, ukunstlet Musikanter! Da alting bygte mig en fæl og skræksom Nat.

Din Slummer var forstilt paa hin den bævend' Green. En Torden-Pil skiød ned fra Luftens hvalte Bue,

Og Bielkerne udi din grønne Sommer-Stue Tit med dig segnet ned som Centner-vægtig Steen.

7

Det melkerige Fæe, vor fromme Børne-Ven,

Kuns brølede om Læe hos sine Debitorer,

Som billig Rente af den Omhue, som det foerer; Det lovte dobbelt Melk i Spandene igjen.

Et Kaos blandt med Ild, med Dunst, med Knald, med Vand, Sit Skimmer slynget ind paa det forfærdet Øye.
Forskrækkelserne fløy fra Dale op paa Høye;

Fra Høy i Dalen ned imellem Vand og Brand.

Men i et Øyeblik Forskrækkelsernes Flor Blev hastig trillet op for det neddukket Øye:

Nu iilet Maanen did paa hiine kiølig' Høye,

Og kyste tusindfold den nye-opammet Jord.

Nu hoppet glædefuld Alfaders Prædikant,

Den lille spæde Fugl, fra Green til Green, og talte I himmelsk Harmonie om Ham, som nyelig malte Sin Magt
og Majestæt fra en til anden Kant.

Saa sang min matte Aand: O Tordners store Gud! Jeg seer din Majestæt i denne Almagts Scene Kopie paa
Dommens Dag: o gjør, at blant de Rene Jeg Synder findes maae ved sidste Tordners Bud.

8

Anden Sang.

Tanker om Foraaret.

Mit Øye! tag dit Glas, det Glas, som Gud dig gav, Hvormed du skulde al hans Underværk betragte.

Som Han i Luft og Vand - og Jord og Ild nedlagde. See nu, hvor alting staaer op af sin Vinter-Grav.

Det rigdomsfulde Frøe, som blev i Jorden lagt.

Som daglig dugget blev af Skyernes Vand-Kande, Opreyser nu sit Spiir i Græssets frugtbar Lande.

Hver Plante, Blomst og Træe bær nu en Almagts Dragt.

Hvor før en Bygning stod af kunstigst bygget Snee,

Staaer nu et Blomster-Beed, hvor Blomst i Blomst sig folder. Hvor tusind Græs-Straae er den viise Guds
Herolder,

Og hvor Naturen smiil af altings Skabere.

Nu brækkes Laasene paa lisets Marmor-Slot; Den frugtbar Fiske-Slægt begynder glad at dandse; Den kielne
Hyrde gaaer og fletter grønne Krands Til sin den Elskede af grønt og rødt og blaat.

Den daanede Insekt, hvis Liv var daglig Død, Sit Hoved rækker ud af sit oplukte Fængsel;

Til sit det nye Liv den yttre Lyst og Længsel, Naturen bliver ung, og alting er nyefød.

9

O vigtig Billede paa min Opstandelse!

Saaledes skal min Krop, skiønt Støv og Orme-Føde,

Ey evig visne blant Forraadnelse og Døde,

Men paa en Foraars-Dag vist opstaae blomstrende.

Tredie Sang.

Tanker om de moralske Synder.

Undseelig Musa! kom og vov en Flugt saa sagte!

Du ømmes, dukker dig; din Afmagt den er stor.

Frit Mod! — man ey saa let blant Flokken dig vil agte.

Nu flyv! — som intet did, hvor Svaghed daglig groer.

Dit Intet ved sin Flugt maaskee kan lære noget;

Den lærer intet, som i alting intet seer.

Saa see! og tænk! og syng! om ikke ret saa kroget,

Om ikke net, saa svag: lit lærer altid meer.

Flyv did, hvor Dag og Nat maae lystre Syndens Slaver, Hvor Haardhed altid gaaer og lurder efter Rov,

Hvor hin ufølsom Siæl nye Pinsler fræk tillaver For Menneske og Dyr alt efter Haardheds Lov.

Kast du et Blik derhen, hvor Ømhed kuns er Daare,

Hvor Pin' og Plag', og Myrd' til Hiertet taler Mod, Hvor man kan treffe en Tyran i hver en Aare,

Hvor Øret tildres meest ved Klang af Mord og Blod.

10

Men hvem er slig Uhyr, den Tiger og den Løve,

Som paa al Gruesomhed er dette Billede,

Som vild og fræk og grum tør disse Laster øve?

Hvem er vel dette Kræ? Det er et Menneske:

Et Menneske! — o Skræk! her blev min Geist uvillig!

Her sank min Ømhed ned, jeg skamfuld sukkede.

Jeg tænkte ved mig selv, om jeg og dømte billig;

Jeg saae, at det kom an paa Undersøgelse.

Saa ilede jeg ind i hine søde Egne,

Hvor agtsom Øye har saa mangen Times Lyst, Hvor Gud og hvor Natur sig møder allevegne.

Hvor det navnløse Hvad hendulmer Siæl og Bryst.

Her stod en Fader, og med et koldsindig Øye

Saae an det farlig Skridt af en forloren Søn:

En Fader blev Tyran, og neppe lod sig nøye

Med dette fæle Gisp: Selv-Mord gir Helved-Løn.

En falden Datter kom og knælet for sin Fader,

Den Datter-Klynken skreeg om Fader-Kierlighed; Men Haardhed lynet frem af bøddelspodske Lader,

Af Fald i større Fald en Datter sank da ned.

En Skiøge tumlet hen i hine Hore-Kroge.

Den Skiøge Moder blev, og blev sin Byrde qvit.

Hun viklet Fosteret i Ondskabs Natte-Taage.

Den Usle klynket: — Tys! — og Skiøgen gav et Snit.

11

Men holdt, min Musa! holdt! Lad Lasters Dække falde!

Du saarer mig og fleer ved disse fæle Træk.

Det hjælper ey, vi sligt vil i Erindring kalde,

Som Almagt eene kan udslette af vor Skræk.

Fierde Sang.

Tanker om Tiden.

Forglemte lille Ord, dog allervigtigst Fier I Verdens kunstig Uhr og vise Skabnings Kiede!

O laan mig dette Nu, hvori jeg vil berede Din Vigtighed en Sang, som dig til Ære skeer.

Da dine Øyeblik omkring min spæde Krop Saa kierlig flagrede udi min Fødsels-Time,

Da var jeg alt for svag, da kunde jeg ey rime En Ære-Sang for dig blant vor Poete-Trop.

Men nu jeg stamme vil om hvad jeg skylder dig For Aar og Maaneder, for Uger og for Dage,

Som jeg til Nu har af min Alder lagt tilbage;

Den største Skyldnere, jeg veed, du har i mig.

Som rig Velgiørere du gavmild deeler ud

Med begge Hænder, nu din Sommer, nu din Vinter,

Til alle og enhver, som Trang til Timer finder,

Alt efter Orden og den evig Viisdoms Bud.

12

Alt hin Graahærdede, som slæber Døden frem Paa Krykker, maatte vist et Orme-Maaltid være, Hvis du ey gavmild hialp hans Leve-Lyst at nære Ved nye Leed i hans Livs Kiede til hans Hiem.

Den muntre gifte Mand, som ved sin Kones Bryst Saa roelig vover sig i Søvnens troeløs' Arme,

Ey vaagnet op til nye Forlystelse og Varme,

Saa fremt din Gavmildhed ey var hans Lives Trøst.

Den unge Daarlige midt i sit Spøg forsvandt,

Naar blind Uagtsomhed opstiller sine Snarer,

Og han som ulært Fugl i Fange-Garnet farer,

Hvis du ey nye Leed til hans Livs-Kiede bandt.

Det spæde Patte Barn, det lille visse Rov For rusind ukiendt Nød og Millioner Skiebner,

Vist døde i sit Svøb, men du hans Liv bevæbner,

Han slipper ud ved dig af Livets Morder-Skov.

Hvo kiendte Alderne, forkortet du din Haand,

O dyrebare Tid! og os i Svøbet myrdet?

Og hvis du tilig os i Dødens Grube styrtet,

Hvor blev da Ægteskabs, Slægtskabs og Venskabs-Baand?

At Orden tabtes i et Kaos fuld af Skræk,

Hvis Hiul ey Hiulet drev i Tidernes Maskine; Naturen gik i Staae, hvis Fieren brast derinde, Slap Tidens mindste Leed, saa sank den evig væk.

13

Mirakelfulde Tid! du Guddoms Under-Søn! Dit kunstig Uhreværk en Almagt maae optrække, Hvis dine Dage, Aar og Timer skal tiltrække For svage Synderes saa ufuldkomne Bøn.

Du Tids og Evigheds almægtig Styremand!

Din Naade lære mig at tælle mine Timer

Med Viisdom og Forstand, at naar din Almagt kimer,

Jeg saliggjort og frie da hos dig lande kan.

Femte Sang.

Tanker om Dommen.

Tør vel min svage Geist begynde denne Sang? — En hellig, hellig Sang om Dommens vigtig Scene, Hvor for Guds Majestæt de Reene og Ureene,

Rig, Fattig, Gammel, Ung skal møde denne Gang?

Hvad Digtets heldigst Pen er værdig nok til sligt?

Var Kingo dertil nok? Var Young saa dyb og yndig, Var begge vel saa stor, at de tilfulde syndig Kund' syng passende om Dommens Underligt?

Ney ingen værdig nok til slig en værdig Sang;

Men hver sit heele Vid med hellig Andagt knytte;

For sin afmægtig Geyst derved at understytte;

Syng, Sangerinde! da udi en hellig Klang!

Der er en Dommens Dag! O skrækfuld Billede!

Naar du dig stiller ind i mine eenlig' Tanker, Den stille Andagt i mit Bryst sig sammensanker;

Ved denne Tanke maae forskrækkes Sandserne.

14

Saa skal den Under-Kreds, mit Øye tumles i,

Den dunstig hvelvet Ring, Miraklers Vaanings Bue

Da fra sin Hvilepunkt udrides? Jeg skal skue

Det heele Firmament fra Roe og Orden frie!

Paa denne Angsters Dag selv Lysets Fader, du!

Du flammerige Soel skal skiule dine Straaler; — Thi hvad Slags Lys et Glimt af Lysets Kilde taaler? Din Dagens Fakkellat bliv som Nat i dette Nu.

Din Gemalinde plat af Angest falder hen,

Veninden af vor Nat, vor sølvbemænget Maane,

Vi ved din Side seer bleg, gusten, død og daane. Dens Pilgrims Gang er endt; den søger Roe igien.

Et Mørke trækker op, en Elementers Kamp Udslukker i en Hast de klare Natte-Lamper;

Forgieves Stierne nu imod Brodden stamper.

Da Soel og Lys og Ild nu er kuns dunkel Damp.

Jeg seer Frietænkere og Gudsbespottere I nærmest Klippe-Rift at søge dem en Hvile; Men Dommens Torden strax i Hælene dem ile. Der er ey Bierg og Skiul for Dommerens Uven.

Selv Engle zitterer ved den Almagts Majestæt,

Der tænder Verden an, og sønderbryder Kloder; Forskrækkelserne boer i Bierge, Dale, Floder;

Al Jammer vaagner nu ved Dommens Klokke-Slet.

Kuns den udvalte Flok, friekiøbt ved Jesu Blod,

I Skyers Seyer-Vogn til Dommerstolen iiler; Retfærdigheden selv modtager dem og smiler Af denne vigtig Hiord, hvidgiort i Livsens Flod.

15

Tre Bøger lukkes op for Verdens Synder-Flok,

Vor Skiebnes, Gierningers og Straffens Folianter,

Hver hører nu sin Dom fra alle Verdens Kanter.

Ad Skræk! End her din Sang, min Musa, det er nok.

Væk mig af Lasters Drøm, almægtig Dommere!

Før jeg opvækkes skal ved Dommens Stormeklokke! Lad mig ey staae forbaust blant de fordømte Flokke, Men lad mig Evighed igiennem Tiden see.

Siette Sang.

Tanker om Døden.

Ja, Mennesket skal døe, det er den gamle Lov;

Det er en Rente af Ulydighed og Laster,

Naar Skabningen imod sin Skaber sig formaster.

For Døden Gammel, Ung og Fattig, Rig er Rov.

Ey Rigdoms gyldne Laas saa stærk kan lukke ind, Det blanke Støvets Slægt, det farlig Gulds Tilbeder,

At det jo ligesaa til disse Syndre heder:

Du Rige og skal døe, uagtet du er blind.

Ey Deylighed har nok udi sin rige Skat For at sin Eyere udødelig at giøre;

Den Deylige maae og den mægtig Stemme høre: Du Deylige skal døe udi din Afskeeds-Nat.

Ey Magt og Vælde veed den Kunst at væbne sig Mod Dødens visse Piil, der rammer, hvor den sigter. Døe, er den sidste Pligt blant alle Livets Pligter.

Du Vældige maae døe, naar Raden er hos dig.

16

Ey Lærdom haver læst i allerklygtigst Bog,

Hvorledes at man kan den snilde Død bedrage:

Den Klygtigste engang maae ende sine Dage.

Du Lærde og skal døe, en Dag det hedder dog.

Ey udi Ungdoms Vaar den Blomst er voxet op,

Som har en Læge-Kraft i sig mod Dødens Bylder;

Den Unge Døden og sit Lives Ende skylder.

Du Unge ofre skal til Orm og Død din Krop.

Ey Alderdommens Høst kan finde saadant Straae, Igiennem hvilket den kan Døden fra sig blæse.

Den Livets Aand eengang maae udgaae af hans Næse.

Du Gamle og skal døe og Livets Ende naae.

Hver Svede-Hul det er saa uformærkt en Dør, Igiennem hvilket sig Foeraadnelsen indsniger.

Og paa vor Leve-Traad saa agtsom staaer og kiger, Om den skal skiære til, om den lit bie bør.

Hver Sygdom er et Bud, der melder Tiden an. En usund Draabe Blod udi de skiulte Aarer Tit Dødens Varsel er, hvorved han os advarer: Nu vendes sidste Blad udi vor Lives Plan.

O Sikke! gjør da ey din Reise-Bog saa stor!

Tre Blade er vel nok? at fødes, lide, dødes,

I Gravens Samle-Plads med andre fleer at mødes, For der at blive, hvad bu engang var, lit Jord.

O Livets Herre! træf du mig da altid saa,

At jeg maae have tændt Forsigtighedens Lampe. Og ikke tumle om i Sikkerhedens Dampe,

Naar du mig vinker did, naar du mig kalder paa.

1

Tanker fra Kiøbenhavn til Cronborg.

Kiøbenhavn, 1772. Trykt og faaes tilkiøbs hos A. F. Stein, boende i Skidenstrædet i No. 171.

2

3

Du gik Mathilde! bort, — og skulde ey en Sang,

Blant mange helliges. Din merkelige

Gang.

Du gik fra os, som Dig der aldrig undte

ilde,

Din Bortgang bøye maae selv Hiertet paa de vilde

Naar de faaer høre at den Kronede Mathilde,

Der var saa føyelig, som Dagen den er

lang,

Forloed den Stad, hvor man om Hendes Venskab Sang.

4

2. Du vor Mathilde var saa kierlig og saa sød, De store med de smaae saa let Dit Venskab

nød.

Dit Kierlighedens Pant, Du blottede til

mange.

Ja og i Brude-Seng kan Bønder Dottre

gange,

Ved Dig — og Jomfruer med Kunstens

beste Sange

Dit Navn ophøye vil iblant Veninders

Tal,

Fordi Du hialp dem til Naturens søde

Val.

3. Du gik til Cronborg Slot — hvorfor?

Din Munterhed

Og Kierlighed var Skyld, Du maatte reyse

ned.

Du Cronborgs Fæstnings Kunst i Øyesyn

vil tage

Du smager Kunstens Kraft Du bliver mange

Dage

Paa Cronborg — ja man spaaer: Du kommer ey tilbage,

Til Kiøbenhavn; thi Cronborg alt har taget

ind,

Din Lyst og Munterhed, Dit Kierlighedens

Sind.

5

4. Du Cronborg Slot! med Ret bør kaldes lykkelig,

Som vandt Mathildes Lyst, saasnart hun

kom til dig,

Vogt nu Mathilde vel! see til du aldrig

glemmer

Den Gunst, Hun viser dig, at Hun i dine

Giemmer,

Vil skiule sig og høyt dit Navns Ære fremmer,

Da Cronborg aldrig nød den Ære at det

var,

Et Sted hvor Kronede saalenge blevet

har.

5.

Stræb Cronborg at du kan Mathildes Munterhed,

Retskaffen muntre med dit dog saa muntre

Sted,

Mæt Hendes Øyne med Neptuni Riges

Heldte

Med Bølgerne, hvis Mod gaar løs paa Søefolks Teldte,

Din muntre Dronnings Mod ved sligt skal

ey hensmelte.

Men vogt dig, at Hun ey at gaae fra dig

faar Lyst

Imod Neptuni Magt at vove Kiemper

Dyst.

6

6.

Thi som jeg haver hørt, saa har Hun alt faat Smag

Til Søes at fare, og der kommer snart en

Dag,

Paa hvilken Hun sig vil fra Cronborg Slot

begive

Og nogle Dages Tid blant Bølgerne fordrive,

Indtil Hun Lander hvor Hun stedse vil

forblive,

Hvor Hun sin Residentz for altid have

skal.

Hvor nok af Tidsfordriv er for Mathildes

Val.

7.

Da ynker jeg dig ret du arme Cronborg Slot,

Som nød den Ære og som havde det saa

godt,

At giemme Dronningen — ja meer at see

den Milde,

Som smilede hos dig — den Kronede

Mathilde,

Da ynker jeg dig naar Hun fra dig reyse

vilde,

Og prøve den Seydlas, som Hun paa dig

har seet,

Da maae man sige at din Lykkes Haab blev
beet.

7

8.

Men Dig Mathilde, som til Søes nu reyse vil,
Skal Resten af min Sang bestemmet være
til:

Seyl lykkelig, saa at Du Lander i de

Havne,

Som Dig bestemmet er, som bedre Dig kan

gavne

End de forladte, som herefter Dig skal

savne

Og stræb af Din Seylads at høste Frugterne,

Som Dig bestemme kan en sand Fornøjelse. 9.

Dit Vel Mathilde var os altid Hiertekier,

Du altid elsket blev og frygtet af enhver. Imens Du Moder var vi elskte Dig Mathilde,

Som Børn vi gjorde alt hvad Du os bød

og vilde

I Gierning vise, at vi meente Dig ey ilde Men Dig og Kongen vel i alle Handlinger. Lev vel Mathilde! saa Dig
ønskes af

enhver.

8

1

**Tanker ved
Dronning
Caroline Mathildes
Bortreyse fra Dannemark
til**

Zelle i det Hannoverske.

Kiøbenhavn trykt hos Paul Herman Höecke 1772.

2
3

Hvad — Vil Mathilde sig nu bort fra os begive?

Hvorfore mon Hun vil ey længer hos os blive? Hvad har vi Hende gjort, Hun reyser fra os bort?

Ak! Dronning — Glæde — Ak! den varede kuns

kort.

Gaaer Du, Mathilde! bort? Ak! maae man dog ey tale Kuns om Din Bortgang? Skal den legges ned i Dvale?
Skal Eftertanken i et evigt Slaverie Indsluttes? Paa hvis Dør skal staae et stille Tie?

4

Ney! er den Sag bekiendt, Du ey hos os vil blive, Men vil Dig bort igien til andre Egne give:

Hvorfore skulde Dig ey bedes et Farvel?

Og just ved dette Ord jeg skielver i min Siel.

Dog hvad? skal vi af Sorg reent over dette blegne, Fordi Mathilde vil forlade vore Egne?

O ney! vor Fader, vor Monark og dyre Ven Til Glæde, Trøst for os tilbage er igien.

Du gaaer, Mathilde! bort: hvorhen? Til hine Egne. Jeg seer Din Bortgang, ja jeg seer, og halv maae blegne,
Naar jeg betænker: at Du hos os været har, Og os forlade skal just for Du hos os var.

Slet ingen nægte kan, den Tid Du haver været Hos os, som Dronning Du tilbørlig jo var æret,

Og nu vil reyse bort; hvad siger man herom?

Hvad siger man: Saa er besluttet Skiebnens

Dom?

5

Tys nu! hvad er dog det vel for en Røst jeg hører, Som Eftertanken mig i denne Stund paafører,

Som mig opmærksom gjør? Ak! tør jeg sige ud? Mig synes, at de Ord forkynder Afskeeds-Bud.

En Røst heel sorrigfuld kiekmodig dog tillige

Jeg hørte disse Ord saa sagte at udsige:

Min Konge, min Gemahl! min Søn, mit Liv,

mit Blod,

Farvel! jeg neppe meer til Eder setter Fod.

Betænkelige Ord for Øren, Sind og Sandser,

Som Eftertanken gav, jeg selv ved dennem standser, Betænkende, tungt er Farvel at bede, naar Man skilles
fra en Ven, og bort fra hannem gaaer.

Ak, ak! Du var hos os paa Siette Aar, Mathilde! Din komme frydefuld vi ønskede og vilde:

Dit Indtog glædesfuld ansaae vi alle Mand: Din Reyse maae vi see med stille Taugshed an.

6

Dog Dig, da Du gaaer bort, skal helliges vor Tanke; Vi Blomster nok engang for Dig vil strøe og sanke,

Nu, da Du reyser bort, og deres Blade skal Forkynde ønskefuld Dig mange Dages Tal.

Du gaaer da bort, lår os stiltiende tilbage.

Som mangen Gang har seet Din Fryds og Glædes Dage; Dog vid! just for Du var Monarkens kiere Ven, Vor Ønsker følge skal med Dig paa Veyen hen.

Du gik: dog Himlen Tak, vor Konge blev tilbage!

Vi ønsker, sildig vi maae Afsteed med ham tage:

Gid ey allene vi, men sildig Efterslægt Bestandig ham maae see i Himlens Varetægt.

Nu da! reys lykkelig, reys lykkelig, Mathilde!

Hør vores Ønske nu, som har ey vill't Dig ilde:

Styr, Forsyn, Skibet selv, bestyr selv Vind og Vand, Gaa naaer Mathilde vist med Lykke til sit Land.

7

Naar Hun da landet er med Fryd til hine Egne,

Og hist og her sig kan fornøye allevegne.

Vi og fornøyet er, og ønsker ikke meer I denne Sag, da vi vort Ønske opfyldt seer.

Nu, skiulte Viisdoms-Raad, som alle Ting regierer

Allene med et Vink - du byder - de florerer:

O lær mig - Ja min Siel er alt beviist derom, At du allene har paa Jorden Herredom.

Monarkers høye Ting ey skiult er for dit Øye; Som Guder de for dig i Støvet sig maae bøye.

Og naar du give vil paa dêr Regiering Agt, Og selv beskytte dem, da er de først ved Magt.

Bliv ved, vor Konges Liv bestandig at beskytte; Din Naade nogen Tid ey lad fra ham bortflytte. Beskyt vort Rige, Land. Det Kongelige Huus Lad ikke undergaae, før Verden bliv til Gruus.

8

8.

Kom, Dødelige, frem, som har Forstandens Kræfter, Kom, brug dem med Fornuft, betank og døm derefter; Lær af Mathildes Gang: At ingen Dødelig Paa Jorden noget Sted vedvarigt har for sig.

1

Afskeeds-Tale til Dronningen. ifra det danske Publico.

**Kiøbenhavn, 1772. Trykt og findes tilkiøbs hos
Johan Rudolph Thiele, boende i store
Helliggeiststrædet.**

Longum Vale! Vale! formose, dixit Jola!

Adskillige iblandt os har oplevet den bedrøvelige Time at sige det sidste Farvel til en døende, men aldrig har Residencen endnu sagt det, til en levende, Dronning.

Vi erindre endnu den Time, det uforglemmelige Minut det smertelige Øyeblik, da vi maatte sige det sidste Farvel til den livsalige den elskelige Lovise, den Dagmar, til hvis Berømmelse og udødelige Erindring det er tilstrækkeligt nok, at Hun var den mageløse Christians Moder.

4

En Juliane erstattede os dette Tab, og det kunde nogenledes forglemmes, fordi det havde sin Grund i Skabningernes almindelige Skiæbne, Døden, der ligesaa vel banker paa Kongernes Palladser, som Armod's ringe Hytter.

Nu maa vi sige Farvel til en Levende, hvor bittert hvor smerteligt er ikke dette Farvel? hvorledes skulle vi best udtrykke os, naar vi erindre Aarsagerne til denne Afskeds-Tale, Aarsager saa betydelige, saa usædvanlige, saa vigtige, at de igiennem hele Efterslægtens Historier, vil give vor Epoche et vigtigt Mærke.

Aarsager af den Natur og Beskaffenhed, at naar vi ey kunde forglemme dem, skal vor Ømhed stræbe at skiule dem; vor Faders Ømhed, Stammens Ypperlighed, trende Nationers Ære, byder det.

Vor Dronning, vor Dronning! hvor er vort føde Haab henfaret? vi spaaede os i Dig en livsalig, en øm, en mageløs Moder. Dit Livets Morgenrøde lovede os en

5

behagelig Dag, men Smerte og Jammer al den saa tidlig og uventet blev fordunklet!

Hvi har Du voldet saa uendelig en! Bedrøvelse, hvi har Du bedrøvet Din Mage, den allerømmeste dydigste og beste Siæl? Hvor sønderriver Du ikke det kierlige Hierte, som seer sig tvungen (Harm og Ære tvinge) til at tabe sit andet Selv? Hvi bedrøver Du Dig selv, hvi gjør Du Dit Livets Foraar til en ubehagelig Vinter, hvi skiuler Du Din Æres-Soel i en rædsom Skye og opofrer Dig Selv den fortrædeligste Eenlighed?

Hvi bedrøver Du os? har det været skiult for Dig, hvor inderlig vi elsker vort Konges hele Huus, saa lad dette Blad bevidne og fortælle Dig, at vi ikke uden med de ømmeste Taarer kan sige Dig Farvel!

Naar vor Ømhed endog i denne Forfatning er saa stor, hvad mener Du da ikke vor Kierlighed skulle have været, ifald vi havde kundet ende den med den samme Ret som vi begndte den?

6

Vee dem som have forledet Dig! vee dem, ja vee dem tusende Gange! — o! at Du havde tilladet os bestandig ar erkiende Dig for vor dyrebare Moder, med hvilken sønlig Pligt, med hvilken hellig Glæde, skulde vi ey have baaret Dit Navn i vore Hierter og paa vore Læber!

O! det var allerede saa dybt indgravet, at dets Udsltelse koster os gruelige Smerter!

Naar vi erindre Dig forhen, som Dydens Andet Jeg, Lyksalighedens og Ærens Skødeglut, og en Kierligheds Gienstand for millioners ømme Hierrer, og naar vi betragte Dig nu, som en Eenlig Turteldue, skilt med Din fordums Glands og med al Ret til Dine egne Børns Kierlighed, da vær forvisset at Siælen gruer for den Tanke, og ønsker den aldrig havde kundet faae Anledning til at opdage den!

Hvi har Du ikke allene bedrøvet os, vi vilde og vi skulde have taalet det. Men ach! ach! — dog vi ville ey forvolde os nye Smerter med at oprippe et altid ulægeligt Saar!

7

Vi ville vise os værdige Børn af den ømeste den beste Fader, og troe os! Han seer efter Dig med er Øye flydende i medlidenheds Taarer, vi ville derfor ledsage Dig endog med de ømmeste Taarer, vi ville saa vidt muligt er, forglemme alt det som udæsker en ukierlig Bitterhed, vi ville ey erindre mere end den Tid som vi med Ære og Fornøyelse kunde erindre.—

O! at de Øyeblikke maatte have blevet evige, evige for Dig og evige for os, i Din Æres og vor Glædes uendelige Følge!

Mellemkommende Aarsager, have nægtet baade Dig og os den Lykke, og vi maa berede os til et Farvel!

Far da vel vor Dronning! glem aldrig at Du har boet hos den beste Konge og regieret over det beste Folk!

Naar Du tænker paa Din fordums Herlighed, da lad ey den Tanke friste Dig til utilladelige Ønsker, eller opvække en ufornuftig Gremmelse. — Naar Du som natur-

8

ligt føler Fortrydelsens fulde Styrke, da giv Gud Æren, fotryd mere Din Skiæbnes Aarsager end dens Virkninger og lad det veylede Dig til den sande Fortrydelse, som naar den vel anvendes, giver Siælen den fulde Roe!

Viis vor Dronning viis og beviis hele Verden, at en mild og rolig Aften kan udslette Erindringen af en Taagefuld Middag! — Lev vel! nyd al den Fornøjelse som Du maae nyde og kan imodtage, erhold og behold for alleting, en fornøyet Siæl!

Da vi ey for Eftertiden, kunde see Dig i blant os kronet med vore Ønsker og Palmer, saa skal Heller aldrig Din Forkleinelse, fortørne vor Fader og vanære vor Mund!

Det Rigernes store Haab, den Konge Søn som Du har efterladt, skal gjøre at vi bestandig erindre Dig som en lykkelig Moder, naar vi ey mere kunde erindre Dig som den lykkeligste Dronning.

9

Farvel, Farvel vor Dronning! dette Farvel udæsker heede Taarer, thi det erindrer os om det Velkommen! vi raabte den første Gang vi saae Dig, hvor glædeligt var dette Da, og hvor bittert er dette Nu?

O! Himmelen hvilken Harm, det dyre Baand maa bræktes,

Som Fader Børn til et Moders Hierte bandt;

O' Morgenrødens Glands af Uhelds Skyer dækkes,

Og Haabet Ceder som et Kikajon forsvandt.

Forvorpne Last skal du saa Livets Soel formørke,

O! himmelgivne Siæl, har Du saa liden Styrke,

10

At Du fortrylles kan af Sandsers Phantasie,

Og skal det Hierte som Du villig lod

bedrage,

For i Indbildningen en Nectar Drik at smage,

Skal det og skal Du selv, tilsidst fordømme Dig?

Min Gud hvor kan en skabt sig selv saa let forglemme,

En Skabning hvis Fornuft saa vel udviklet er,

Og sine Gierninger faa Regelløst bestemme,

At ikke Himlen selv engang erindres

meer?

Skal Gud, Natur og Dyd og alle Ting

forkrænkes,

Og af Hensi ter i en snæver Kreds indskrænkes,

Hensigter borgede af et utøylet Vid?

11

Desverre man for tit dens Strøm forvoven følger,

Og mens man tumles om blant de selvgiorte

Bølger,

Man skiuler Himmel Gud og alleting med Flid. —

Men slig hvad Enden af en saadan Seygling

bliver,

Hvor taer Forvoenhed sin sidste

Slutnings Havn?

Der, hvor Fortrydelsen sit fæle Mærke

skriver,

Og evig Skiendsel er i Sælskab med dens Navn!

Ja! ja! naar Eva til forbuden Frugt vil række,

Naar hun nysgirrig tør det kundskabs

Æble brække,

Naar den Hovmodige vil blive Guder liig,

12

Da blir hun mindre end hun nogen Tid har været,

Saa gaaer det den som vil ubillig blive æret,

Han griber sverdet men uagtsom saarer sig.

Det ikke tienligt er mod Himmelen at

pukke,

Den taaler til en Tid men naar den bliver vred.

Og Hevnens Sluser vil til Undergang

oplukke,

Saa synker Overmod med Eet i Svelget ned,

Men hvor er da den Haand, som hielpe kan og redde?

Ney! ney! et bundløst Svelg staaer ved misgiernings Bredde,

Og hvo som sikker alt for yderligen gaaer,

13

Han synker saa han ey kan reddes meer

i Tiden,

Men om det siunkne Vrag igien kan reddes siden,

Til Himlens Naade og en sand Forbedring staaer.

For Dronning! vee at vi skal sige Dig Farvel,

Den Afskeed smerter vist enhver fornuftig

Siæl,

Som Grunden eftertænker,

Hvorfore Du gaaer bort,

Din Glands kun vared kort

Og Skyggen evig krænker;

Ach hvorfor blev Du ey,

Beständig i den Vey,

14

Som var til vores Lykke, Og havde dannet Dig Til Dydens Mesterstykke:

Og en Lovise liig?

O! Himmel hvilken Sag!

Hvad har Du ey indmaalet?

Gid aldrig denne Dag Af Solen var bestraaleet.

Gid Himmel og Natur har skiult den den Dyds-Uven,

Som førte Dig at gaae paa Udyds

Stier hen

O! at Du havde ey forglemt Din halve Siæl,

Men stræbet heller paa at bygge vores Vel,

Hvor havde Du da ey den Mageløse

blevet,

Og til en evig Roes i Tidens-Bog indskrevet?

15

Farvel vor Dronning! tænk dog evig paa den Slægt,

Der har foræret Dig som redelige Sønner, Men vid, bekiend og troe at Himlens Varetægt,

Er Frugten af et Lands utrættelige Bønner!

Den Oldenborgske Slægt, kan

ingen Troeløs naae,

Og hvo som krænker den maae trøsteløs forgaae!

16

1

Dronningens Eftermæle for den 17de Januarii 1772.

Kiøbenhavn,

**trykt og faaes tilkiøbs hos August Friderich
Stein, boende i Skidenstrædet i No. 171.**

2
3

Døe, Sorgens Tvivl: da Fryd Til Haabets Maal udføres;

Kuns Lovsangs Harpers Lyd Blandt Nordens Folk maae høres.

See, Kongen lever, see Guds Frelses Magt paa Ham; Og Kongens Fiender de Nu blevne er' til Skam.

4

Hvo var den Helt, som foer Monarkens Liv at redde? Een værdig stoed ved Roer, Skiønt flere var tilstede:
Heltinden! Rigers Trøst!

Og Kongens beste Ven.

Du endte Graadens Røst!

Du gav os Fryd igien!

Aarvaagne Dronning! Du

Var vaagen, da vi sove;

Som, var Din Røst, kom nu Guds Hielp mod dem, som vove At stiele Guders Liv,

At dunkle Kroners Glands; Bønhør og Naade giv,

Byd Ondskabs Børn: stands!

5

Guds Hierte strax blev rørt, Og Naadens Soel gav Straaler; Og Himlens Svar blev hørt:

Jeg dem ey længer taaler,

Jeg samlet har Din Graad,

Jeg saae min Konges Nød;

Bliv daarligt Ondskabs Raad! Skielv Frekke! Jeg det bød.

Da gik Din Majestæt,

Din Prinds og Troeskabs Venner, Til Kongens Cabinet,

Hvor strax Din Røst man kiender: Lev, Konge! og Dig glæd!

Thi Ondskabs Raad var lagt lmod Dit Huus, Din Sæd;

Men Himlen Hielp har bragt.

6

Kun skriv Dit Christian, Strax Frekke Fanger blive,

Strax Ondskabs Maal man kan Med Skranker trindt omgive;

Saa lever Du i Fred,

Saa glimrer Kronens Glands, Saa frelser Landet med Og Nordens Graad blir Dands.

See! Juliana vandt. Monarkens Ja man hører. Strax Tapre sig indfandt.

Som Ordres ret udfører,

Og Ondskabs Børn saae,

At Konger Guder er —

Og Hevn paa Synden laae — Og Dommen bandt enhver. —

7

Faa Timer herpaa saae Man Dig vor Juliane Blant Dine Venner staae Og svinge Glædens Fane,

Hver Mine Vidne var,

Du Kongen elskede,

Og Moders Hierte har Til Ham og Rigerne.

Du viftede med Fryd, Som faldt paa Folkets Mængde. Hist svarte Echos Lyd Og giennem Luften trængde.

Man saae Tre eenige,

Du midt iblant dem var,

Tre Fredens Stiftere,

Du Sejers Fane bar.

8

Selv Himlen tale Fred Til Dig, Du Freds-Fyrstinde! Guds Vagt vær altid med,

Hvor Du Dig vil indfinde!

Giv Kongen Dine Raad;

Byg Zions øde Sted;

Hør Faderløses Graad,

Og hielp Fortrykte med!

1

Afskeds-Sang, forfattet i Anledning af
Dronning
Carolina Mathildes
Bortreyse
til Zelle i Juni Maaned 1772. Sangvis forfattet
efter den Melodi;

Ach Sylvia min Skønne.

Kjøbenhavn, trykt og findes tilkiøbs hos J. N. Thiele boende i store Helliggeiststræde.

2

1. Nu rejser da Mathilda, Som Norden elske vilde; Hun reiser fra os bort - Den Tidsfordriv var kort. Hver ærlig Siæl som minder Den første Tid, end finder Af Kierlighed, den Følelse Som Danske altid lader see, Som fødes

udi hver et Bryst, Som er saa sød en Lyst. 2.

Den Kongen sig udleeder Til Dronning, vi tilbeeder Den Kongen elske vil,

Vor Hierte hører til.

Den Dag, Du Caroline!

Først saae os — hvilken Miine — Den taled idel Kierlighed Og loved reen Oprigtighed Vi svoer Dig evig Troeskab til — Som ingen bryde vil. —

3

3. Vor Troeskab tit er prøved,

Og Kierligheden øved,

Slig Dyd er største Vægt,

For Kongens høie Slægt Vor Konges ædle Stamme Af dette just kan bramme:

Ved Undersaatters Kierlighed Ved Troeskab og Oprigtighed, Saa tryg er aldrig en Monarch, Som den i Danmark.

4.

Om Troeskab understytter En Konges Magt! saa bytter Ei Danner-Kongen om Med tusend' Miiles Rom.

Vi Kongen ivrig dyrke,

Vor Kierlighed skal styrke

Hans Trones faste Grundvolds Fod, Som vi besegler med vor Blod. Et sindigt Mod, Troe, Tapperhed. Er vor Beskaffenhed. —

4

5. Sligt vilde vi Dig skiænke Med fastest Baand tillænke —

Vi ønske i vor Siæl Dit og Din Konges Vel. —

Dem Himlen sammenknytter,

Et fælles Ønske nytter;

Naar vores Konge Velstand nød, Alt Got, paa Dig, fra Himlen flød; Og naar den loe, til dette Par,

Vi lykkelig da var.

6. I Dig, vi saae Lovise —

Vor Haab — vor Trøst — vor Liise Vi stemmede den Gang Om Hendes Tid, en Sang. Vor Siæl da Glæden rørte — Som Tak til Himlen førte —

Og alle Hierters Harmonie, Om Et samdrægtig stemte i: Giv os Lovises Dyd igien! Vi sang til Himmelen. —

5

7.

Hun var en dobbelt Moder —

For mange dyre Poder —

Vor Christian — Fader — Ven — Som Himlen gav igien — Printzesser dyrebare —

Som Edelsteene vare. —

Ja Tvilling Riget vorte op

I Hendes Bryst, til Velstands Top,

Selv Himlen fandt deri Behag,

Den Tid, var kun en Dag.

8.

I vores Juliane Vi holdt den gamle Vane Ved Hende from og god Os Himlen trøste lod, — Hun var os som en Moder Opelskede de Poder,

Af Gud vi ved Lovise fik —

Ja gav os vor Printz Friderich Den reene Lyst, da lokkede Til Jorden Himlene.

6

9.

Med denne reene Glæde Saa vi Dig til os træde —

Da stod den danske Sol Endnu paa Middags-Pol.

Vi ventede at finde I Dig Lovises Minde,

Den Engel, som fra Engeland Oplived' hver en Dannemand! Som Engle glade Budskab gier,

Vi tænkte: Dit og blir!

10.

Hver Bud, fra Hoffet førte En Glæde, som os rørte —

Dig Christian elskede, Sligt os fornøiede —

Vi vores Konge fulgte;

Hvad Han— vi ikke dulgte,— En hellig Pligt os dette bød Slig Lydighed er altid sød;

Et roligt Liv — i Haab dog Fred Var vor Lyksalighed.

7

11. En gammel Pligt os byder At Kongens Vel os fryder

Hans Liv — Hans Lykke er Med vores knyttet nær.—

Det mindste Vink han giver Heel nøie agted bliver —

I Blinde bør vi lyde den, Som salved er, af Himmelen, Naar Sagen skiules skal og bør Den taus med os da dør.

12.

Nu seer vi, at man skriver: I Engeland der bliver Tillaved Reise-Færd Hvo veed, hvor nær den er?

Din Hofstat man tillaver Man Reise-Routten haver,

Og da man Zelle nævnet seer Til sidst, Du skal vel blive der Os Rygtet ofte bragte sligt —

Det var dog ingen Digt. —

8

13. Den samme Magt som byder — Og som vi blindt adlyder —

Den os befaler her —

Vort Hierte Kongens er.

I hvor Du end skal leve Du det tilsidst kan kræve:

At de, som tog mod Dig med Fryd Bør ogsaa give Afskeeds-Lyd. Vi denne Fordring billiger —

Vort Hierte Kongens er.

14.

Reis da fra os Mathilde!

Vi bør, som Kongen vilde —

Det Pandt, som Du os gav Vi gav Dig Renter af.

Vi tog mod Dig, med Glæde,

Og nu, du skal borttræde,

Vi eene trøster os derved,

At vi, ei først brød Troskabs-Eed I Christian vi en Fader har — Og Juliane rar! —

1

Adspredte Tanker samlede ved Søe-Kanten af Cronborg Fæstning og opskrevne ved Dronning Caroline Mathildes

Bortreyse.

Kiøbenhavn

trykt hos Paul Herman Höecke 1772.

2

Min Musa fløy og drog med mig, Vi kom! — Ach Skrækkefulde Egne! Hver Dyd for Udyd maatte segne,

Hver Troefasthed var fuld af Sviig; Hvor Du og Jeg ey eene var Om det, Naturen os har skiænket,

Hvor Venlighed sin Byrde bar,

Da Tvang til Villien blev lænket.

3

Hvor reen Oprigtighed fik Navn Af dum Paastaaenhed og Klygter,

Hvor selv den Frække ikke frygter

For Svig, naar han kun seer sit Gavn Hvor Falskhed høyt blev svinget op Ved snedig Omgang, og opklækket,

Dog blev nedstyrt fra Magtens Top Da Almagts Haand selv opdrog Dækket.

Hvor fælles Kierlighed var Tvang Geleidet med forstilte Lænker,
Som Sind og Legeme ey krænker,
Men dog, skiønt tvungen, holdte Stang, Selvtagen Frihed var et Bud Som høyt blev agtet og tilbedet,
Hvor Liv for Tørst blev slukket ud,
Da Gift for Nectar blev beredet.

4

Hvor Frækhed brugte Overmagt, Selvtagen Myndighed regierte, Om Agtsomhed sig ikke kierte, Men Egennytte tog i Agt;
Hvor Viisdom var en Daarlighed, Naar den med Guds frygt var begyndet;
Hvor en forvoven Dristighed Høyt vovede og dog blev yndet.
Hvor — Ney, min Musa flye med mig. Fra disse lastefulde Scener,
Som Angst, som Frygt, som Skræk forleener; En bedre Plan udvælg du dig,
Som en saa fæl for Øyet er,
Saa skrækkefuld for Sind og Sandser,
Som meer behagelig udseer,
Som Dyd, Religion omskandser.

5

Jeg vendte mig, strax Øyet fik En bedre Plan paa nye i Sigte,
Hvor Omgang var, som ikke svigte, Men just i Nøden holdte Stik; Hvor Kierligheden Maalet var; Hvor Dyden af Fornuft blev ledet;
Hvor eenig' Kræfter Byrden bar, Som Utroeskab selv havde smedet.
Her saae jeg Liv, her faae jeg Lyst; Guds frygt sit Indpas havde fundet; Religion til Dyd var bundet,
Og Glæden smilte i hvert Bryst, Her var Oprigtighed en Ven,
Som Naadens Fakler selv antændte,
Selv Øyet vædet blev, da den I Andagtsfulde Flammer brændte.

6

I disse Tanker som jeg stod, Jeg Øyet ud paa Havet kasted', Hvor Bølgen op og ned sig hastede'. Nu een den anden efterlod.
Nu blev een høy, en anden lav, Og den, som høyest var og kneyste, Snart lignede en dybest Grav, Saasnart den anden sig opreyste.
Nu, tænkte jeg, du bedre veed Ey et Sindbillede kan være Paa Livs Ustadighed, og lære Dig Lykkens Ubestandighed:

Men see! i disse Tanker som Jeg stod, og vilde mig fornøye,
En Skare strax da bag mig kom: hvilket Syn for Sands og Øye!

7

Jeg saae — Mathilde! Jeg blev glad I samme Øyeblik, da Øyet Fik Hende see; jeg blev fornøyet,
Da Hun kom nærmere: men — hvad? Hun til Strandbredden iiler fort;
Ach — alt om Bord — see nu, Hun seyler!

Nu — De gaaer mig af Sigte bort. Hvad — mon jeg ey paa Synet seyler?

Hvem saae, at Dronningen gik bort? Hvem saae den kronede Mathilde? Og et Farvel ey bede vilde,
Nu, da Hun reyste fra os fort.

Jo, da den Sandhed er alt klar,

Saa bør du Cronborg ey forglemme Den Lykke, at en Dronning har Forlystet sig udi dit Gjemme.

8

Saa misted' du den Glæde, at Mathilde bort fra dig har flyttet,

Dig med et andet Sted ombyttet.

Nu, du berøvet er den Skat:

Saa ønsk, at gladefuld Hun maae Til hine Egne lyklig havne,

Hvor Hun Fornøyer skal faae, Og idel Glæde der skal favne.

1

Dronning Caroline Mathildes Afskeds-Tale til det Danske Publicum med

Publici Giensvar.

Kjøbenhavn

trykt hos Paul Herman Höecke 1772.

2

Under Melodie:

Allerdeyligste Climene & c.

1.

Jeg min Skiæbnes Tom maae følge, Faer nu vel du kiække Land!

Medens Øster-Søens Bølge Flyder ved din flade Strand,

Glem da aldrig din Mathilde,

Som din Dronning nyelig var,

Thi; at tænke, tale ilde,
Ingen Dansk vanæret har!

2.

Ach! ustadig blinde Lykke,
Hvor er du ey Stormen liig?
Som i Hast kan undertrykke,
Men naar den vil føye sig,
Den vort Haabets Skib kan føre Uforskyldt til Ønskers Strand,
Men naar du vil Modstand gjøre,
Sig mig da hvo havne kand?

3

3. Du ey blot de ringe driller Med en u-indskrænket Vold,
Men du mellem hvert og spiller Med er kronet Hoved Bold;
Høyhed, Purpur, Kronens Ære,
Thronens Tryghed, Sceptrets Magt, Kan ey selv befriet være,
Naar du kun har Dommen sagt!

4.

Jeg maae selv et Vidne blive Paa hvor Høyhed tumles om, Skiæbne! skal jeg det vel skrive Ene paa din strænge Dom?

Eller mon man forarsager,
Og selv Skiæbne skaber sig,
Men kun til Undskyldning, klager.
Og beraaber sig paa dig?

4

5.

Enten Skiæbne eller Lykke,
Eller jeg er Aarsag selv,
Det mit Hierte dog kan trykke,
Jeg maae sige dig Farvel!
Naar jeg kun et Blik vil sende Til min fordums Værdighed,
O! da maae jeg ret bekiende:
Siælen gruer sig derved!

6.

O! Farvel Du Nordens Ære Og forlad hvad jeg har brudt!
Jeg ey Din kan meere være;
Ulyksalige Minut!

Som for ævig mig har skillet,
Ædle Dannemark! fra dig,
O! naar denne Storm er stillet,
Tænk dog end Engang paa mig! —

5

Publici Giensvar.

Under samme Melodie:

I.

O! vor Dronning, vor Mathilde, O! Din Afskeed gaaer os nær,
Blev Du her saa langt vi vilde,
Var Du ævig blevet her!
Kan Du ey vor Dronning være,
Vi erindre dog Du var;
Nedrighed skal ey vanære
Den Dig Eengang lydet har!

6

2. Skiønt den blinde Lykkes Vælde, Og den grumme Skiebnes Dom, Kan saa let et Ceder falde,
Som en Nelle kaste om,
Dog er Skiæbnen for det meste Følger af vor Giernings Plan; Vælges viiselig den beste,
Skiæbnen intet virke kan. 3.

Giennem Skyen selv frembryder Glimten af Din Æres Soel! Skiønt Du ey som Dronning byder Paa den Danske
Konge-Stoel, Vi den Tid dog ey forgiette,

Da Du elsket derpaa sad;

Og vi skal med Flid udslette Det, som kun opvækker Had.

7

4. Mathilde! o vort Hierte Var saa elskovsfuldt mod Dig! Du var den, som vi begierte, Haab og Ønsker
smigred sig. Er vel Danmarks Lykke fremmet Fra det kiere Engelland?

Mon Lovise er forglemmet:

Mon den Engel glemmes kan?

5.

Ja, farvel, farvel, Mathilde!

Tænk kun paa det Danske Folk Engang, aarle eller silde.

Du selv være skal den Tolk, Som al Verden skal fortælle:

At naar Elskov, Troe til Død Kan en Underdan besizæle,

Saa er han i Danmark fød.

8

6.

Vi skal altid paa Dig tænke Og den Printz som Du har fød, Vi med dobbelt Maal skal skiænke Troe og Pligter til vor Død!

Fær nu vel, Dig Himlen følge!

Kongens og Din Afkom staae Medens Øster-Søens Bølge

Kan paa vores Strand-Bred slaae.

1

Kongens-Dronning Juliane Maries-Kronprindsens og Prindsessensømme Fornemmelser

ved Dronning

Caroline Mathildes

Bortreise.

Og Dronning

Caroline Mathildes

Svar til Høistsamme.

Kjøbenhavn 1772.

Trykt og findes tilkiøbs hos Joh. Rud. Thiele, boende i store Helliggeiststrædet.

2

Kongen:

Landsfaderen sin Magt af Gud er
overdragen

Kan glæde maa sit Folk og høre deres Klagen

Han som Privatperson, kan ikke gjøre alt

Hvad Han har Attraae til og staaer i

Hans Gevalt

Derfore maa Jeg Dig Mathilde! kierlig

sige

Mit ømmeste Farvel fra Mig; fra Folk og

Rige
Lev mere Lykkelig, end Jeg som Konge
kan
Dig lade leve her udi Mit Arve-Land.

3

Mit Hierte svømmer nu i indeklemte Taarer Du mørkner Glædens Soel. Dit Savn Mit
Hierte saarer.
Jeg ofrede Dig først min ømme Kierlighed.
Nu maa Jeg savne Dig ved rørt Retfærdighed.
Din Glæde straale smukt! Dit Hierte kun
oplives
Til Dydens Følelse! - - skjønt Du maa da udrides,
Udaf Min kielne Arm; skal Vi dog
hisset see:
At Vores Venskab er saa sødt som
blomstrende
Dronning Juliane Marie:
I Tænkemaade var Vi os saa heel ulige Vi taltes sielden ved; dog var vi i et Rige Mig Ømhed rører dog nu da
Vi skielles ad
Der Bortgang gaaer Mig nær i allerstørste Grad.

4

Jeg tænkte mangen Gang i Deres Glædes
Dage
At Haabet skulle snart en livlig Glæde smage Jeg sukkede og saae og bad til Himmelen
Jeg blev dog smertet selv udi Bønhørelsen
Lev vel Mathilde! lev! - med Velstand
Held og Glæde!
Ja gid De maa med Gud paa Udyds Nakke
træde!
Gid Himlen boe hos Dem i et fornyet Bryst!
Og Himlens Forsmag bliv kun nu Der
lives lyst!
Did Gud og Aanderne kun ved Fortroligheder,
Og Omgang med Der Siel opfylde det jeg
beder!
Gid Gudsfrygt moere Dem i Tidens

Øieblik,

Og kun forsøde her Der lives bedske

Drik!

5

Kronprinzen:

Jeg maa min Hjertesorg ved andres Hielp

udstamme

Min Kierlighed et nu forkuet i sin Flamme Naar moeden Alder min begaver med

Forstand

Saa favner jeg Dig først; og indseer Skiebnens Plan.

Jeg laae i hellig Ro ved dine søde Bryster Der mættede jeg før et lidet Antal Lyster Nu favner jeg forbaust det Gode som jeg

nys

Omfavnede hos Dig i et uskyldigt Kys.

Naar jeg med Lovene i Guds frygt har tiltaget

Naar jeg er ladet løs fra dem mig har opdraget,

Saa skal jeg glæde Dig; saa skal jeg

takke Dig.

Alt for Din Omhue, som har vederqvæget

mig.

6

Kronprindsessen:

Jeg skiønner ei endnu paa noget Savn og

Mangel

Jeg skiøtter ikkun om min Pleie og min

Rangel

Jeg tænker ei endnu paa Skiebnens

lette Sving.

Jeg har kun lit Forstand paa Verdens kloge Ting

Mit muntre Øie kun paa Solens Straaler

skuer

Jeg seer ei noget Skip af det som Skiebnen

truer

Jeg føler ikkun Ro i et umyndigt Bryst Mit Ønske snart er sylt; mit Haab kan let faae Trøst.

Naar min Forstand faaer Lys; naar jeg med Indsigt prydes

Naar mine Ævner ret af min Forstand adlydes

Saa skal jeg fyrrig see, med sød Taknemlighed,

Min ømme Moder som er værd min

Kierlighed.

7

Dronning Caroline Mathildes Svar. Lev vel min Christian! jeg maa Dig

billig savne;

Jeg maa hos Fremmede, fra Dig afsondert,

havne

Jeg leve vil i Ro. — — Din Mindelse

dog maa, Med varig Eftertryk; Suk i min Tanke

saae.

Lev Juliane! vel! — — Din Lives Lyst

formeres!

Og gid Din Glæde maa ved Ondskab ei

fortæres!

Gid Du maa længe boe blant dem jeg

efterlod!

Gid Kierlighed til Dig maa boe i danskes

Blod!

Ja Gud bevare Dig! min efterladte Pode Min Friderich! gid Du ei ved almenig Mode Forvendes fra det Maal,
hvortil Gud gav mig Dig

Du blive hver en Dag alt mere Englelig

8

Guds Engle væbne Dig min kiereste Auguste!

Gid ondt Exempel ei, maa Dyden hos Dig

bruste

Gid Du maa dannes saa at Dyden faaer

ved Dig

Et deyligt Billede, et varigt Himmerig!

1

Tvillingerigets Glæde-Sang

paa den af Norden

Høystelskede ægte Landes Moder

Dronning

Juliane Marie

høistglædelige

Fødsels-Fest

den 4 September 1772.

Nynnede for at Synges, som:

Min Philander, Tiden minder.

Kiøbenhavn, trykt og findes tilkiøbs hos J. N. Thiele boende i store Helliggeiststræde.

2

3

1. Glade Døttre! muntre Sønner! Landets Styrke! stemmer op i Dag, Himlen hørte vore Bønner,

Juliane streed og vandt vor Sag, Dyden selv jo Hende styrked,

Klog Forsigtighed vejledede,

Gud, som Hun har stedse dyrked, Hendes Forsæt her forfremme.

2.

Denne dyre Himmel-Gave,

Som har frelset tvende Rigers Folk. Vil vi her et Offer lave:

Glade Tunger her er Hiertets Tolk, Himmelen i Dag os giver

Vor fornyed Moder nu paa nye, Det vor Siel og Lyst opliver,

Driver bort vor Modgangs tykke Sky.

4

3.

Den Judit, som tvende Riger

Frelste just da Nødens Tid var nær, Fylder Aar i Dag, o! viger

Bort al Nød, al Sorg, Bekymringer! Udi Aarets første Maaned

(Den vor Norden aldrig glemme kan) Glædens Sol var nesten graaned,

Men ak see? visaae vor Zeptermand.

4.

Juliane Værket førte

Med sin dyrebare Friderich,

Da De bad, Dem Himlen hørte Kongen, de og vi, vor Ønske fik. Men i Dag til Landets Glæde,
Ja til heele Verdens reene Fryd, Hun et nyt Aar skal indtræde.

Glæde-Harpens Strænge høit nu Lyd.

5

5.

Evig Julianes Minde

Skal i Norden ja i Verden staae, Vor Lovise vi her finde

Som os af Erindring ei kan gaa. Og vor frederige Konge

Vi i Dem erindrer os dertil. Stands ei Graad vor glade Tunge, Thi vor Christian vor Lykke vil.

6.

Hvem vel større Lykke haver

End vor Tvilling-Rige, som i Dag Seer tre dyrebare Gaver

Som paa Himlens Velbehag! Christian, Frid'rich, Juliane, Hvilke Tre dog Et i Dydens Fied, De har soeret
Dydens Fane,

Ei saa yndig groer den noget Sted.

6

7.

Glade vi derfor vil stemme Vores Sang i Dag til Himmelen, Den vi vores Bøn vil fremme,

Giv en Dag som denne lidt igjen! Held og Lykke, sunde Dage,

Krydde vores bedste Dronnings Liv Alt hvad Hun kan selv behage

Himmelen selv Hende naadigst giv. 8.

Giv o Gud! at Hun maa skue Christian saa lykkelig som god, At hans Fiender for ham grue,

Men hans Trone staae paa faste Fod. Ja lad Hende Glæde finde

I at see i Frid'rich Viisdoms Søn Gud ham fast til Dyden binde!

Det vi veed, er Hendes Hiertes Bøn.

7

9.

Hun som er en ægte Moder,

Elsker os som Hendes Børneflok At vi groer, som glade Poder,

Det er Hendes Hiertets Alt og Nok Landets Vel Gud derfor fremme,

Det kan fryde Julianes Siel. Himmelen den aldrig glemme

Kongens, Hendes, Friderichs, Landets Vel

10.

At Hun vil en Moder være

For vor Tvilling Rige, har Hun viist, Det er Hendes Fryd og Ære

Thi ved Landets Tab, Hun har forliist Vi derfor med glade Tunger

Synger om vor dyre Moders Liv. Med et dobbelt Echo siunger!

Himlen af sin Naade Amen giv!

8

Ønske.

II.

Gud velsigne Landets Moder!

Legge mange Aar til dette Aar, Yndig groe de dyre Poder;

Thi i deres Vært Hun Glæde naaer, Sildig Afkom hellig holde

Denne Dag, til hele Nordens Fryd! Modgangs sorte Skye ei volde,

Ondt at flye fra Hende, Herre byd.

1

**Den oplivede Thaliæ Glæde paa
den Fierde September 1772.
tilegnet
Enke-Dronning
Juliane Marie**

allerunderdanigst af

Bernhard Henric Beck

Acteur i de Kongelige Danske Skuespil. Kiøbenhavn trykt hos P. H. Höecke. 1772.

2

Store Dronning!

Paa denne Dag synger alle Læber om Tusinde Dyder, som zirer Deres Majestets høye Person, og som groer med den yndigste Vext i det uskyldigste, det reeneste Hierte.

Det Baand, som knyttede Braunswigs værdigste, dyrebareste Princesse til Dannemarks uforglemmelige Konge, gav Dem Ret til en Dronnings Værdigheder: men Deres Dyd udkaarede Dem til Landenes Moder. Og i Dag — i Dag, da vi paa nye annammer vores fornyede Moder, er der Strid, om en Krones Værdigheder er større end en elskende Børnefloks Velsignelser.

Fra Ministeren ved Kongens høye Side, indtil Hyren ved det ringe Leed, synger alle i Dag om mange — om heldsomme Leve-Aar for den beste Dronning, som overgyder alle med Velgierninger: — Tillad da, store Dronning! at jeg blant denne Flok, som Thaliæ spæde Søn, maae nynne min Sang med hendes Læber!

3

Vær høy, du Lyd af svage Cither;

Og du, min Aand, oplives i mit Bryst!

Min Sang om Verdens Ziir, og Nordens

Lyst,

Giør ikke denne Scene bitter.

Ved Neptuns Sæde staaer mit Tempel; Og Belters vaade Munde Vidne bær Om hver en Sang, som her istemmet er For dette Naadens ægte Stempel.

Ved Themsen, Seine, Poe — man reyste Vel høye Templer for min Kunst og Flid; Men i det kolde Norden blev en Tid,

Da jeg i Flor end mere kneyste.

4

En Friderich var min Formynder,

Han tog Mig op, da jeg omvankede Som Faderløs, og mig opelskede.

Sligt til min Flid var heftigst Tynder.

Stolt jeg med oprakt Hals fremtriner, Opmuntret i min Siel, rask i min Gang? I høye Toner sang jeg om den Rang,

Jeg fik ved Fridrichs milde Miner.

Min Glædes Soel med blanke Straaler Paa Lykkens Horizont da spillede; Og Fryden i mit Øye tindrede,

Nu den sin Poel just højest maaler.

5

Men ach! den syntes at aftage,

Dens Glands fordunklet blev af Sorgens Skye! Jeg skialv og ventede et rædsomt Flye:

Dog! — Christians Tid er Friderichs Dage!

Jeg i mit Tempel høyt blev dyrket:

En Konges Gunst opmuntrede sit Folk!

Nu kom en Tid — her Himlen selv er Tolk: Rok! Christian dobbelt blev bestyrket! Som spæde Fugl paa Træets Greene Svagt zitrer ved den kolde Vind og Regn, Men frydes strax ved Solens mindst Tegn, Saaledes var og denne Scene.

6

Da Christians Soel skiød Naade-Strimer, Min Skye fordeelte sig og reent bortdrev. En Røst med Velbehag mig bød: oplev! Dig, Christian, skienker visse Timer!

Tree Sole, som jeg saae oprinde,

En ædel Vellyst gav mig nu paa nye.

Min Flid, som før var mat, blev atter krye. Ey større Gunst jeg veed at vinde.

Velgierninger er Christians Vane:

Og Viisdom yndig groer hos Friderich! Toe Riger tryggest Pant derpaa jo fik, At Dyden boer hos Juliane!

7

Det søde Navn i Dag opliver

Toe glade Rigers Siel og Aand, og Bryst: I Dag, da Himmelen, til Verdens Lyst, Paa nye en elsked Moder

giver.

En glædet Børneflok opstemmer

I Dag en Sang til Himmelen om Dig: At Du paa Aar som Ære bliver rig! Det Ønske Himlen naadigst fremmer.

Men hør, o Moder! en Gudinde,

Som paa treedobbelt Naade nu har Pant! Hør al den Glæde, alt det Haab, hun fandt I Dig, som ævig staaer i Minde:

8

Vor Dronning, vor Moder et nye Aar indtræder:

Med Hende paa nye vi indtræder en Pagt. Den Dronning, den Moder, som Landene glæder, Selv Himlen bevare! Hav nøye i Agt!

At Hun var Dit Redskab, for nyelig Hun viiste Den Rigernes Lyst;

Vi da Hendes Klogskab og Dyder høyt priiste Med Tanker og Røst.

Men nu vil vi ønske og bede;

Og Bønnen saaledes skal heede:

Vor Moder gid Dage som denne oplever, Til Ælde forsølver den Isse, som bær De Dydernes Krands, som Seyeren hæver, Og som af Toe Riger nu flettede er! Udødelig ingen i Verden kan blive,

Men Dyden kan staae;

Dens Frugter i Hiertet Erindring skal skrive, Som ey kan forgaae.

Ey Tiden skal graadig fortære Dit Minde, som evig skal være!

1

**Brave Danskes
Sang og Ønsker
paa
Arve-Prints
Friderichs**

Geburtsdag

den 11 October Anno 1772.

Kiøbenhavn, trykt hos Paul Herman Höecke 1772.

2

3

1. Blant vigtigste Dage en Dag Oprinder til alles Behag;
Og Kierlighed Hierternes Tolk Er iblant det Nordiske Folk.
Nu kappes enhver, hvem der best Kan ziire Printz Friderichs Fest.
Hver Undersaat taber sin Tid I Sange, i Bøn og i Fryd.

2.
Den Herre, som skienkte os Liv Ved sit det almægtige Bliv
Fortiener med Rette en Sang Til Tak og til Lov, for hver Gang Han os har fra Farer bevart,
Og midt i Ulykkerne spart.
Vor Andagt sig samler i Dag
I denne saa vigtige Sag.

3. Fra Hierternes Tempel jeg hør Et Echo i Luften fremfører
En Samling af Ønsker for den, Der Dydens og Himmelens Ven

4
For Danske og Fremmede er Som Danske og Norske har kier. Hver yder sin Bøn og sin Sang I Glade og
frydefuld Klang.

4.
Velsignede Rige og Nord!
Belykkede Plet paa vor Jord!
Hvad skylder du Forsynets Vey For al dens Velsignelse ey!
Hvor ofte har Rigernes Slægt Havt Prøver paa dens Varetægt, Naar Farer og Mangel og Nød Har truet
hveranden med Død. 5.

Da Ondskab sig parret med List Og luuret nu her og nu hist,
Da saae vi, hvor Forsynet stod Den Helvedes Drage imod.
Hver Dag man kuns ventet sin Død, Men Almagten talte og bød:
Ey vidre, men ikkuns hertil Den Frekhed stal vove sit Spil.

5
6. Vor elskelige Hof og vor Stad,
Der midt i Bedrøvelsen sad
Var sikker ved Hiemmelens Magt, Og Fienderne fik underlagt.
Det sørgende Norden opstod,
Fik lykkelig Kræfter og Mod,
At staae sig mod Fiendernes Vold, For hvilke vi var som en Bold.

7.
Ja, evige Viisdom! Du fandt Et Middel til Frelse, og vandt;
Din Kierlighed over vort Land Vi aldrig ret udtrykke kan.
Vor Tunge Dig Lovsange bør Udsiunge i alt hvad vi gjør
For Dannemarks Frelse og Fred I Slægternes tusinde Leed.

8.

O! skuld' vi da glemme i Dag Udi saa velsignet en Sag
At kysse af Hiertet den Haand, Der alting bestyre best kan.

6

Ney Tanke og Tunge og Mund Skal svare til Hierternes Grund; Vi alle vil prise den Gud, Der best fører
Sagerne ud. 9. Du Verdens Regentere! giv

Vor dyrebar Arve-Printz Liv

Og Naade og Kræfter og Held At være fremdeles et Vel For hver en Oprigtig og Troe,

Der kuns vil ved Ærlighed boe,

Der kuns til almindelig Gavn Vil styre i Velstandens Havn.

10.

Lad denne velsignede Dag

Til Himlens og Jordens Behag I mange paafølgende Aar Frembryde, saa veed at vi har En dyrebar Rigernes
Skiold Mod alle Forrædernes Vold,

En Ven af den vigtige Sag, Der sigter til Himlens Behag.

7

11. Ja Kunster og Videnskab selv Sig ønsker kuns længe det Vel At kiende i Friderich Den,

Der er en Beskytter og Ven For Prøver paa Indsigt og Vid Paa Smag, paa Genie og paa Flid. Ja lykkes fra Aar
og til Aar Enhver, som kuns noget forstaaer!

12.

Velgiørende Himmel! nedlad Velsignelse over vor Stad!

Lad Rigets det saarede Bryst Ved brave Mands Indsigt og Lyst Snart lægges tilfulde i Grund Saa kommer den
lykkelige Stund,

Da Mangel og Sukke og Trang Snart ender sin sukkende Sang.

13.

Den Kongelig Stammme vi see Bestandig at blomstre og lee!

Den ønskelig Velstand herhen Indfinde sig hastig igjen.

8

Vor Handel florerende vær!

Hver Kunst og hver Haandværk beskier O! Gud den beskikkede Deel Til Dine Fortrængedes Vel.

14.

Riv Ondskabernes Ukrud fra Rod, Hvor før den i Overflod stod!

Lad Tronen beskiermes ved dem, Der hjælper Retfærdighed frem!

Lad Rænker og onde Paafund Sin Herre selv kaste til Grund! Beskierme hver redelig Mand Der ærer et Rige
og Land!

15.

Hver Undersaat nyde i Fred Hvad han har sig kiøbt ved sin Sveed! Vort Dannemark blive engang Befriet fra
Mangel og Trang! Vort Ønske vi have fremført O! Evige! blive bønhørt!

Dit Amen Du legge dertil Saa troer vi og takke Dig til.

1

Eremitens Tanker ved Hoffets Ankomst til Hoved-Staden.

**Et bene conveniunt, & in una sede morantur
Majestas & amor.**

**Kiøbenhavn, trykt hos Paul Herman Höecke
1772.**

2

3

Vel har min Boelig intet af det som det forførte Menneske-Øye anseer for rart og fortryllende, eller som Fornuften, forblindet ved Sandsernes voldsomme Herredømme, kalder fornemt og kongeligt, men ikke destomindre ønskede jeg dog, at min Konge, min Dronning eller min Prints af en Hændelse traadte ind i min ringe Boelig.

Mit Ønske synes vel ved første Øyekast at være urimeligt, og grundet paa umuelige Forventninger, men kiendte man min Nød, vidste man mine Omstændigheder, vilde man see Forsynets Veye med Mennesket, da skulde man maaskee i Almindelighed ønske at see mit Ønske opfyldt.

Jeg er ikke saa urimelig sindet, at jeg skulde troe at min Konge, min Dronning eller min Prints ikke skulde have andet eller vigtigere at foretage sig, end at besøge Eremiter; men just dette, at jeg troer at de haver vigtigere Foretagender, gjør, at jeg ønsker at dette, at lære at kiende nøye de arme

4

Undersaatters Omstændigheder, maatte ogsaa faae Stæd iblant de allervigtigste Foretagender i Riget.

Jeg er ikke saadan en Eremit, som man i Almindelighed betitler med dette Navn; en Eremit i Almindelighed er en Menneske-Flyere, der enten af en ædel eller uædel Drift søger eenlige Stæder, Skove og Huuler, for der at føre et strængt og ordentlig Levnet, befriet fra sine nedrige og lastværdige Medmennesker; nej, jeg kiender og indseer heele Kraften af de sælskabelige Love, og den Villighed at tiene den ene den anden med de Talenter, man af Naturen har faaet, eller ved Tid og Fliid har erhvervet sig.

Jeg er altsaa ey en Eremit af dette Slags.

Men tvertimod, jeg er en Eremit, der midt iblant Verdens og Hovedstadens Tummel bærer en eenlig Siel i et skrøbeligt Legeme omkring med sig; en Siæl, afvandt fra tilladte Glæder, en Siæl, et daglig Offer for Græmmelse, inderlig Sorg og daglige Bekymringer for dette Livs Næring.

Saadan er den Eremit, der yttre sine Tanker i Dag ved Hoffets Ankomst til Byen.

Jeg finder den samme inderlige Glæde, som enhver retskaffen Undersaat føler, der har Hoffet og den Kongelige Familie kier; men at jeg kan glæde mig paa den Maade, som de Bemidlede i Hoved-Staden, er ikke at forlange.

De kan, jeg veed det, jeg har seet paa det, med et Glas Viin i Haanden og et ubekymret Hierte ønske den Kongelige Familie en glad og

5

lykkelig Velkomst til Hoved-Staden: men tillader vel min og mines Forfatning mig at nyde denne Glæde i den Grad som disse Overgivne? Ney, langt fra.

Det er ikke Misundelse der taler, men det er Hiertet, der i den yderste Fornemmelse af alle sine Smerter udtrykker sig uden Hyklerie, uden Forstillelse, uden at bruge Forræderens Slange-Bugter i sin Tænke- og Talemaade.

Ja, ak! hvor lykkelig var ikke Dannemark, hvis jeg og mine med Grund kunde troe, at en sand Glæde var malet paa alle Ansigter, og at Nedtørstighed havde indlogeret sig hos alle! Ney, Mangelens sørgelige Soler, og Trangens matte Toner modtager den Kongelige Familie fra de fleeste Elendigheds Kroger i Staden.

Min og Mines billige Armods Taarer formeerer disse Sorgens hulkende Toner og om den bittre Trang handlende Sange.

Man blive vreed eller ikke over mine billige Tanker, saa maae jeg dog sige, (og mon nogen tør imodsige mig), at intet piinagtigere i Dannemark, end at kunde noget, og dog ey blive brugt. At anvende sin ædle Ungdoms Tid, sin stræbsomme Fornuftens Flid, og sine Studeringers heele Fag allene paa at opdage dem, der burde lære noget, uden at blive betalt efter Fortieneste, for at lære samme, er jo den daarligste af alle timelige Plager.

Naar nu Underviisningen staaer Feyl, at Forældrene klager over de dyre Tider og de adelige

6

Proprietærers Skinderie og himmelraabende Egennytte, mon da ikke den fattige Undersaat har største Ret til at søge Levebrød ved det han forstaaer?

Hvilket er nu rettest eller billigst, enten at give den bedre Levebrød, der allerede har Levebrød, eller hielpe den til Levebrød, der hidindtil har været uden Levebrød? O du Mægtige! stil dig kuns ey saa enfoldig an, at du jo veed, hvilket der er det rigtigste!

Hvi skal da de Embeder, der kan falde ind paa deres Godser, enten gives bort til Uværdige eller til Uduelige, imens de Værdige og Duelige

skal sukke over dem?

Det er vel lykkeligt, at være en Eyere af et eller nogle Godser, i Hensigt til de mange Lykkelige, man kun gjøre; men det er ulykkeligt, ey at være en ret Huusholder over disse Godser, og det gjør man ey, naar man beforder Uduelige og Uværdige paa samme sine Godser.

Jeg forundrer mig mangfoldigt over, at Personer af Studeringer, Tænke- og Levemaade kan ofte gjøre saa slette Val. Hvad mon der skal undskylde dem? Uvidenhed? Ney, den vegrer sig ved, at bruges paa saa ubeqvemt et Sted. Som Eremit, midt iblant Folkemængden, har jeg nu ført et kummerligt Liv i 3 Aar, uden at mærke den fornødne Indsigt hos de Bemidlede om de Forarmedes Kaar.

Jeg har tilforn været af den Tanke, at ingen bedre vidste den Forskiel, Forsynet har sat mellem

7

den virkelig Lykkelige og virkelig Ulykkelige, end den, der har noget i Verden; men har jeg bedraget noget, da veed jeg vist, at det er i dette.

Men, min Gud, har jeg ofte tænkt, hvad skal disse Ufornuftige med dine Gaver, naar de ey behandler dem paa en fornuftigere Maade?

Maar en bemidlet Mand med et Haardt Hierte eller et uvilligt Sind til at hielpe alle dem han kan, og dem, der trænger til hans Penge, naar et saadant ufornuftigt Kreatur gaaer og spiller Baes med dine Gaver, min Gud! kommer det mig for, som om jeg saae et lidet Barn hvert Øyeblik at sette Kniven paa Struben, i den Hensigt at lege, og i det samme at skiere Struben ud.

Sandt er det, vel ønskede jeg, at Thronen maatte befries fra de Trængendes sørgelige Toner, (skiønt sliig Fritagelse er plat umuelig i Dannemarks nærværende Trængsels Tid), men intet ønsker jeg meere, end at min Konge, Dronning eller Prints maatte nøye faae at vide, deels den Bemidledes store og himmelraabende Uretfærdighed, deels den Forarmedes bittre Tilstand, som ved Hielp af den Kongel. Naade og de billigste Anordninger kunde lettelig hæves eller i det mindste forlindres.

Har jeg ikke anden Nytte havt af min Eremit-Stand og Levnet, saa har jeg dog faaet denne ypperlige og for det Almindelige nyttige Indsigt, at afskiere de Bemidlede sine syndige Overflødigheder, og forskaaffe den Forarmede sine af Skaberen tiltænkte og bestemte Rettigheder.

8

Dette ypperlige Anlæg skal med første offentlig ved Trykken blive bekendtgjort i en dertil afpasset og indrettet Plan, hvorudi enhver Bemidlet skal blive nødt til at indsee og kiende sine Pligter imod Staten og enhver Lem i Staten, for alting imod enhver Lem, der trænger til den Bemidledes Overflod, og efter saa mange Love har Rettighed til at faae og erholde samme, siden den dog paa saa syndig og skiden Maade spildes.

Tanker i bunden Stil.

Nu blomstrer Undersattens Glæde Ved Synet af vor Christian: Velsignelse, vær du tilstæde

Om Hoffet, Riget, hvert et Land. Du Danskes kierlige Beskytter!

Almægtige Velgørere!

Du selv befæste Nordens Skytter,

Saa hielpes Undersaatterne.

1

**TALE,
HOLDET I ANLEDNING AF
HANS KONGELIGE HÖJHEDS,
ARVE-PRINS
FRIDERICHS**

HÖJE FÖDSELS-FEST,

DEN 12 OCTOBER, 1772.

I DET KONGELIGE NORSKE VIDENSKABERS SELSKABS SEDVANLIGE FORSAMLINGS-SAHL,

VED

JOHAN ERNST GUNNERUS.

Tronhiem, trykt hos Jens Christensen Winding, og faaes tilkiöbs paa Adresse-Contoiret i Tronhiem.

2

3

Höje og höjstærede

Tilhörere!

Troskab og Skyldighed mod KONGEN, vort Selskabs höjeste Velgiörer, Stifter og Beskytter; Hengivenhed for det Höjkongelige Huus, Tronens Glands og Stytte; Erkjendtlighed mod Hans Kongelige Höjhed, Arve-Prins FRIDERICH, Selskabets naadigste PRÆSES: Disse hellige Pligter har kaldet os sammen paa denne

4

Hans Kongelige Höjheds Födsels-Fest for offentlig at foreene vor Glæde, vore Önsker og Forbønner med alle retsindige Patriots. Og hvad kan vel være billigere, end at vi alle, Danske og Norske, glæde os paa en Dag, der for nitten Aar siden har skiænket os den beste Prins, og at vi derfor opofre til Himmelen de oprigtigste Taksigelser, tilligemed de ivrigste Forbønner for Hans Kongelige Höjheds Liv, Sundhed og stedsevarende Velgaaende. Disse Hiertets Bevægelser og Begiæringere ere altid Virkninger af den ægte Kiærlighed, og hvo iblant Danske og Norske skulde ikke elske denne dyrebare og elskværdige PRINS?

Det er, i Henseende til et Folk, som det danske og norske, der aldrig staaer tilbage for noget andet i at elske deres Konge, allerede noget stort, at

5

Han er Kongens Broder, at Kongen inderlig elsker Ham, og setter sin Tillid til Ham, og at Han er den förste i Kongens Raad. Det er og en meget vigtig Bevægelses Grund til at elske Ham, at Han nedstammer fra de Höjlovligste Konger af det Oldenborgiske Huus, og er en Søn af FRIDERICH den Femte. Hvo kan vel tænke paa denne höjstsalige og glørværdigste Konge, uden tillige at foreftille sig den naadigste og mildeste Monark? Enhver maa tilstaae, Han besad det allerbeste Hierte og elskede sit Folk, som den ömmeste Fader, ja var Menneske-Kiærligheden selv. Derfor blusser endnu for Ham den reneste Kiærligheds Ild i alle Danskes og Norskes Hierter, og denne Ild behøver slet ingen anden Næring, end at see, ja blot nævne, KONGEN, JULIANA, Prins FRIDERICH.

6

Men PRINSEN er og i sig selv saa elskværdig, at, om vi end i Tankerne assondre Hans höje og kongelige Födsel, Purpuret og al den udvortes Glands, der omgiver Ham, saa fortæner Han dog alles vores störste Höjagtelse, dybeste Ærefrygt, oprigtigste Kiærlighed og Hengivenhed.

Dyden er altid i sig selv elsk- og ærværdig, hvad enten den findes i den Fattiges sorte Hytte eller i de Mægtiges skinnende Palladser; dog sees den

best i Höjden og er tillige en ægte Prydelse og synderlig Roes for de Store i Verden. PRINSEN er dydig. Dette er med faa Ord meget sagt. Det indbefatter langt mere i sig, end at besidde een og anden Dydens Egenskab, og at udöve een og anden saa kaldet dydig og i sig selv god Gierning, der stemmer

7

overeens med Fornuftens og Lovenes Forskrift.

Enhver af disse fortæner vel sin Roes, meere eller mindre, alt eftersom deres Indflydelse paa Menneskets eller Statens Lyksalighed er större eller mindre; men det er idel Hyklerie, naar man for enhver saadan Egenskab eller Gierning roser de Store i Verden, som Dydige og Dydens Yndlinge. Det er allerede noget meere og roesværdigere, naar man foretager een og anden god Gierning, for den indvortes Fuldkommenheds Skyld, som derved er og virkes: Men dette kan og undertiden skee af den der kun i visse Tilfælde besidder en god Tænkemaade, men i andre en slet, og derfor ikke fortæner Navn af Dydig. Hvo der skal fortæne denne Roes, maa besidde Dyden i selv, og det den hele Dyd,

8

som altid er een og den samme, endskiönt den anvendes paa mange Maader, og viser sig i forskellige Skikkelser, i det at vi fyldestgiöre en Pligt efter den anden, uden at tilsidesette nogen. Nu kaldes den Retfærdighed, Billighed, Upartiiskhed; nu Menneske-Kiærlighed, Barmhiertighed, Forsonlighed, Naade og Mildhed; nu Tapperhed, Maadelighed, Nöjsomhed, Tarvelighed, Sparsommelighed, Ædruelighed, Kydskhed; nu igien Beskedenhed, Ydmyghed, Sagtmodighed, Taalmodighed. Disse ere ikke Arter af Dyden, thi den har ingen egentlige Arter; men ere, naar de udflyde af den ægte Kilde, een og samme Dyd under forskellige Navne og Omstændigheder, hvis Midler og nærmestvirkende Aarsager og altid blive de samme, nemlig Sandhed og Oplysning, en rigtig, tydelig, overbevisende og levende Kundskab om det Gode og

9

Onde, et fast og ubevægeligt Forsæt at opfylde sine Pligter, og aldrig at handle mod sin Samvittighed, tilligemed den flittigste Övelse i at vælge det Gode og forskyde det Onde, hvilket tilhobe giver os den Færdighed, Lyst og Beredvillighed, den Kraft og Styrke til at iagttage Lovene og vore Pligter, som vi kalde Dyden. Man kiender den, dens ædle Natur og vidt udstrakte Virknings-Kreds, langt fra ikke fuldkommen, naar man indskrænker den til et bestemt Antal Pligter, eller et aristotelisk Register paa Dyder eller Dydens Anvendelser, thi Dyden udbreder sig over vort ganske Liv, vor ganske Tænkemaade, vore Begiæringere, Beslutninger, al vor Opførsel, vor Giören og Laden, vor Spisen og Drikken, Vaagen og Soven, vor Tidsfordriv,

vore Forlystelser og Vederqvægelser og enhver anden Tilstand, hvori vi befinde os, for saavidt

10

denne paa nogen Maade hænger af Friheden, og er grundet i vor sædelige Natur. Alt bør være Dyd eller en Anvendelse og Udövelse af Dyden.

Det er en saadan Dyd vi rose hos Prinsen. Denne er hos Ham saa meget ærværdigere og ædlere, fuldkomnere og højere, som den er foreenet med en sand Guds frygt: Og hvor slet, hvor indskrænket, hvor svag, hvor let snublende og faldende er ikke al Menneskenes Dyd, naar den ikke af Religionen vejledes, styrkes, opvarmes og oplives. De bevægende Grunde, Menneskene, uden Religionen, have til at elske og følge Dyden og forskyde Lasterne; bestaae i vore Gierningers og vor Opførsels naturlige Følger, og, naar vi befinde os i Selskaber og Stater, tillige i de vilkaarlige Straffe og Belønninger, som de her antagne Love have forbundet dermed. Men hvor ofte tænker man ikke, at undgaae disse Straffe, tillige-

11

med vore Gierningers naturlige onde Følger, og hvor lidet og svagt virker ikke den Forestilling, Menneskene have om Belønninger, eller deres Gierningers naturlige gode Følger, i sær, naar de sandselige Begjærligheder blive heftige: Ej at melde om, at de vilkaarlige Belønninger i Selskaberne og Staterne ej kan være almindelige, men maa meget indskrænkes, og gjøres undertiden ved større, enten virkelige eller indbildte Fordeele, man tænker at forskaffe sig selv, aldeles kraftesløse. De Bevægelses Grunde derimod, som vi tage af Guds uendelige Fuldkommenheder, hans alseende Öje, Allestedsnærværelse, uendelige Godhed og Menneske-Kiærlighed, Hellighed og Retfærdighed, de evige Belønninger og Straffe, han uddeeler: Disse gjøre en langt stærkere Virkning paa Menneskenes Gemytter, og bevare os meget sikkrere fra alle, endog de allerhemmeligste og meest skiulte Laster. Kiende vi ikke GUD,

12

som vor Skaber og Opholder; erkiende vi ikke, at alting staaer under hans Forsyn og Regiering; hvor ængstlig vil da ikke vor Dyd blive, og hvor let vil den ikke vakle? Ere vi ikke overbeviiste om, at GUD ved Skabelsen har haft alle fornuftige Skabningers og i sær alle Menneskers Lyksalighed til Öjemærke; saa tænke vi alt for meget paa vor egen Fuldkommenhed, Höjhed, Fordeel og Nytte, og troe ikke, at vi ere ligesaa stærkt forbundne til at befordre Næstens som vor egen Lyksalighed, og allermindst, at der kunde gives Tilfælde, hvori vi vare pligtige til at opofre for det Selskab, eller den Stat, vi leve i, alt det timelige Gode, vi besidde, ja Livet selv. Religionen ophöjer og forædler altsaa vor Dyd, befrier os fra den uordentlige og blinde Egenkiærlighed, den højstfordærvelige Egennyttighed, Ærgierighed, Stolthed og Egensindighed, og setter os i

13

Stand til at udöve den store Helte-Dyd: endog da at opofre alting for Statens sande Velfærd, naar vi ikke engang nyde derfor den Ære, som vi fortienede, ja blive af Menneskene med største Utak belønnede.

Dog vi tör langt fra ikke tillegge den blotte naturlige Religion saa store Kræfter og Virkninger. Den christelige beholder altid deri Fortrinet, at den setter os i Stand til at overvinde alle de Forhindringer og Vanskeligheder, der möde os paa Dydens Vej, og at imodstaae alle de Fristelser, som vi ved vore blotte naturlige Kræfter vare alt for svage til at gjøre fuldkommen Modstand, samt skiænker os en grundig Samvittigheds Tröst og en Sinds Rolighed, der holder Stik i Nöden og Döden.

14

Hans Kongelige Höjheds ganske Tænkemaade, alle Hans priselige Gierninger og Foretagender see vi tydelig ind at være Virkninger af den ægte Dyds og vor allerhelligste Religions foreenede Magt. Hvor mange Prinser i Verden kan man sige det om, hvad der i Sandhed, uden det allermindste Hykleri, kan siges om Ham, at Han ej er hengiven til nogen Last? Hvilken Selvfornegtelse? Hvor afskyer og hader Han ikke den fordervelige Vellyst? Hvor setter Han ikke de fortryllende Forlystelser og söde Beqvemmeligheder til Side, for at kunne opofre sig ganske til Staten og befordre dens Lyksalighed af alle Kræfter? Hans Arbejdsomhed er alle bekient. Han arbejder for Kongen, for Landet, for os alle, som om Han var en blot kongelig Minister, og enhver skiønner, hvilken Lykke det derhos er for Staten, at Han, som den

15

dydigste Prins, er langt ophöjet over alle de Svagheder og Fristelser, som alt for mange Kongelige Betiente ere underkastede eller udsatte for. Vi skal nu ikke befrygte, at Egennyttighed, Stolthed, Hevngierighed og Partiiskhed faaer Overhaand, eller at Dyd og Fortienester blive satte til Side. Alle Kongens Undersaatter gaae Ham an. Han elsker dem alle. Han önsker og arbejder paa at gjøre dem alle, saa vidt mueligt er, lyksalige. Han tillader derfor og alle at frembringe for Ham deres Trang, og Han lader, som en anden Titus, og en

Marcus Aurelius, ingen trængende eller forurettet gaae trösteslös fra sit Ansigt; og deri overgaaer Hans Kongelige Höjhed ikke alleene haarde og stolte Domitianer, men og mange Antonier, som ere overmaade meget vanskelige at faae i tale, og altid undskyldte sig med deres vigtige Forretningers Mangfoldighed.

16

Det gode Hierte, som Han af den allerbeste Konge og Dronning har arvet, og som ved den anstændigste Opdragelse, grundigste Underviisning og de priseligste Exempler er bragt til Fuldkommenhed, tilligemed den Kiærlighed, Han har til Fædrenelandet, og hvori Han, med Kongen, setter sin højeste Ære og Glæde, maa man ansee som de reneste Kilder, hvoraf uendelige Goddædigheds Strømme, til Fordeel for Staten og alle dens Nödtörstigheder, udflyde. Han søger sin störste Fornöjelse i at giöre got, at stifte Fuldkommenheder og giöre Mennesker lyksalige, og derved nærmer Han sig meest til Guddommen. Der er intet, hvorpaa Statens Lyksalighed beroer, som Han ikke paa en besynderlig Maade tager sig an. Han forestaaer ikke alleene Kongens Stats-Raad, men endog de kongelige høje Collegier og holder derved KONGENS

17

Betiente aarvaagne. Paa det at Han kunde see Handelen desto lykkeligere befordret, har Han endog selv taget Sæde i det asiatiske Handels Selskab. For desto bedre at kunne sørge for Kunsternes Floer og Fremvæxt, har Han modtaget at være PRÆSES for det kongelige danske Maler- og Billedhugker Akademie.

Og Norge — — Hvor stort er ikke det Gode, det har Arve-Prinsen at takke for. Hans ömme og medlidende Hierte, tilligemed Hans kraftigste og höjstformaaende Forestillinger hos Majesteten, har de Fattige i Norge at takke for, at deres Nöd i meer end een Henseende er bleven lettet. De erkiende og den dem vederfarne höjkongelige Hielp saa meget meer, som den kom til rette Tid, og de livsaligste og glædeligste Fölelser af Kongens og Prinsens Medlidenhed har udperset de ædel-

18

ste Taarer, blandede med de oprigtigste Velsignelser over Kongen, Prinsen og det ganske Höjkongelige Huus, Hans Kongelige Höjheds tvende egenhændige og særdeles naadige Skrivelser til det her værende kongelige Videnskabers Selskab, hvis Medlemmer vi ere, indeholde de herligste Beviis paa Hans kiærligste Sindelav mod det ganske norske Folk, og priseligste Omhue for Norges Opkomst. J vide selv, mine Tilhørere! paa hvilken, for Videnskaberne og heele Norge, höjst indtagende og rörende Maade Hans Kongelige Höjhed har paataget Sig at være Præses for vort Selskab. Hvilken Naade? naar Han derhos erklærer, at HAN agter det for sin Ære at befordre Videnskaberne og fornöje de kiære og troe Normand, og glæder sig over saaledes at have faaet end et Baand meere med det norske Folk. Vi have desuden med den underdanigste Taksigelse at er-

19

kiende og herömme, at Han af sin egen, Kasse har skiænket en ærlig Gave af 300 Rixdaler til Selskabet, som skal udsettes til Belönninger, for at opvække de Lærdes Vittighed og Granskning, og opmuntre den norske Bonde til Vindskibelighed, og som aarlig skal uddeeles paa Hans Kongelige Majestets høje Födsels-Fest. Hvilken rig Materie til en Lovtale for Hans Kongelige Höjhed, og tillige at takke og velsigne Kongen, som, igiennem sin Broder Arveprinsen, i Naade har tænkt paa Norge? Videnskabernes og Kunsternes Udbredelse, Agerdyrkningens, Fiskeriernes og Bergværkernes Oplivelse og Forfremmelse og mangfoldige andre Nærings-Vejes og Indretningers Forbedring i Norge vil være en velsignet Frugt af denne Kongens og Hans Broders, Prinsens, Naade, Dette er det og Hans Kongelige Höjhed sigter til. Han erklærer Selv i Sin seneste naadig-

20

ste Skrivelse til Selskabet, at HANS Hensigt er alle ene, under Guds Velsignelse at glæde KONGEN og nytte Fædrenelandet ved en udbredet Munterhed og forbedret Vindskibelighed. Millioner Norske, som vil ansee Videnskabers og Kunsternes Udbredelse, samt Landets og deres egne Omstændigheders Forbedring for en Virkning af Hans Kongelige Höjheds viseste Foranstaltninger, samt gavmildeste og naadigste Opmuntringer, vil derfor, igiennem alle tilkommende Aarhundrede, prise og ophöje KONGEN og PRINSEN, Hans Broder.

Vi maa alle, höjftærede Tilhørere! bekiende, at disse og alle övrige Hans Kongelige Höjheds viseste og naadigste Foretagender og Foranstaltninger have en overmaade vigtig Indflydelse paa Dannemarks og Norges Lyksalighed, Men Prinsens glørværdigfte Exem-

21

pel vil visselig ikke mindre end Hans Foranstaltninger bidrage til Tvilling-Rigets Velfærds Befordring. Konger, Prinser, Fyrster og de Store i Verden ere Soele, og ligesom vi stille vore Uhr efter den naturlige Soel, saa retter Mængden sig i sin Opførsel efter Fyrsternes, og de Stores, baade gode og onde, Exempler. Den store og erfarne Plinius siger derfor i hans ypperlige Lovtale til Kejser Trajan: "Vi ledes af Regenten, böjelige til alle

Sider, og, at jeg saa skal tale, hænge i hans Fodspor. Hans Kiærlighed, hans Biefald attraae vi: hvilket de uligesindede forgieves have haabet: og vi har ved en bestandig Lydighed bragt det saa vidt, at den eenes Sæder kiendes næsten paa os alle. - - - Fyrstens Liv er et Censor-embede, og det bestandigen: efter det styres vi: efter det vendes vi." Da Alexander den Store henfaldt til

22

Fraadserie, Drukkenskab og anden Overdaadighed, kappedes hans Generaler og Betiente med hinanden om Fortrinet i samme Laster, og deres nedrige Hyklarie gik saa vidt, at de efterbede ham endog paa den urimeligste og latterligste Made. De afskyelige Navne og fæle Uhyre; Tiberius, Caligula, Nero, Vitellius, Domitianus, Lucius Verus, Commodus, Heliogabalus, Gallienus! hvad har disse ikke overmaade meget bidraget til at fordærve Romernes Sæder, og hvor stor Deel tage ikke ofte ulykkelig udvalgte Yndlinge og sejansksindede Ministre i saadan Sædernes Fordærvelse hos et Folk? Dog vi behöve slet ikke at Oplyse denne Sag med Exempler tagne af den greske og romerske Historie. Det er os endnu i ganske friskt og sørgeligt Minde, hvorledes man, endog i en Krog af det kongelige Pallads, hafde stiaalet sig til at oprette, for de

23

fæleste Laster, den allerstörste Letsindighed, den meest udsvævende Overdaadighed, den höjstdrevne Stolthed og Ærgierighed, samt den frekkeste og, i meer end een Henseende, allerfornærmeligste Vellyst, Tempel og Alter, og det varede ikke længe, förend man i Hovedstaden, ja endog langt udenfor dens Volde, saae det vrimle af deslige Templer og Altere, ja der fejlede endog ikke paa en Mængde af saadanne ublue og nedrige Mennesker, som med hine Guldsmede i Ephesus, sögte en Fortieneste og Vinding ved at giöre, for andre, smaa Skikkelser efter disse afskyelige og afgudiske Templer. Intet ringere end Ærbarhed, Velanstændighed, god Samvittighed og Dyden selv blev paa disse Altere opofret. Den bedröveligste Fölge deraf var, at Sædernes Fordærvelse, tilligemed megen anden Forvirrelse og Elendighed toge

24

daglig til og kom alt större og större Ulykker afsted, ret ligesom en vældig Ström, der med Magt igiennembyder alle Diger, farer over Marke, Enge, Agre, Byer, og förer fast alting baade Mennesker og Qvæg med sig. Der fejlede vel ikke paa det, der kunde og burde have standset disse Laster i deres Löb, ja aldeeles afskrækket deres ulyksalige Fosterfædre, Tilbedere, Befordrere og Handtlangere. Prins FRIDERICHS

saavelsom Dronning JULIANAS og Prinsesse CHARLOTTEs skinnende Dyd og Guds frygt burde have indjaget dem en hellig Frygt og Undseelse for at iverksette deres Synd og Ondskab, og Kongens Retfærdighed maatte, naar de ikkun tænkte derpaa, kommet dem til at skiælve. Men de vare ligesom rasende Heste, der blive, ved alt det, der legges dem i

25

Vejen, ikkun meere skye, rende heftigere, og ej paa nogen Maade standses, förend de, efter at have nedtraad en Hob Mennesker, nedstyre sig hovedkuls i den dybeste og fæleste Afgrund. Dog jeg trekker et sort Forhæng for alle disse Fælheder og Afskyeligheder, og anseer dem som sorte med skrækkende Torden og Lynen truende Skyer, hvilke KONGENS Retfærdighed, ARVEPRINSENS og DET HÖJKONGELIGE HUSES skinnende Dyder har adspredet. Nu har, GUD være lovet, Religion og Dyd igien erholdt deres Glands, deres Agtelse og den Ærefrygt, de fortiene, og Lasterne maa blegne, skiælve og krybe i Skiul. Prins FRIDERICHS og det kongelige Huses dydige og gudfrygtige Exempler have giort, og vil bestandig giöre den stærkeste og livagtigste Indtryk

26

paa Gemytterne, og Sædernes kiendeligste Forbedring vil være en vis Fölge deraf, PRINSENS Dyd, Arbejdsomhed og Sparsommelighed vil giöre mange dydige, arbejdsomme og sparsommelige. At PRINSEN elsker, dyrker og befordre Videnskaber, vil föde mange nye Videnskabernes Elskere, Velyndere og Dyrkere af sig. Og disse tvende Ting: grundig Oplysning og gode Sæder, veed enhver, at have den stærkeste Indflydelse paa en Stats Lyksalighed. Forfatteren af Lettres sur l'esprit des loix har i den Henseende fuldkommen Ret, naar han siger: "Ingen Alder er lykkeligere end vores, fordi ingen har været bedre regieret. Den er bedre regieret, fordi den har bedre Sæder,

27

og den har bedre Sæder, fordi den er meere oplyst." Enhver af os bör derfor og hierteligst önske og oprigtigst bede den uendelig gode GUD om, at Oplysning, Videnskaber, Dyd og Religion maa ikke alleene blomstre, men og bære retskaffen Frugt, hos os, og med foreenet Magt lyksaliggöre KONGEN og DET GANSKE HÖJKONGELIGE HUUS, tilligemed KONGENS Riger og Lande. I Særdeleshed bör vi paa

denne Dag istemme enhver redelig og Kongen troe Undersaats Önske: Længe leve Kong CHRISTIAN den Syvende! Længe leve Prins FRIDERICH!

28

Texten til Musiken,

som

blev opført for og efter Talen

forfærdiget af

Hr. HANS BULL,

Selskabets Medlem.

FORAN TALEN.

CHORUS.

Landets Glæde sig vidt udsvinger, Naar dets Elsker undertvinger Videnskabs Forhindringer. RECITATIV.

Mens voldsom Fyrstes Haand glad smidder tunge Lænker

For Slaver, dem han Navn af Mennesker

knap skiænker,

Det blev den Ædles Lyst, at ströe Velgierninger

29

Iblant et skiönsomt Folk, med Fryde-Blink

Han seer,

At Landsmænds Hæld kan ved Hans gavmild

Haand oprives.

O! himmelsk Vellyst for en Fyrste-værdig

Siæl!

Lyst, Mod og Munterhed i ædelt Bryst oplives,

Ved önsket Lejlighed, at kunde giöre

vel;

Hver gladgiort ved sin Gunst man seer med

Smiil igjen,

Fordi man seer i Ham sin Haands erobret

Ven;

Saa tænkte FRIDERICH, velsignet Tænkemaade!

Opvakte ved Hans Dyd vi muntres ved

Hans Naade,

Alt styrkes Bondens Arm, naar denne blev

hans Haab,

Og Plougen glider let hos muntre Fryde-Raab.

30

CHORUS.

Dyd, Indsigter, Videnskaber,

Sande Fyrsters Egenskaber!

Dybt udmærke, dybt udmærke FRIDRICHS Navn.

EFTER TALEN.

RECITATIV.

O Himmel! hör Du vore Bönner!

Vi offre dem for FRIDEICHS Liv. I Ham Du Landet længe giv,

En Lærdoms Ynder, Fliids Belønner,

I Ham en Varetægt for Dyd, Prins! som Forsynet selv udkaarer

Til Himlens Yndling, Nordens Ven! Dig skyldes Tak af Borgeren; Livsaligt Blod i dine Aarer

Til Prinsers Ære længe flyd!

31

ARIA. Stets leve skal Hans Navn,

Hvis Död blev Rigers Savn, Ej Smigre-Roes Besmitter os,

O! Nordmands Troeskab tael! En Folke-Ven,

Ej Hyklerin,

Men du besynge skal.

32

1

**Normændenes
Glæde-Sang
forfattet i en smuk Viise.
I Anledning af
Hans Fyrstelige Høihed**

Prints Carl af Hessens

Forventning til Norge.

Efterat Høistsamme den 7 November 1772

tilligemed sin høie Svite fra Kiøbenhavn var afreist, for i mueligste Hast at glæde det betrængte Norge med sin høie Nærværelse.

Trykt og findes tilkiøbs hos Joh. Rud. Thiele, boende i store Helliggeiststræde.

2

Mell. Nu haver vi sviret saa længe & c.

1.

Jeg hørte af alle Folks Munde, Hr. Carl er saa faur en Prinds, Guds Engle i allen Stunde,

De slaae om hannem en Krinds. De laane ham himmelske Vaaben, Naar han skal forfægte vor Ret. Naar han skal opfylde vort Haaben, Og gjøre hver Hungrig saa mæt.

3

2.

Hver Normand saal inderlig længes At see den velsignede Carl;

Thi Norriges Land det haart trænges, Han er vist den ærlige Jarl, Som dæmper og lindrer vor Smerte, Som gier den Fornærmede Ret, Som gyder os Trøst i vort Hierte. Prinds Carl han bliver ei træt.

3.

Vort Haab det laae nylig i Dvale, Vi tænkte vi vare forgiet;

Vi kunne for Angest knap tale;

Knap kunne vi bede om Ret; Men trofaste Normænd indstilte, Da Bønner med Tillid for ham; For Kongen, som Sorrigen stilte Og gjorde Fortvivlelsen tom.

4

4.

Al Fred hvil om Christians Throne.

Han blive Guds kiereste Ven! Han rørtes, ved vor Jammertone; Han elskte os alle, som een;

Han gav os, alt efter sit Hierte, En Prinds, som ei bedre var til, Som skulle bortføre den Smerte, Vi fik af et truende Spil.

5.

Prinds Carl han være saa tapper, Som han er af alle udraabt. Mon Anfald vel Heltene slapper?

Nei! Gud hør jo hvor vi har raabt, Gud selv da forleene ham Styrke.

Gud give ham seirriig Kraft, At vi kan i Roelighed dyrke,

Det Land vi saa længe har havt.

5

6.

Den Red'lighed Gud har ham givet, Den komme os stedse til Gavn. Den krone de Gamle i Livet,

Den blive de Unge et Navn. Han blive et deiligt Exempel,

For alle vor' nordiske Mænd, Som nu skal forsvare Guds Tempel Og give os Retten igien.

7.

Prinds Carl forstaaer at regiøre Alt efter vor Christians Vink. Gid han maa vor Glæde formeere, Og bøde for Kaardernes Blink, Han skaffe os Fred i vor' Dage, At vi fast med Lykke kan boe, Befriet for Krigsmandens Plage, Hver under sit Tag, udi Roe.

6

8.

Prindsessen, hans himmelske Gave, Lad hende fornemme Guds Trøst, For hun ei sin Brudgom kan have, Hvortil hendes Hierte har Lyst! Hun tænkte: Gud har ham beskikket, At være et Bud i sin Haand, Gud har ham til Norge udskikket, At knytte dets Roeligheds Baand.

9.

Lovise sin Carl maa savne,

Imens han udretter Guds Sag; Men naar hun igien maa ham favne, Da skinner en frydefuld Dag. Gid Almagt kun Prindsen udruste, At man efter fuldbyrdet Tog, Kan sige: Han Onde bortpuster,

Og lettede hver en Mands Aag.

7

10.

Gid Himmelens Varetægt vaage, Bestandig om denne vor Prinds, Gud led ham paa alle hans Toge, Guds Hære sig leire i Krinds, Om ham, naar han tapper maa stride Og vove sit Liv for vor Roe. Gid Fienden i Græsset maa bide. Gid Freden iblant os maa groe.

11.

Vi love, vi priise, vi siunge,

Dig Gud nu en lallende Tak, Alt baade med Hierte og Tunge, At du saa bønhørte vor Ak!

Og gav os en Trøst i vor Kummer En Gave fra Himmelen skiøn, En Prinds som formeerer de Krummer Som andre sneg bort fra vor Løn.

8

12. I Norge der glædes jo alle,

Ak! skulle vi tie nu her;

Nei, Glæde kan Sielen husvale, Naar den alt for udmattet er. Vor Prinds han vil vinde hvert Hierte Som Troeskab og Ærlighed har, Som føler et Lasternes Smerte, Som Glæden: af Haabet antaer.

1

**Afskeds-Compliment da
Hans Høy-Fyrstelige Durchleutighed
Prints Carl
S. T.
tiltraadde Sin Reyse**

fra Kiøbenhavn til Norge.

Allerunderdanigst forfattet af

Isaac Buchhoff.

Kiøbenhavn, trykt hos Paul Herman Höecke 1772.

2

Mel. Det største Glædes-Flag 1. Hvorhen, Høybaarne Prints! Vil Du til Norden seyle, Ja det kan ikke feyle,

Vi ønske glad til Sinds:

Til Skyts en Engle-Krinds Bestandig følger med,

Og i hvert Fode-Fied Til Salve-Garde maae Om vor Prints Carl staae, Som Atlas nu skal være Og Norges Byrde bære.

Reys Vice-Konge da Til Christiania!

3

2. Gak stolte Flyde-Ark

Høymodig ud paa Vandet,

Du bar en Prints fra Landet,

Et Bud fra vor Monark!

Til den Biergstandset Mark.

En Guds og Kongens Ven Som fører Banneren For Dydens Helte-Flok!

Er det en Glæde nok?

Lad Flag og Vimpel være Et Tegn til denne Ære,

Og vise Folket der At Printsen med dig er.

4

3.

Du svømmende Castel,

Flye hastig op til Norden, Din Lynild og din Torden Fra din befæsted Field Forkynde Folkets Vel.

Kanoner raabe ud Det frydefulde Bud:

At Carl hos dig er Og Norske Alpes seer;

At Landets Hælde-Stytte Er nu i din Kahytte,

At du har bragt til Lands Saa kier en Ære-Krands.

5

4. Ophøyed Herre! see

Hvor Norske Hierter brænder, Hvor Kierlighed antænder

Den Ild, som Øynene

Giør saa veltalende;

Hvor Folket Flokketal For Dig og Din Gemahl Til Jorden bøyer sig Med Velkomst, Frydeskrig.

Du deres Haab befæste

Med Sorg for Landets Beste; Bliv Du en naadig Tolk For Kongens tappre Folk.

6

5.

Gud styre selv med Dig

Det Roer, som Zepter-Manden Betroede Dig i Haanden;

Saa kan hver Normand sig Skattere lykkelig

Ved Dig, Prints Carl, som Blev Norges Eyendom.

Vaag over Kongens Arv, Antag Dig Landets Tarv,

Giv hver hvad de kan kræve,

Den dyre Tid ophæve,

Alt efter Viisdoms Plan,

Du Kongens kiere Mand!

7

6. Lad Sandhed Fremgang faae; Luk op Dit Hiertes Dørre, Fortrængtes Suk at høre; Retfærdighed lad staae Saa fast som Klippen graae.

Lad Din Aarvaagenhed De svedne Ax slaae ned: Korn-Jøder Norges Land Umuelig taale kan.

Slid Stykker Betler-Posen;

Giør Norge til et Gosen,

Hvor Flittighed kan see Af Sved Velsignelse.

8

7. Printz Carl leve saa Fornøyet alle Dage,

Og al den Sødhed smage, Som hver ophøyet Siel Har i at giøre vel!

Din Naade, anden Soel, Opvarm vor kolde Poel!

Bliv Du for Nordens Egn Som en Maymaaneds Regn, Der qvægsom kan fornøye!

Gud lønne selv Din Møye,

Din Flid, Din Nidkierhed

Med sand Lyksalighed!

1

**Tanker
forfattet
af en Solicitant
paa**

den 17 Januarii 1773. Kiøbenhavn,

trykt hos Paul Herman Höecke 1773.

2

Om den Syttende Januarii 1772 kan man med en uforglemmelig Erindring sige: See, denne er Dagen, paa hvilken den Allerhøyeste har behaget at befrie vor Allernaadigste Konge, den Høykongelige Familie, og begge Rigers Undersaattere fra saa mange overhængende ulykkelige Tildragelser, af hvilke man allerede havde adskillige skadelige Prøver saavel i Staten som i Politiken, som alt blev forøvet af de Tvende henrettede Grever Struensee og Brandt. Det er uforfødt at opregne postviis alle deres skammelige og onde Forhold, da samme ere ubehagelige og sensible at tænke paa. Det bør altsaa være enhver redelig Dansk og Norsk Undersaat nok, at disse staaer i deres Deel og er belønnet efter Fortieneste.

Dog vil Dagen den Syttende Januarii blive uforglemmelig, ey allene af dem, der belevede samme, og længe forhen at denne Forløsnings-Dag frembrød, sørgede og sukkede over disse onde Stats-Ministeres utilladelige Foranstaltninger og Herredømme; men denne Dag vil tillige blive i Erindring hos Efterslægten, saa længe en Dansk og Norsk nævnes. Dette udgjør dog ikke Aarsagen, at denne Dag bliver uforglemmelig, og den bør heller ikke blive det, naar vi med en hellig Andagt vil betragte følgende:

3

1) Guds forunderlige Befrielse og Hielp i Nødens Tid. 2) De Midler, som hans Viisdom havde udseet til at hielpe og redde Hans Kongelige Majestet, den Kongelige Familie og Rigernes Undersaattere.

3) Den Tak og Ære, vi ere Gud pligtige for hans naadige Beskiermelse; dernæst de høye Midler, som hans Alvidenhed haver forud seet at være beqvemme til at udføre saa vigtig en Sag.

1) Angaaende den første Betragtning, om Guds forunderlige Befrielse og Hielp i Nødens Tid: da er de Lærdes Tunge stammende og deres Pen alt for sløv til at kundgiøre hans Ære, som det sig bør; thi alt hvad som i saa Maader kan fremføres, er ikke nok. Dog lader Gud sig nøye med et Velmeent Hierte, som han ey forsmaaer. Det er ham nok, naar vi i Troen skiønner paa de Velgierninger og den Hielp, som han daglig beviser os. O! hvor haver vi ikke Aarsag nok at betragte den megen Omsorg og faderlig Kierlighed, som han beviste os paa denne Dag, da Ulykke og Fare svævede over vore Hoveder, der var saa stor og forskrækkelig, at vi ey vidste os nogen Redning, og havde Udseende til vor Regierings og Undersaatternes Undergang og Beskiemmelse! Men hvor forunderlig erfarede vi ikke Guds Almagtes Haand i Nødens Tid, og hvor kierlig sørger han ikke for sin fornuftigste Skabning, Mennesket, uagtet at de saa ofte paa mangt og utallige Maader fortøner hans Almagt, og ikke skiønner paa den Omhue og Forsyn, som han beviser et Menneskes Barn fra sit Barnesvøb indtil sin Døds Time, for hvilken Omsorg ethvert Menneske haver Aarsag at takke og prise hans Navn fra Solens Opgang til dens Nedgang. Men ak! det er at beklage, at Mennesker saa ringe og ubetænksom skiønner

4

derpaa, derimod hengiver sig til alle Slags syndige Laster som nævnes kan, og det, som er det verdste, bespotter hans hellige Ord og hans Sendebud, som ere ordinerede og betroede til at forkynde hans Lov og Befalinger. Almægtige! hvor er din Taalmodighed og Miskundhed stor imod os Mennesker, at du saaledes kan taale Syndens Ondskab! Ak lad enhver af os eftertænke vores Forhold og Vandel imod dig, vor Gud, og vor Næste! O! hvor vil vi da befinde, at vor Synds Register er stort og vore Overtrædelser utallige! Vel ere vi skabte efter dit Billede, for at tiene dig i Hellighed og Retfærdighed, men i vor heele Vandel ligner de fleste af os Sathans Billede og Natur; thi vi vanhelliger dit Navn, og søger vor Fordeel i Uretfærdighed, vor Fornøjelse i Ukierlighed, Had og Misundelse. Billig maae vi tilstaae og bekiende, ey allene at have fortjent den Straf og Plage, som disse Henrettede haver tilveyebragt, men endog den, som de videre have kundet paaført os, ifald din forunderlige Rædning og Befrielse ey havde kommet os til Hielp.

2) Bør vi, saa vidt vi formaaer, betragte Guds Viisdom i Henseende til de Midler, som han havde udvælget os til Hielp og Rædning.

I denne Betragtning ere vi ligesaa ufuldkomne som i den første, og i saa Maader bør bekiende med Apostelen Paulus: O Rigdoms Dyb baade paa Guds Viisdom og Kundskab! & c. Men for saa vidt vor Ufuldkommenhed ey kan tilveyebringe i saa vigtig en Sag, bør vi ey fortie hans Ære; thi intet Menneske, som er oplyst i den hellige Skrift og de verdslige Historier, kan være uvidende om de adskillige Midler, som Gud har behaget at bruge til Frelse og Rædning for Mennesker i Nødens Tid. Ofte har han fundet for got at bruge

de svage og ringe Midler, saa og de

5

stærke og formaaende, ligerviis som hans Viisdom har fundet det fornøden. Men i Henseende til den Fare og Nød, som vor Konge, den Kongelige Familie og Rigernes Undersaattere vare undergivet af de forbenævnte Stats-Ministere, kan vi tydelig see, at hans Almagt har fundet for got at bruge de høyeste, allermeest formaaende og de oprigtigste Midler, nemlig vor Allernaadigste Dronning Juliane og vor Allerelskeligste Arveprintz Friderich. Disse høye Personers Sorg og Omhue indsaae Gud at være den største, for at see den Oldenborgske Stammes Regiering, som i 323 Aar har været et Stammehuus, og ved hvis Regiering Danmark og Norge har havt de allerbeste og frommeste Regentere; saa kunde Høystsamme Personer heller aldrig taale at see saadanne onde og umeritterede Personer skulde tillades at denigrere den Danske Regierings høye Anseende, og tilføye Rigernes Undersaattere Ruin og Ødeleggelse. Man kan fornuftig forestille sig, hvor megen Sorg og Bekymring disse høye Siele har havt for at see saa skadelig en Ild dæmpet, hvis Anseende havde ellers kundet tilveyebragt de allerfarligste Følger. Men vi læser i Guds Ord: hertil skal du komme og ikke længere. Nu var Guds Time kommen, og hans Viisdom havde allerede berustet deres høye Siele med den Kraft, at Sagen skulde uden videre Appel vorde exequeret, thi dens Suiter taalede det ikke længere; man havde ellers faaet at see de troefaste og redelige Undersaatters Ruin og Blodsudgydelse. O hvilket skræksom Syn, og hvilken Nød og Elendighed havde vi da ikke været undergivet! Thi de troefaste Borgere, Militaire og Civile, (som ikke havde bøyet Knæe for disse Afguder) men længe forhen har sørget og sukket over disse Statsmænds utilladelige Regiering, vare allerede satte i den Tilstand, at de ikke saa lettelig

6

havde ladet sig undertvinge til Lydighed under saadanne skadelige og uberettigede Herrers Magt og Vælde. Men lovet være den allerhøyeste Regent, som lavede Alting til vor Frelse! Thi om anderledes havde skeet, saa havde Sagen aldrig faaet saa ønskelig et Udfald. Enhver Upartisk kan nu sige, at denne Handel var af Herren bestemt til vor Forløsnings-Dag, følgelig fornuftig betænkt og tilendebragt: saa at, hvad enten Momus eller nogen af det skadelige Parties Tilhængere vil sige eller foregive, saa er og bliver Overlegget og Executionen i sig selv den grundigste og beste.

Dog kan jeg neppe forestille mig, at saa nedrige Siele vil findes iblant os, der vil give Fremmede sin Konges Ære og de Græsselige hans Aar. Men dersom de findes, da ønsker jeg, at Gud vil bortspredde dem og hans Straf følge dem, og at enhver forrædersk Joabs Blod maae komme over hans Hoved.

Og foruden det, som nu kortelig er sagt om de Midler, som Gud har udseet at kunde frelse os fra den Fare, som vi alle vare undergivet, saa kan vi heller ikke nægte det, som Sandhed og den daglige Erfarenhed viser, at samme allerhøystbemeldte Midler drager fremdeles al den Omsorg og Kierlighed der tænkes kan, for at befordre Regieringen og det almindelige Beste, enhver efter sin Stand og Vilkaar. De fornuftige og nøysomme Gemytter skiønner derpaa og glæder sig over, at saa mange nyttige Foranstaltninger kan være tilveyebragt, da næsten alle Ting forefandtes i en confus og slet Tilstand. Sandelig, det er ikke saa let en Sag at bringe samme saa hastig i en god Orden, som man gjerne ønsker. De Kloge, som indseer dets Mangel, skiønner derpaa med Fornuft. De Taabelige veed ey andet end at knurre og yttre deres Misfornøjelse og sige: vi seer jo ingen Forbedring, det gaaer endnu til som forhen & c. Men

7

hvor finder man nogen Regiering, den maae være saa god som den findes kan, at der ikke findes Misfornøjelse, skjønt uden Aarsag?

Mange Mennesker ere saa ildesindet, at naar det ey gaaer dem efter Ønske og Villie, saa udbryder de med en utilladelig Malice. Men alle saadanne giver tilkiende en ringe Indsigt og Forstand. De begriber ikke, at Statens Læger og Doctores (Lignelseviis at tale) i hvor gjerne de ønsker, ey saa hastig kan stille den Sygdom og Smerte, som dens Legeme er befænget med. Mange Ting synes for Menneskene at være gode og ere dog onde, saa at de kløge og beste Statsmand kan imod deres Ville ofte blive bedraget; thi, kunde de som en Guldsmid strax prøve det falske Metal imod det gode, saa var Sagen let afgiort. Ney, hertil udfordres meere end en ubetænksom Veltalenhed i Compagnier og Samlinger, hvor saadanne Geister bliver tilhøret med Aplaus og berømmet, formedelst deres Tale ey af de Fornuftige bliver igiennemdrevet.

Men hvorledes merker man ey ofte, at Uvidenhed og Dumdristighed gemeenligen fører Ordet, og tør tale om de Ting, som overgaaer deres Horizont, naar de Kloge tier stille og ey lader sig merke med det, som de veed og kunde sige.

3) Saa bør vi alle, som har oplevet denne Dag og erfaret Herrens vor Guds Frelse, naadige Beskiærmelse og Rædning af den Nød, vi vare geraadet i, aldrig forglemme at takke, love og prise ham, ey allene naar denne Dag igjen fremkommer, men og alle vore Livets Dage, og kundgiøre den for vore Børn, med Forestilling om vor Guds besynderlige Frelse, paa det at vor Taksigelse kan ligesom vore Eyendeele gaae i

8

Arv fra Slægt til anden. Almægtige Gud og barmhjertige Fader! vi takke og prise dit allerhelligste Navn for din Naade og Frelse, som du har beviset os, ved at redde vor Allernaadigste Konge og det Kongel. Huus og Rigernes Undersaattere fra disse skadelige Menneskers videre foretagende onde Bedrifter.

Og vi bør ey heller forglemme at takke vor Allernaadigste Dronning Juliana Maria, med vor Allerelskeligste Printz Friderich, dem Gud har udvælget til at træde i Spidsen for at tilbringe os Fred og Frelse. Almægtige Skabere! udrust dem fremdeles med din Viisdom, Aand og Kraft, til at understøtte vor Allernaadigste Konge udi Hans Regierings Byrder, da vi næst den Høyestes Forsyn herefter, som forhen, kan vente at leve under den allerbeste souveraine Regiering.

1

Hvad Nordmanden føler ved sin Monarches Kierligheds Forsikringer. Paa Hans Majestæt Kongens høie Fødsels Dag

den 29de Januarii 1773.

Allerunderdanigst udført af

det Harmoniske Selskab i Bergen.

BERGEN.

trykt hos Kongel. Majests. privil. Bogtrykker, H. Dederhen.

2

3

ARIA.

Jeg da i Dag igien Omfavne kan min Ven; Skiønt os Vaaren end opliver, For mig det Vinter bliver, Naar jeg Harald savne skal; Men naar jeg favner ham, Skiønt Isen i hans Haar End zingler, er det Vaar, Saa leer den gandske Dal.

4

RECITATIV. Oprigtig er Din Ømhed for Din Ven, Hvis kiækhed og fortiener den:

Hvor ofte har jeg Ham paa farlig Snee-Skavl

seet,

Som styrter i en Afgrund ned!

Dog smiled Han af heltemodig Fryd,

Saa tidt den gruelige Lyd. Af graadig Biørn i Fieldet skralled,

Hans Refle Død og Undergang udknalled. Men dette Mod var intet mod den Harm, Som min Beretning nys optændte i Hans

Barm:

Dit tapre Mod behøves, maaskee, her? Saa var mit Ord, mod CHRISTIANS

Fiender;

Mit Ord endnu paa Læben bæved,

Da Han sig hastig fra Din Side hæved.

5

Skiønt ikke fey, jeg dog ey kunde Ret uforskrækket see paa denne Guttens

Vrede;

Thi Undergang udgik af Guttens Vrede: Hans Øyne tindred ligesom Nordlysets

skarpe, viitre Lue,

Og meget gruesomt var hans Aasyn til at

skue.

Med een Arm Han omfavned Dig, den andre Han udstrakte

Til Sverdet, som et Naboe-Venskab længe Lod urørt hænde

Og derpaa svor Han ved sin Dig,

At Han med sidste Draabe Blod Besegle vil sin Troeskab og sit Mod. - - Ret som en Gud -- - om Guder rase kan-Omtrent saaledes rasde Han - - - Du holdt Ham - - - gaee dog ey, døe ikke bort fra mig! Saa raabte Du - - - Han sled sig bort At samle sig Jevnliges tapre Skare,

Som CHRISTIANS Sag i Døden selv

forsvare.

6

ARIA.

Kviælen er min Haralds Øye,

Naar vi i min Faders Hytte Med Alvor Spøg tidt bytte, Saa Spøget selv er Dyd,

Og Dyden spørger i vor Fryd;

Min Haralds kiere, men kiække Arm Det, jeg ham blye forsager, Sig dristig da tiltager,

Og mig kierlig taer i Favn;

Men Kiækhed ulmer i hans Barm; Ja, aldrig viger Og aldrig sviger Hans Arm;

Min Haralds kiere og tapre Arm Af Dødens Strube rive kan Sig Seyer for sin CHRISTIAN.

7

RECITATIV. Som Harald handlede, Saa handlede, saa tænker og enhver?

Thi CHRISTIANS Fiende hver Nordmands Fiende er,

Og Mod og Troskabs Eed skal aldrig

svigte her;

Bagtalelse Beskiemt skal see.

Hver Nordmand flye Utroskabs Klik og

Skam.

Vanæren ene skrækker ham.

Dog mens enhver

Af os bereed at fægte er

For CHRISTIANS Net

Tør Ondskab den Bagtalelse

Udsprede imod os, at Nordmænds Arve-Troskab

vaklede.

8

ARIA.

Altid tro i Fred og Feyde De retskafne Nordmænd hafte At antage CHRISTIANS Sag; Tør da Ondskab os
bebreyde,

At vi Troskabs Pligt forkaste, Eller mangle nogen Dag?

RECITATIV.

Af Ubestandighed

En Nordmands kiække Siel foragter, Han redebon og villig og bereed Sin Skyldighed

Standhaftig kun at følge tragter.

Naar Vindene i Nordens Field med gruesomt

Brag,

Og Tordenen med Knal og Larm og Slag,

9

Og Haglens grumme Magt,

Af Aquilonerne fremjagt,

Nedslog den svage Selje-Ympe,

Man Dovren dog ey saae sig krympe, Den uforandret mod Orcaner hviler Saa roelig, som naar Solen smiler.

Saa kan og ey en slibrig Tid og Skiebnens

Vrede

En Nordmand til Ustadighed forlede; Hans Drift, som Æren skrev, Bestandig Troskab blev.

Men ved en Byrde, som vi ikke var i Stand At taale, sukked vi, som Nordmand sukke

kan,

Af Harm, at vi ey det at yde har,

Som CHRISTIAN byder os at yde:

Og dette Norske Suk kan Ondskab

slemt udtyde?

10

ARIA.

Naar skræksom Time truer Med Undergang og Fare, Den redselfulde Hare Forsagt og frygtsom gruer,
Og hastig skrækkes kan; Men kiække Hierters Pligter For ingen Fare svigter.

Den Eed, de engang gjorde, Forfægter Haand og Kaarde, Og holder tappert Stand.

RECITATIV.

Vor ømme CHRISTIAN, vor Konge,

Den og Far,

Indsaae den Trang, Hans kiere Nordmænd

krankte;

11

Som Nordens Konger altid tænkte, Saa tænker Han; Han alt ophævet har

En Byrde, som for tungt trofaste Skuldre trykte,

Og vor Troskabs Roes Han târ Ey blottet staae for et urigtigt Rygte:

Han Rygtet Selv fik høre - - strax Han

skrev,

Med egen - - med sin Kongelige Haand

Han skrev

Os Rettebod og Brev:

At Han er sikker nok paa Nordmænds

Trofasthed;

Hans Æres Øyemeed Er just vor Kierlighed.

ARIA.

Sit Folkes Lyst at være Hver Jorderigs Regenter Til sikker Skat indrenter

12

Et kiert og elsket Navn;

Men hvo, som Denne Ære Med Rette vil begiære,

Han som vor CHRISTIAN være Sit Folk til Roes og Gavn.

RECITATIV.

Lad hvo, som kan,

Lovtaler prægtig føre an,

Vor Kierlighed en Hymne er for

CHRISTIAN - -

Og denne er Ham værd - - - Lad Sigri med Sin Harald synge Slotten, som Du veed Om Ham, var CHRISTIAN
og derpaa

alle vi

Velsigne Dagen med en Strøm af Harmonie.

13

Duetto. (Et bekiendt Bondestykke.)

Cavata.

Harald CHRISTIAN saa afmaler,

At jeg, naar han om Ham taler, Glemmer ham i CHRISTIAN.

QVADRO.

At elskes af Sit Folk er CHRISTIANS sande Ære,

Og Nordmænds Lyst er CHRISTIAN,

Ey var en Helt meer kier, end Han, Nordmænds Hierter opofres CHRISTIAN, At døe for Ham et vist Valhalla gir,

Nordmænds Hierter opofres CHRISTIAN,

Alternat.

Basso.

Hungren mætter CHRISTIAN.

Tenore.

Og Mynten sætter Han i Stand.

Basso.

Med mild Omhue Han

Tenore.

Norge bespiser og Naade os viser.

14

Duo.

Hvori samme visee kan.

Alto. Canto.

En mættet Flok velsigner CHRISTIAN.

Alternat.

Basso.

Han Beviis for Verden giver

Om vor Troe, som evig bliver.

Tenore.

For Nordkap rokkes kan,

Før Troskab hos os svigter

For vor salved CHRISTIAN.

At elskes af Sit Folk & c.

Alternat.

Basso.

Hans Øyemeed Vor Kierlighed Ey feyle kan.

Tenore.

At elsket være Er Konge-Ære For CHRISTIAN.

Duo.

Hvo var sit Folk meer kier, end Han?

15

Canto.

Hver Nordmands Hierte Canto. Et Tempel, Alto. Et Alter
er for CHRISTIAN.

Tutti. Og hver en, som vil Nordmand

kaldes,

Basso. Hans Lyst,

Alto. Hans Ære,

Canto. Hans Fryd Tenore. Skal være Tutti. CHRISTIAN.

Da Capo.

Tutti. At elskes af Sit Folk & c.

TUTTI.

Mel. Harmonie kan den Jer røre. & c.

CHRISTIANER og FRIDRICHER Giør den tapre Troskab sikker; Hvad Forsynet end bestikker Kappes Tro med
Kierlighed.

16

KONGEN under Himlens Leide Sikker staae i Fred og Feide!

Gid Ham stedse maa geleide Lykke, Held og Kierlighed!

Nordmænd Han ved CARL oplive, At, som før, de Karle blive, Norge da til Skat skal give Troskab, Mod og
Tapperhed.